

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN SOALAN

- 1 (a) Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia
(b) Bentuk hubungan luar Malaysia
(c) Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara
(d) Perkembangan dasar luar negara
- 2 (a) Maksud pertubuhan serantau
(b) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)
(c) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)
(d) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)
- 3 Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN
- 4 Faedah/kebaikan/manfaat yang diperolehi Malaysia dalam hubungan serantau
- 5 (a) Isu-isu (cabaran) yang timbul dalam hubungan serantau
(b) Cara/langkah menyelesaikan masalah serantau
- 6 Peranan pemimpin dalam mewujudkan hubungan serantau
- 7 Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme
- 8 Kesimpulan
(a) Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara
(b) Iktibar kepada diri, bangsa dan negara
(c) Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN JAWAPAN**1(a) Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia**

1. Malaysia mempunyai dasar luarnya yang tersendiri iaitu berbaik-baik dengan semua negara
2. Kepentingan dasar luar Malaysia merujuk padamatomatlamat yang ingin dicapai oleh Malaysia
3. Antaranya untuk menjamin keselamatan rakyat dan negara
4. Untuk memelihara kepentingan nasional dan menggekalkan kedaulatan negara
5. Untuk menggalakkan pembangunan dan kemajuan ekonomi
6. Untuk mengekalkan keamanan sejagat melalui kerjasama antarabangsa
7. Untuk menjadi warga global yang bertanggungjawab dan peka terhadap usaha memupuk kesejahteraan dunia

1(b) Bentuk hubungan luar Malaysia

1. Malaysia melaksanakan dua bentuk hubungan luar dengan negara-negara lain
2. Iaitu hubungan bilateral dan hubungan multilateral
3. Hubungan bilateral merujuk pada hubungan secara terus dengan negara-negara tertentu Contohnya hubungan dengan negara-negara jiran antaranya termasuklah Singapura, Indonesia, Thailand dan Vietnam
4. Selain itu hubungan luar juga diadakan dengan negara Asia yang lain, Amerika Latin, Afrika, Asia Barat serta negara maju yang lain seperti Britain dan Amerika Syarikat
5. Hubungan multilateral merujuk pada hubungan dalam bentuk kumpulan dan pertubuhan seperti ASEAN, Komanwel, Pertubuhan Persidangan Islam(OIC), Pergerakan Negara-Negara Berkecuali (NAM) dan sebagainya

1(c) Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara

1. **Faktor Sejarah**
2. Hubungan dengan Kerajaan Melaka dengan China, Arab, Siam dan Kepulauan Melayu telah lama berlaku
3. Hubungan ini berbentuk perdagangan
4. Hubungan Melayu serumpun di Kepulauan Melayu sejak sekian lama seperti Indonesia, Brunei dan Filipina
5. Setelah merdeka, Malaysia menyertai Pertubuhan Komanwel

6. Mendorong Malaysia mengamalkan dasar luar yang pro-Barat dan antikomunis
7. Malaysia diancam oleh fahaman komunis yang menggugat keselamatan Malaysia
8. Malaysia masih bergantung kepada kuasa Barat kerana belum mempunyai keupayaan pertahanan

9. **Faktor ekonomi**
10. Mengamalkan pasaran bebas dengan negara-negara lain di dunia
11. Malaysia negara pengeluar utama bijih timah dan getah
12. Terjalin hubungan ekonomi antara Malaysia dengan negara-negara maju
13. Seperti Amerika Syarikat dan Britain
14. Setelah merdeka, beberapa langkah diambil bagi menggalakkan pelaburan
15. Diharapkan dapat meningkatkan ekonomi
16. Menyediakan peluang pekerjaan
17. Melalui Dasar Pandang ke Timur, kemasukan pelabur dari Jepun dan Korea digalakkan
18. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara sedang membangun
19. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara Islam (OIC)

20. **Faktor politik**
21. Malaysia mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi berparlimen
22. Berhak menentukan masa depan sendiri berdasarkan prinsip-prinsip keamanan sejagat
23. Menekankan pemeliharaan kedaulatan negara-negara lain
24. Berpegang teguh prinsip-prinsip dan piagam PBB
25. Bagi memelihara keamanan dunia
26. Menyokong semua resolusi PBB

27. **Faktor geografi**
28. kedudukan yang strategik di Asia Tenggara
29. Bersempadan dengan banyak negara di rantau ini
30. Perairannya menjadi laluan utama kapal-kapal dagang
31. Keselamatan negara serantau akan mempengaruhi Malaysia

32. **Faktor demografi**
33. Hubungan diplomatik dengan negara Islam
34. Seajar dengan penduduknya majoriti beragama Islam
35. Tidak mengadakan hubungan diplomatik dengan negara Israel
36. Negara berkenaan mencero boh dan menindas pribumi Palestin
37. Menentang keras Dasar Aparteid yang diamalkan di Afrika Selatan
38. Tidak mengadakan sebarang hubungan diplomatik dengan negara berkenaan

39. Rakyat Malaysia bebas mengamalkan budaya hidup dan agama masing-masing

1(d) Perkembangan dasar luar negara

1. Sentiasa berubah mengikut peredaran masa dan perkembangan dunia
2. Ditentukan oleh perkembangan semasa

- 3. Tahap Pertama semasa Tunku Abdul Rahman (1957-1970)**
4. Dasar pro-Barat yang antikomunis
5. Dasar berbaik-baik dengan negara jiran dan Komanwel
6. Ia dilaksanakan disebabkan faktor politik, ekonomi dan sosial
7. Faktor politik merujuk kepada ancaman komunis
8. Malaysia mendapatkan bantuan ketenteraan dan pertahanan daripada negara-negara Komanwel
9. Seperti Britain, USA dan Australia
10. Malaysia menandatangani Perjanjian Pertahanan Inggeris-Tanah Melayu (AMDA)
11. Menurut perjanjian, Britain akan membantu Malaysia sekiranya diserang musuh
12. Menubuhkan Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)
13. Penubuhan MAPHILINDO
14. Penubuhan ASEAN

15. Faktor ekonomi pula memperlihatkan pergantungan Malaysia kepada Britain
16. kerana Malaysia anggota Blok Sterling
17. mengharapkan permintaan Britain terhadap hasil timah dan getah
18. pelabur Britain masih menguasai ekonomi Malaysia khususnya bidang perladangan dan perindustrian
19. Bagi mengurangkan kebergantungan ini, Malaysia yang mengamalkan pasaran bebas
20. Mula membina rangkaian perdagangan dengan negara-negara lain
21. seperti Jepun, USA, Singapura dan Jerman Barat
22. untuk mencari pasaran baru

- 23. Tahap Kedua semasa Tunku Abdul Razak & Tun Hussein**
24. Mengamalkan dasar berkecuali dan berbaik-baik dengan semua negara
25. Perubahan ini disebabkan kurangnya peranan AMDA
26. kurangnya pengaruh Britain di timur

27. pergolakan yang berlaku di Vietnam yang melibatkan Amerika Syarikat dan China
28. Mengisytiharkan konsep Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN) bersama anggota-anggota ASEAN
29. Menjalinkan hubungan diplomatik dengan negara berfahaman komunis seperti China
30. Menjalinkan hubungan diplomatik dengan Vietnam dengan mengatasi masalah pelarian Vietnam di Malaysia

31. Tahap Ketiga semasa Dato Seri Dr.Mahathir Mohamad (1981-2003)

32. mengekalkan dasar-dasar tahap kedua
33. memberi penekanan kepada kepentingan ekonomi seperti perdagangan, pelaburan dan pembangunan
34. Malaysia menjalinkan hubungan yang lebih erat dengan ASEAN
35. seperti menyelesaikan krisis Vietnam dan Kampuchea
36. Memperkenalkan Dasar Pandang ke Timur
37. dengan menggunakan Jepun dan Korea Selatan sebagai model pembangunan
38. Malaysia mempertingkatkan hubungan dua hala dengan negara lain
39. Menerusi lawatan Tun Dr Mahathir ke negara Afrika, Amerika Selatan, Caribbean dan Pasifik Selatan
40. Malaysia menandatangani perjanjian perdagangan dua hala
41. Malaysia menjalinkan hubungan politik dan perdagangan dengan negara maju dan negara Dunia Ketiga

2(a) Maksud pertubuhan serantau

1. Pertubuhan serantau merupakan satu pertubuhan yang anggotanya terdiri daripada negara-negara yang berjiran antara satu sama lain.
2. Pembentukan pertubuhan ini adalah untuk kepentingan politik, ekonomi dan sosial
3. Sejak Malaysia mencapai kemerdekaan, terdapat tiga pertubuhan serantau yang telah dibentuk dan disertainya iaitu ASA pada tahun 1961, MAPHILINDO pada tahun 1963 dan ASEAN pada tahun 1967

2(b) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)

1. Sejak mencapai kemerdekaan, negara kita dan juga negara-negara serantau diancam hebat oleh pengaruh komunis
2. Di Malaysia, pergerakan PKM telah memainkan peranan penting menyebarkan pengaruh fahaman komunis di kalangan rakyat

3. PKM telah diharamkan oleh kerajaan dan ini menyebabkan ahli-ahlinya melancarkan gerakan gerila bagi menjatuhkan kerajaan
4. Di negara-negara jiran, ancaman komunis juga hebat terutamanya di Thailand yang bersempadan dengan Malaysia
5. PKM telah menggunakan sempadan MalaysiaThailand sebagai pangkalan gerakan gerila mereka dan ini menyukarkan usaha kedua-dua negara untuk melemahkan dan seterusnya menghapuskan gerakan komunis.
6. Begitu juga dengan negara Filipina yang turut diancam oleh pengaruh komunis
7. Malaysia ingin mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran agar dapat membendung pengaruh dan gerakan PKM
8. Pada 31 Julai 1961, satu mesyuarat diadakan di Bangkok antara Malaysia dengan Thailand dan Filipina
9. Hasilnya ASA telah dibuhkan hasil cadangan Tunku Abdul Rahman
10. Pertubuhan ini diharapkan dapat melindungi negara-negara anggota daripada ancaman komunis
11. Pemubuhan ASA juga bertujuan menjalinkan kerjasama ekonomi, sains dan sosial
12. ASA juga bertujuan memberi dan menyediakan kemudahan latihan dan penyelidikan dalam bidang sains dan teknologi di kalangan negara-negara anggota
13. Selain itu bermatlamat untuk mengekalkan serta menjamin keselamatan dan kestabilan politik negara-negara serantau.
14. Matlamat tersebut tidak banyak dicapai kerana tiada kerjasama yang erat
15. ASA juga dianggap sebagai pertubuhan antipemerintahan Presiden Soekarno di Indonesia di Indonesia.
16. Kesangsian ini timbul kerana Malaysia mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Britain
17. Sementara Thailand dan Filipina mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Amerika Syarikat
18. Pertelingkan antara Malaysia dan Filipina berkaitan penubuhan Malaysia akhirnya membawa kepada pembubaran ASA pada tahun 1963

2(c) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)

1. MAPHILINDO merupakan cantuman nama tiga negara iaitu Malaysia, Filipina dan Indonesia

2. Tujuan penubuhannya adalah untuk meningkatkan perhubungan persahabatan dan menyelesaikan pertelingkahan Malaysia-Filipina dan Malaysia-Indonesia.
3. Pertelingkahan yang timbul antara Malaysia dengan kedua-dua negara tersebut adalah disebabkan oleh cadangan pembentukan Malaysia
4. Indonesia tidak bersetuju dengan pembentukan Malaysia kerana Presiden Soekarno menganggap pembentukan Malaysia sebagai satu neokolonisme atau penjajahan bentuk baru
5. Tentangan Filipina pula adalah kerana negara tersebut menuntut Sabah yang didakwanya hak milik negara mereka.
6. Bagi menyelesaikan pertelingkahan ini, Malaysia mengadakan langkah mengadakan rundingan dengan Filipina dan Indonesia.
7. Rundingan ini akhirnya membawa kepada penubuhan MAPHILINDO.
8. Ketiga-tiga negara bersepakat memohon bantuan PBB untuk mendapatkan pandangan rakyat Sarawak dan Sabah tentang penubuhan Malaysia.
9. PBB telah menghantar pewakilannya pada tahun 1963 untuk meninjau padangan rakyat Sabah dan Sarawak
10. Hasilnya, majoriti rakyat di kedua-dua negeri berkenaan bersetuju dan menyokong pembentukan Malaysia
11. Indonesia dan Filipina kurang berpuas hati dengan hasil siasatan PBB dan terus menentang pembentukan Malaysia.
12. Persengketaan yang berterusan ini menyebabkan MAPHILINDO tidak berperanan lagi.

2(d) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)

Latar belakang penubuhan ASEAN

1. Hasrat Malaysia untuk berbaik-baik dan mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran tetap diteruskan walaupun dua buah pertubuhan yang dibentuk sebelum ini iaitu ASA dan MAPHILINDO gagal dan tidak bertahan lama
2. Usaha ini akhirnya berhasil dengan termeterainya Deklarasi Bangkok pada 8 Ogos 1967 yang membawa kepada penubuhan ASEAN.

Matlamat pembentukan ASEAN

3. Matlamat ASEAN ialah mengekalkan kestabilan politik di Asia Tenggara

4. ASEAN juga membantu negara antara satu sama lain dalam bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan
5. meningkatkan taraf hidup penduduk melalui kerjasama dalam bidang pertanian, perdagangan dan perindustrian
6. Memberikan kerjasama dan membantu dalam bentuk latihan dan penyelidikan
7. Mengadakan hubungan yang erat dengan persatuan atau pertubuhan serantau dan antarabangsa.

Keanggotaan

8. Keanggotaan ASEAN pada ketika itu terdiri daripada lima buah negara iaitu Malaysia, Indonesia, Thailand, Filipina dan Singapura.
9. Jumlah anggotanya bertambah menjadi sepuluh apabila kesemua negara di Asia Tenggara menjadi ahli
10. Negara-negara berkenaan ialah Vietnam, Myanmar, Brunei, Laos dan Kampuchea.
11. Negara Papua New Guinea telah dilantik sebagai pemerhati kepada negara ini terletak bersempadan dengan Indonesia tetapi bukan di dalam zon Asia Tenggara

Struktur pentadbiran ASEAN

12. Kerjasama antara negara anggota ASEAN semakin teguh hingga ke hari ini dan bagi memastikan perjalannya yang lancar, struktur pentadbiran ASEAN dibentuk
13. Persidangan Menteri-Menteri Luar ASEAN mengadakan mesyuarat setahun sekali
14. Mesyuarat Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN diadakan sebanyak setahun dua kali
15. Sidang kemuncuk ASEAN akan diadakan mengikut keperluan
16. Sekretariat Tetap ASEAN beribu pejabat di Jakarta , Indonesia
17. ASEAN terdiri daripada dua jawatankuasa tetap
18. Jawatankuasa Tetap Sosial terdiri daripada Jawatankuasa Kebudayaan dan Penerangan, Jawatankuasa Sains dan Teknologi dan Jawatankuasa Pembangunan dan Sosial
19. Jawatankuasa Tetap Ekonomi terdiri daripada Jawatankuasa Kewangan dan Urusan Bank, Jawatankuasa Perindustrian, Galian dan Tenaga, Jawatankuasa

Makanan, Pertanian dan Perhutanan dan Jawatankuasa Perhubungan dan Pengangkutan

3 Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN

1. Tuan rumah mesyuarat menteri-menteri luar ASEAN pada November 1971
2. Menandatangani Deklarasi Kuala Lumpur 1971
3. Mengisytiharkan ASEAN sebagai zon aman, bebas dan berkecuali (ZOPFAN).
4. Tujuan ZOPFAN ialah mengekalkan keamanan dan kestabilan politik di Asia Tenggara dan tidak bersekongkol dengan mana-mana blok Barat atau Blok Timur.
5. Mengadakan mesyuarat bagi membentuk kerajaan Demokratik Campuran Kampuchea di Kuala Lumpur pada tahun 1982.
6. ASEAN diisytiharkan Zon Bebas Senjata Nuklear dalam Mesyuarat Menteri-Menteri Luar (1984).
7. Tidak membenarkan mana-mana kapal menggunakan perairan dan pelabuhannya mengangkut bahan atau senjata nuklear
8. Kerjasama dalam projek-projek perindustrian seperti projek baja urea di Bintulu (Sarawak) serta di Aceh (Indonesia)
9. Kerjasama dalam Sidang Kemuncak ASEAN di Singapura (1992) dengan mewujudkan zon Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN (AFTA) yang bertujuan menghapuskan sekatan dagangan di kalangan negara ASEAN
10. Mengemukakan idea memperluas kerjasama ekonomi melibatkan China, Jepun dan Korea Selatan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad yang dinamakan EAEC
11. Kerjasama tidak rasmi diadakan melalui konsep ASEAN+3
12. Pertubuhan ASEAN-SEAMEO (pertubuhan menteri pelajaran) dan RESCAM (Pusat Serantau untuk Sains dan Matematik) di Pulau Pinang.
13. Menubuhkan Tabung Kebudayaan ASEAN
14. Mengadakan Sukan SEA
15. Mengadakan Tahun Melawat ASEAN pada 1992
16. Kerjasama dalam bidang kebudayaan dan sosial
17. Pertukaran rancangan televisyen dan radio
18. Kerjasama dalam bidang pelancongan
19. Kerjasama melalui dasar berbaik-baik dengan negara jiran
20. Kerjasama dalam pendidikan

4 Faedah/kebaikan/manfaat yang diperolehi Malaysia dalam hubungan serantau

1. Menandatangani Deklarasi Kuala Lumpur
2. Mengisytiharkan negara-negara ASEAN sebagai ZOPFAN
3. Mengadakan mesyuarat bagi membentuk kerajaan demokratik campuran Kampuchea di Kuala Lumpur (1982)
4. ASEAN diisytiharkan sebagai Zon Bebas Senjata Nuklear
5. Tidak membenarkan mana-mana kapal menggunakan perairan dan pelabuhannya mengangkut bahan atau senjata nuclear
6. Mengemukakan idea memperluas kerjasama ekonomi melibatkan China, Jepun dan Korea Selatan (EAEC)
7. Kerjasama tidak rasmi melalui konsep ASEAN+3
8. Tertubuhnya Pertubuhan Menteri-menteri Pelajaran ASEAN (SEAMO)
9. Pembinaan pusat serantau untuk Sains dan Matematik (RECSAM)
10. Mengadakan Tahun Melawat ASEAN (1992)
11. Kerjasama melalui dasar berbaik-baik dengan negara jiran
12. Contohnya pertubuhan ASA, MAPHILINDO dan ASEAN
13. Mencapai kata sepakat memohon bantuan PBB untuk mendapat pandangan masyarakat Sabah dan Sarawak dalam pembentukan Malaysia
14. Mengekalkan kestabilan politik, negara, serantau dan dunia
15. Meningkatkan kerjasama dan kemajuan ekonomi
16. Meningkatkan kemajuan sains dan teknologi
17. Memastikan kemajuan negara berterusan
18. Menarik kemasukan pelabur-pelabur asing
19. Memajukan bidang perindustrian dan perladangan seperti baja urea di Bintulu
20. Meluaskan pasaran eksport barangan keluaran negara
21. Mendapat pertukaran teknologi
22. Membantu mengekalkan keamanan sejagat
23. Mengelakkan pergolakan, pergeseran dan krisis antara negara
24. Mengekalkan persefahaman
25. Meneruskan hubungan diplomatik
26. Membina semangat setiakawan
27. Membuka peluang pekerjaan
28. Membantu meningkatkan prasarana
29. Menjalin kerjasama dalam bidang perubatan, kesihatan dan pendidikan
30. Menubuhkan Zon Kawasan Perdagangan Bebas (AFTA)
31. Merapatkan hubungan melalui semangat kesukuan, contoh Sukan SEA
32. Pertukaran rancangan televisyen dan radio
33. Kerjasama dalam bidang kebudayaan dan sosial
34. Contoh Festival Kebudayaan dan Keseniaan dan Tabung Kebudayaan ASEAN

5(a) Isu-isu (cabaran) yang timbul dalam hubungan serantau

1. Ketidakstabilan politik
2. Tidak menghormati system demokrasi, contoh negara Myanmar

3. Jenayah serantau
4. Masalah pelarian
5. Pengedaran dadah
6. Pencerobohan/peperangan/rusuhan dan keganasan
7. Perneragangan manusia
8. Ancaman komunis
9. ASA dianggap sebagai pertubuhan anti pemerintahan Presiden Soekarno
10. Anggapan pembentukan Malaysia satu bentuk Neokolonialisme
11. Tuntutan Filipina terhadap Sabah dalam isu pembentukan Malaysia
12. Pencerobohan Vietnam terhadap Kampuchea

5(b) Cara/langkah menyelesaikan masalah serantau

1. Menghormati kedaulatan negara lain
2. Bantu-membantu apabila diserang musuh
3. Memelihara system perundangan
4. Mengelakkan perlumbaan senjata
5. Mewujudkan Zon Bebas Nuklear
6. Memupuk kesejahteraan sejagat
7. Menjalinkan hubungan dengan negara maju
8. Memastikan hubungan baik dengan semua negara
9. Bertindak tegas kepada negara yang mencabuli negara lain
10. Menyokong keputusan PBB
11. Tidak campurtangan urusan negara lain
12. Menghormati prinsip demokrasi
13. Menghormati suara ramai
14. Menjalinkan hubungan diplomatik
15. Menolak keganasan
16. Menolak politik perkauman
17. Menyokong usaha keamanan
18. Mewujudkan perpaduan kaum
19. NKRA mengurangkan jenayah
20. Skim Rondaan Sukarela
21. Tidak bersikap fanatik
22. Tidak campurtangan urusan negara lain

6 Peranan pemimpin dalam mewujudkan hubungan serantau

1. Membantu negara yang memerlukan
2. Menghapuskan diskriminasi
3. Menghormati hak asasi
4. Menghormati negara lain
5. Menolak keganasan
6. Menghormati kebebasan beragama

7. Mengamalkan prinsip berkecuali
8. Bersahabat dengan semua negara
9. Menyokong usaha keamanan
10. Mewujudkan perpaduan kaum
11. Tidak mencampuri urusan negara lain
12. Mengutamakan diplomasi
13. Mengelakkan perlumbaan senjata
14. Mengamalkan prinsip berkecuali
15. Menjalinkan hubungan diplomatik
16. Mengekalkan keharmonian negara
17. Mengekalkan kedaulatan negara
18. Merancang sebelum bertindak
19. Bersedia menerima perubahan
20. Bertolak ansur menghadapi konflik

7 Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme

1. Bijaksana merancang strategi
2. Bekerjasama antara pemimpin dan rakyat
3. Perundingan dan musyawarah dalam membuat keputusan
4. Berusaha dengan gigih
5. Permuafakatan antara pemimpin negara
6. Mengekalkan perpaduan kaum dan bersatu padu
7. Bekerjasama antara kaum
8. Bertolak ansur antara satu sama lain
9. Mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi
10. Tidak berputus asa dalam usaha mencapai kejayaan
11. Tabah menghadapi cabaran
12. Menanam semangat meneroka
13. Rakyat dan pemimpin yang berwawasan
14. Mengamalkan sikap berdikari
15. Bersikap inovatif dan kreatif dalam semua bidang yang diceburi
16. Mengamalkan pemikiran terbuka dalam menyelesaikan masalah
17. Mengekalkan keamanan
18. Menjalankan pentadbiran teratur dan sistematik
19. Mengelakkan peperangan
20. Hubungan yang baik dengan semua negara
21. Perpaduan dalam kalangan negara anggota
22. Menghormati kedaulatan negara lain
23. Kerjasama antara negara dalam pelbagai bidang
24. Menyertai pertubuhan serantau dan antarabangsa
25. Tidak menjalankan dasar penjajahan
26. Optimis

27. Bersedia menerima perubahan
28. Berbangga sebagai rakyat Malaysia
29. Berani menghadapi risiko
30. Bijak dalam bertindak Cinta akan negara
31. Menghormati negara jiran
32. Pertahan keamanan serantau
33. Sedia berkorban untuk negara

8 Kesimpulan

8(a) Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara

1. Dasar luar Malaysia berubah mengikut perkembangan semasa
2. Malaysia bijak mengatur langkah dasar luarnya demi memelihara keamanan negara
3. Langkah-langkah dinamis dan strategi dasar luar penting bagi memastikan negara dapat terus bersaing dari segi politik, ekonomi dan sosial
4. Perlu mengejar maklumat dan mengikuti perubahan semasa dalam mengejar kemajuan
5. Semangat dan daya saing rakyat negara penting untuk berjaya pada peringkat dunia

8(b) Iktibar kepada diri, bangsa dan negara

1. Memperkaya ilmu berkaitan dasar luar
2. Memiliki semangat patriotisme dan cinta akan negara
3. Menanamkan jati diri
4. Memperoleh idea baru untuk meningkatkan kemajuan negara
5. Mempertahan kedaulatan negara
6. Kerjasama penting untuk mencapai kejayaan
7. Semangat meneroka dalam pelbagai bidang
8. Hubungan diplomatik menjamin keharmonian negara

8(c) Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

1. Pasaran ekonomi Malaysia meluas
2. Ekonomi negara membangun
3. Mengekalkan hubungan baik dengan negara-negara lain
4. Keamanan dunia bertambah baik
5. Berkongsi kepakaran dalam semua bidang
6. Malaysia menjadi negara maju dan makmur
7. Taraf kehidupan rakyat meningkat
8. Pentadbiran negara mendapat pengiktirafan dunia
9. Mengukuhkan identiti negara dan bangsa Malaysia

10. Memelihara kemajuan Malaysia

SKEMA PEMARKAHAN TAMAT

Disediakan oleh:

En. Azhari bin Mohamed, Guru Sejarah SMK Telok Panglima Garang
Pn. Norhimah bte Othman, Guru Sejarah SMK Jenjarom
Pn. Nor Khasidah bte Ishak, Guru Sejarah SMK Sijangkang Jaya

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN SOALAN

- 1 (a) Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia
(b) Bentuk hubungan luar Malaysia
(c) Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara
(d) Perkembangan dasar luar negara
- 2 (a) Maksud pertubuhan serantau
(b) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)
(c) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)
(d) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)
- 3 Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN
- 4 Sumbangan negara kepada kesejahteraan serantau
- 5 Kebaikan yang Malaysia perolehi dalam pertubuhan serantau
- 6 Peranan Malaysia dalam mengekalkan kestabilan politik
- 7 Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme
- 8 Kesimpulan
(a) Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara
(b) Iktibar kepada diri, bangsa dan negara
(c) Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN JAWAPAN**1(a) Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia**

8. Malaysia mempunyai dasar luarnya yang tersendiri iaitu berbaik-baik dengan semua negara
9. Kepentingan dasar luar Malaysia merujuk padamatlambat yang ingin dicapai oleh Malaysia
10. Antaranya untuk menjamin keselamatan rakyat dan negara
11. Untuk memelihara kepentingan nasional dan menggekalkan kedaulatan negara
12. Untuk menggalakkan pembangunan dan kemajuan ekonomi
13. Untuk mengekalkan keamanan sejagat melalui kerjasama antarabangsa
14. Untuk menjadi warga global yang bertanggungjawab dan peka terhadap usaha memupuk kesejahteraan dunia

1(b) Bentuk hubungan luar Malaysia

6. Malaysia melaksanakan dua bentuk hubungan luar dengan negara-negara lain
7. Iaitu hubungan bilateral dan hubungan multilateral
8. Hubungan bilateral merujuk pada hubungan secara terus dengan negara-negara tertentu Contohnya hubungan dengan negara-negara jiran antaranya termasuklah Singapura, Indonesia, Thailand dan Vietnam
9. Selain itu hubungan luar juga diadakan dengan negara Asia yang lain, Amerika Latin, Afrika, Asia Barat serta negara maju yang lain seperti Britain dan Amerika Syarikat
10. Hubungan multilateral merujuk pada hubungan dalam bentuk kumpulan dan pertubuhan seperti ASEAN, Komanwel, Pertubuhan Persidangan Islam(OIC), Pergerakan Negara-Negara Berkecuali (NAM) dan sebagainya

1(c) Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara

40. **Faktor Sejarah**
41. Hubungan dengan Kerajaan Melaka dengan China, Arab, Siam dan Kepulauan Melayu telah lama berlaku
42. Hubungan ini berbentuk perdagangan
43. Hubungan Melayu serumpun di Kepulauan Melayu sejak sekian lama seperti Indonesia, Brunei dan Filipina
44. Setelah merdeka, Malaysia menyertai Pertubuhan Komanwel

45. Mendorong Malaysia mengamalkan dasar luar yang pro-Barat dan antikomunis
46. Malaysia diancam oleh fahaman komunis yang menggugat keselamatan Malaysia
47. Malaysia masih bergantung kepada kuasa Barat kerana belum mempunyai keupayaan pertahanan

48. **Faktor ekonomi**
49. Mengamalkan pasaran bebas dengan negara-negara lain di dunia
50. Malaysia negara pengeluar utama bijih timah dan getah
51. Terjalin hubungan ekonomi antara Malaysia dengan negara-negara maju
52. Seperti Amerika Syarikat dan Britain
53. Setelah merdeka, beberapa langkah diambil bagi menggalakkan pelaburan
54. Diharapkan dapat meningkatkan ekonomi
55. Menyediakan peluang pekerjaan
56. Melalui Dasar Pandang ke Timur, kemasukan pelabur dari Jepun dan Korea digalakkan
57. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara sedang membangun
58. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara Islam (OIC)

59. **Faktor politik**
60. Malaysia mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi berparlimen
61. Berhak menentukan masa depan sendiri berdasarkan prinsip-prinsip keamanan sejagat
62. Menekankan pemeliharaan kedaulatan negara-negara lain
63. Berpegang teguh prinsip-prinsip dan piagam PBB
64. Bagi memelihara keamanan dunia
65. Menyokong semua resolusi PBB

66. **Faktor geografi**
67. kedudukan yang strategik di Asia Tenggara
68. Bersempadan dengan banyak negara di rantau ini
69. Perairannya menjadi laluan utama kapal-kapal dagang
70. Keselamatan negara serantau akan mempengaruhi Malaysia

71. **Faktor demografi**
72. Hubungan diplomatik dengan negara Islam
73. Seajar dengan penduduknya majoriti beragama Islam
74. Tidak mengadakan hubungan diplomatik dengan negara Israel
75. Negara berkenaan mencero boh dan menindas pribumi Palestin
76. Menentang keras Dasar Aparteid yang diamalkan di Afrika Selatan
77. Tidak mengadakan sebarang hubungan diplomatik dengan negara berkenaan

78. Rakyat Malaysia bebas mengamalkan budaya hidup dan agama masing-masing

1(d) Perkembangan dasar luar negara

42. Sentiasa berubah mengikut peredaran masa dan perkembangan dunia
43. Ditentukan oleh perkembangan semasa

- 44. Tahap Pertama semasa Tunku Abdul Rahman (1957-1970)**
45. Dasar pro-Barat yang antikomunis
46. Dasar berbaik-baik dengan negara jiran dan Komanwel
47. Ia dilaksanakan disebabkan faktor politik, ekonomi dan sosial
48. Faktor politik merujuk kepada ancaman komunis
49. Malaysia mendapatkan bantuan ketenteraan dan pertahanan daripada negara-negara Komanwel
50. Seperti Britain, USA dan Australia
51. Malaysia menandatangani Perjanjian Pertahanan Inggeris-Tanah Melayu (AMDA)
52. Menurut perjanjian, Britain akan membantu Malaysia sekiranya diserang musuh
53. Menubuhkan Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)
54. Penubuhan MAPHILINDO
55. Penubuhan ASEAN

56. Faktor ekonomi pula memperlihatkan pergantungan Malaysia kepada Britain
57. kerana Malaysia anggota Blok Sterling
58. mengharapkan permintaan Britain terhadap hasil timah dan getah
59. pelabur Britain masih menguasai ekonomi Malaysia khususnya bidang perladangan dan perindustrian
60. Bagi mengurangkan kebergantungan ini, Malaysia yang mengamalkan pasaran bebas
61. Mula membina rangkaian perdagangan dengan negara-negara lain
62. seperti Jepun, USA, Singapura dan Jerman Barat
63. untuk mencari pasaran baru

- 64. Tahap Kedua semasa Tunku Abdul Razak & Tun Hussein**
65. Mengamalkan dasar berkecuali dan berbaik-baik dengan semua negara
66. Perubahan ini disebabkan kurangnya peranan AMDA
67. kurangnya pengaruh Britain di timur

68. pergolakan yang berlaku di Vietnam yang melibatkan Amerika Syarikat dan China
69. Mengisytiharkan konsep Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN) bersama anggota-anggota ASEAN
70. Menjalin hubungan diplomatik dengan negara berfahaman komunis seperti China
71. Menjalin hubungan diplomatik dengan Vietnam dengan mengatasi masalah pelarian Vietnam di Malaysia

- 72. Tahap Ketiga semasa Dato Seri Dr.Mahathir Mohamad (1981-2003)**
73. mengekalkan dasar-dasar tahap kedua
74. memberi penekanan kepada kepentingan ekonomi seperti perdagangan, pelaburan dan pembangunan
75. Malaysia menjalin hubungan yang lebih erat dengan ASEAN
76. seperti menyelesaikan krisis Vietnam dan Kampuchea
77. Memperkenalkan Dasar Pandang ke Timur
78. dengan menggunakan Jepun dan Korea Selatan sebagai model pembangunan
79. Malaysia mempertingkatkan hubungan dua hala dengan negara lain
80. Menerusi lawatan Tun Dr Mahathir ke negara Afrika, Amerika Selatan, Caribbean dan Pasifik Selatan
81. Malaysia menandatangani perjanjian perdagangan dua hala
82. Malaysia menjalin hubungan politik dan perdagangan dengan negara maju dan negara Dunia Ketiga

2(a) Maksud pertubuhan serantau

4. Pertubuhan serantau merupakan satu pertubuhan yang anggotanya terdiri daripada negara-negara yang berjiran antara satu sama lain.
5. Pembentukan pertubuhan ini adalah untuk kepentingan politik, ekonomi dan sosial
6. Sejak Malaysia mencapai kemerdekaan, terdapat tiga pertubuhan serantau yang telah dibentuk dan disertainya iaitu ASA pada tahun 1961, MAPHILINDO pada tahun 1963 dan ASEAN pada tahun 1967

2(b) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)

19. Sejak mencapai kemerdekaan, negara kita dan juga negara-negara serantau diancam hebat oleh pengaruh komunis
20. Di Malaysia, pergerakan PKM telah memainkan peranan penting menyebarkan pengaruh fahaman komunis di kalangan rakyat

21. PKM telah diharamkan oleh kerajaan dan ini menyebabkan ahli-ahlinya melancarkan gerakan gerila bagi menjatuhkan kerajaan
22. Di negara-negara jiran, ancaman komunis juga hebat terutamanya di Thailand yang bersempadan dengan Malaysia
23. PKM telah menggunakan sempadan MalaysiaThailand sebagai pangkalan gerakan gerila mereka dan ini menyukarkan usaha kedua-dua negara untuk melemahkan dan seterusnya menghapuskan gerakan komunis.
24. Begitu juga dengan negara Filipina yang turut diancam oleh pengaruh komunis
25. Malaysia ingin mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran agar dapat membendung pengaruh dan gerakan PKM
26. Pada 31 Julai 1961, satu mesyuarat diadakan di Bangkok antara Malaysia dengan Thailand dan Filipina
27. Hasilnya ASA telah dibuhkan hasil cadangan Tunku Abdul Rahman
28. Pertubuhan ini diharapkan dapat melindungi negara-negara anggota daripada ancaman komunis
29. Pemubuhan ASA juga bertujuan menjalinkan kerjasama ekonomi, sains dan sosial
30. ASA juga bertujuan memberi dan menyediakan kemudahan latihan dan penyelidikan dalam bidang sains dan teknologi di kalangan negara-negara anggota
31. Selain itu bermatlamat untuk mengekalkan serta menjamin keselamatan dan kestabilan politik negara-negara serantau.
32. Matlamat tersebut tidak banyak dicapai kerana tiada kerjasama yang erat
33. ASA juga dianggap sebagai pertubuhan antipemerintahan Presiden Soekarno di Indonesia di Indonesia.
34. Kesangsian ini timbul kerana Malaysia mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Britain
35. Sementara Thailand dan Filipina mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Amerika Syarikat
36. Pertelingkan antara Malaysia dan Filipina berkaitan penubuhan Malaysia akhirnya membawa kepada pembubaran ASA pada tahun 1963

2(c) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)

13. MAPHILINDO merupakan cantuman nama tiga negara iaitu Malaysia, Filipina dan Indonesia

14. Tujuan penubuhannya adalah untuk meningkatkan perhubungan persahabatan dan menyelesaikan pertelingkahan Malaysia-Filipina dan Malaysia-Indonesia.
15. Pertelingkahan yang timbul antara Malaysia dengan kedua-dua negara tersebut adalah disebabkan oleh cadangan pembentukan Malaysia
16. Indonesia tidak bersetuju dengan pembentukan Malaysia kerana Presiden Soekarno menganggap pembentukan Malaysia sebagai satu neokolonisme atau penjajahan bentuk baru
17. Tentangan Filipina pula adalah kerana negara tersebut menuntut Sabah yang didakwanya hak milik negara mereka.
18. Bagi menyelesaikan pertelingkahan ini, Malaysia mengadakan langkah mengadakan rundingan dengan Filipina dan Indonesia.
19. Rundingan ini akhirnya membawa kepada penubuhan MAPHILINDO.
20. Ketiga-tiga negara bersepakat memohon bantuan PBB untuk mendapatkan pandangan rakyat Sarawak dan Sabah tentang penubuhan Malaysia.
21. PBB telah menghantar pewakilannya pada tahun 1963 untuk meninjau padangan rakyat Sabah dan Sarawak
22. Hasilnya, majoriti rakyat di kedua-dua negeri berkenaan bersetuju dan menyokong pembentukan Malaysia
23. Indonesia dan Filipina kurang berpuas hati dengan hasil siasatan PBB dan terus menentang pembentukan Malaysia.
24. Persengketaan yang berterusan ini menyebabkan MAPHILINDO tidak berperanan lagi.

2(d) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)

Latar belakang penubuhan ASEAN

20. Hasrat Malaysia untuk berbaik-baik dan mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran tetap diteruskan walaupun dua buah pertubuhan yang dibentuk sebelum ini iaitu ASA dan MAPHILINDO gagal dan tidak bertahan lama
21. Usaha ini akhirnya berhasil dengan termeterainya Deklarasi Bangkok pada 8 Ogos 1967 yang membawa kepada penubuhan ASEAN.

Matlamat pembentukan ASEAN

22. Matlamat ASEAN ialah mengekalkan kestabilan politik di Asia Tenggara

23. ASEAN juga membantu negara antara satu sama lain dalam bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan
24. meningkatkan taraf hidup penduduk melalui kerjasama dalam bidang pertanian, perdagangan dan perindustrian
25. Memberikan kerjasama dan membantu dalam bentuk latihan dan penyelidikan
26. Mengadakan hubungan yang erat dengan persatuan atau pertubuhan serantau dan antarabangsa.

Keanggotaan

27. Keanggotaan ASEAN pada ketika itu terdiri daripada lima buah negara iaitu Malaysia, Indonesia, Thailand, Filipina dan Singapura.
28. Jumlah anggotanya bertambah menjadi sepuluh apabila kesemua negara di Asia Tenggara menjadi ahli
29. Negara-negara berkenaan ialah Vietnam, Myanmar, Brunei, Laos dan Kampuchea.
30. Negara Papua New Guinea telah dilantik sebagai pemerhati kepada negara ini terletak bersempadan dengan Indonesia tetapi bukan di dalam zon Asia Tenggara

Struktur pentadbiran ASEAN

31. Kerjasama antara negara anggota ASEAN semakin teguh hingga ke hari ini dan bagi memastikan perjalannya yang lancar, struktur pentadbiran ASEAN dibentuk
32. Persidangan Menteri-Menteri Luar ASEAN mengadakan mesyuarat setahun sekali
33. Mesyuarat Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN diadakan sebanyak setahun dua kali
34. Sidang kemuncuk ASEAN akan diadakan mengikut keperluan
35. Sekretariat Tetap ASEAN beribu pejabat di Jakarta, Indonesia
36. ASEAN terdiri daripada dua jawatankuasa tetap
37. Jawatankuasa Tetap Sosial terdiri daripada Jawatankuasa Kebudayaan dan Penerangan, Jawatankuasa Sains dan Teknologi dan Jawatankuasa Pembangunan dan Sosial
38. Jawatankuasa Tetap Ekonomi terdiri daripada Jawatankuasa Kewangan dan Urusan Bank, Jawatankuasa Perindustrian, Galian dan Tenaga, Jawatankuasa

Makanan, Pertanian dan Perhutanan dan Jawatankuasa Perhubungan dan Pengangkutan

3 Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN

21. Tuan rumah mesyuarat menteri-menteri luar ASEAN pada November 1971
22. Menandatangani Deklarasi Kuala Lumpur 1971
23. Mengisytiharkan ASEAN sebagai zon aman, bebas dan berkecuali (ZOPFAN).
24. Tujuan ZOPFAN ialah mengekalkan keamanan dan kestabilan politik di Asia Tenggara dan tidak bersekongkol dengan mana-mana blok Barat atau Blok Timur.
25. Mengadakan mesyuarat bagi membentuk kerajaan Demokratik Campuran Kampuchea di Kuala Lumpur pada tahun 1982.
26. ASEAN diisytiharkan Zon Bebas Senjata Nuklear dalam Mesyuarat Menteri-Menteri Luar (1984).
27. Tidak membenarkan mana-mana kapal menggunakan perairan dan pelabuhannya mengangkut bahan atau senjata nuklear
28. Kerjasama dalam projek-projek perindustrian seperti projek baja urea di Bintulu (Sarawak) serta di Aceh (Indonesia)
29. Kerjasama dalam Sidang Kemuncak ASEAN di Singapura (1992) dengan mewujudkan zon Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN (AFTA) yang bertujuan menghapuskan sekatan dagangan di kalangan negara ASEAN
30. Mengemukakan idea memperluas kerjasama ekonomi melibatkan China, Jepun dan Korea Selatan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad yang dinamakan EAEC
31. Kerjasama tidak rasmi diadakan melalui konsep ASEAN+3
32. Pertubuhan ASEAN-SEAMEO (pertubuhan menteri pelajaran) dan RESCAM (Pusat Serantau untuk Sains dan Matematik) di Pulau Pinang.
33. Menubuhkan Tabung Kebudayaan ASEAN
34. Mengadakan Sukan SEA
35. Mengadakan Tahun Melawat ASEAN pada 1992
36. Kerjasama dalam bidang kebudayaan dan sosial
37. Pertukaran rancangan televisyen dan radio
38. Kerjasama dalam bidang pelancongan
39. Kerjasama melalui dasar berbaik-baik dengan negara jiran
40. Kerjasama dalam pendidikan

4 Sumbangan negara kepada kesejahteraan serantau

1. Mengekalkan kestabilan politik, negara dan serantau

2. Meningkatkan kerjasama, kemajuan dan ekonomi negara
3. Meningkatkan kemajuan sains dan teknologi
4. Memastikan kemajuan negara berterusan
5. Menarik kemasukan pelabur-pelabur asing
6. Memajukan bidang perindustrian dan perladangan negara
7. Meluaskan pasaran eksport keluaran negara
8. Pertukaran teknologi dan kepakaran
9. Membantu mengekalkan keamanan sejagat
10. Mengelakkan pergolakan, pergeseran dan krisis antara negara-negara
11. Mengekalkan persefahaman
12. Meneruskan hubungan diplomatik
13. Membina semangat setia kawan
14. Membuka peluang pekerjaan
15. Membantu meningkatkan prasarana
16. Menjalinkan kerjasama dalam bidang perubatan dan kesihatan
17. Penyelesaian masalah secara diplomasi, toleransi dan rundingan
18. Mewujudkan perdagangan dua hala
19. Mengadakan hubungan diplomatik
20. Membuat perjanjian perdagangan
21. Menjalinkan hubungan persahabatan
22. Menjalinkan hubungan kebudayaan
23. Melalui penglibatan dalam bidang sukan
24. Mengamalkan pasaran bebas
25. Melaksanakan Dasar Pandang ke Timur
26. Membuat pelaburan dengan negara luar
27. Mendapatkan bantuan pertahanan
28. Berbaik-baik dengan negara jiran
29. Pertukaran teknologi
30. Kerjasama politik
31. Kerjasama ekonomi
32. Mengadakan lawatan
33. Kerjasama pendidikan
34. Pertukaran kemahiran

5 Kebaikan yang Malaysia perolehi dalam pertubuhan serantau

ASA

1. Keselamatan negara/dilindungi dari ancaman komunis
2. Melemahkan gerakan komunis di sempadan Malaysia-Thailand

MAPHILINDO

3. Berusaha menyelesaikan pertikaian Malaysia-Indonesia /Filipina
4. Meningkatkan perhubungan persahabatan ASEAN

5. Keselamatan perairan negara
6. Zon bebas senjata nuklear diisytiharkan
7. Kapal tidak dibenarkan menggunakan perairan
8. Bahan dan senjata nuklear dilarang diangkut melalui perairan
9. ZOFPAN diisytiharkan
10. Tidak bersekongkol dengan mana-mana Blok Barat atau Timur
11. Berjaya mengelakkan campur tangan kuasa besar
12. Menjalin hubungan dengan semua negara
13. Wujud keamanan negara
14. Membantu membentuk kerajaan Demokratik Campuran Kampuchea

15. Berusaha menyelesaikan krisis selatan Thailand
16. Berusaha menyelesaikan krisis selatan Filipina
17. Berusaha menyelesaikan masalah pelarian Vietnam
18. Pelaksanaan demokrasi di Myanmar (Burma)
19. Menyelesaikan krisis kemanusiaan di Rohingya / Myanmar
20. Menyelesaikan isu politik di Aceh

21. Keamanan negara terjamin
22. Kedaulatan negara terpelihara
23. Perkembangan ekonomi
24. Wujudnya pakatan ekonomi EAEC, ASEAN+3 dan AFTA
25. Menjadi rantau bebas daripada ancaman senjata nuklear
26. Menjadi negara contoh dalam membanteras ancaman komunis
27. Menjalin hubungan bilateral dan multilateral
28. Malaysia menjadi hab halal
29. Mewujudkan pasaran bebas
30. Berjaya membina Pusat Serantau Sains Matematik (RECSAM)
31. Menganjurkan sukan SEA

6 Peranan Malaysia dalam mengekalkan kestabilan politik

1. Menjalin hubungan diplomatik
2. Mengamalkan prinsip keadilan sejagat
3. Mematuhi undang-undang
4. Menentang senjata nuklear
5. Mengamalkan prinsip berkecuali
6. Mengekang/menolak keganasan
7. Menghapuskan diskriminasi
8. Menghargai keamanan
9. Menyokong usaha keamanan serantau
10. Menghormati hak asasi
11. Menghormati negara lain

12. Menghormati prinsip demokrasi
13. Menghormati suara ramai
14. Tidak campur tangan urusan negara lain
15. Mengutamakan diplomasi/rundingan
16. Mengekalkan kedaulatan negara
17. Memelihara sistem perundangan
18. Memupuk kesejahteraan sejagat
19. Mewujudkan sistem pentadbiran mantap
20. Mengalakkan pembangunan ekonomi

7 Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme

34. Bijaksana merancang strategi
35. Bekerjasama antara pemimpin dan rakyat
36. Perundingan dan musyawarah dalam membuat keputusan
37. Berusaha dengan gigih
38. Permuafakatan antara pemimpin negara
39. Mengekalkan perpaduan kaum dan bersatu padu
40. Bekerjasama antara kaum
41. Bertolak ansur antara satu sama lain
42. Mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi
43. Tidak berputus asa dalam usaha mencapai kejayaan
44. Tabah menghadapi cabaran
45. Menanam semangat meneroka
46. Rakyat dan pemimpin yang berwawasan
47. Mengamalkan sikap berdikari
48. Bersikap inovatif dan kreatif dalam semua bidang yang diceburi
49. Mengamalkan pemikiran terbuka dalam menyelesaikan masalah
50. Mengekalkan keamanan
51. Menjalankan pentadbiran teratur dan sistematik
52. Mengelakkan peperangan
53. Hubungan yang baik dengan semua negara
54. Perpaduan dalam kalangan negara anggota
55. Menghormati kedaulatan negara lain
56. Kerjasama antara negara dalam pelbagai bidang
57. Menyertai pertubuhan serantau dan antarabangsa
58. Tidak menjalankan dasar penjajahan
59. Optimis
60. Bersedia menerima perubahan
61. Berbangga sebagai rakyat Malaysia
62. Berani menghadapi risiko
63. Bijak dalam bertindak Cinta akan negara
64. Menghormati negara jiran

65. Pertahan keamanan serantau
66. Sedia berkorban untuk negara

8 Kesimpulan

8(a) Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara

6. Dasar luar Malaysia berubah mengikut perkembangan semasa
7. Malaysia bijak mengatur langkah dasar luarnya demi memelihara keamanan negara
8. Langkah-langkah dinamis dan strategi dasar luar penting bagi memastikan negara dapat terus bersaing dari segi politik, ekonomi dan sosial
9. Perlu mengejar maklumat dan mengikuti perubahan semasa dalam mengejar kemajuan
10. Semangat dan daya saing rakyat negara penting untuk berjaya pada peringkat dunia

8(b) Iktibar kepada diri, bangsa dan negara

9. Memperkaya ilmu berkaitan dasar luar
10. Memiliki semangat patriotisme dan cinta akan negara
11. Menanamkan jati diri
12. Memperoleh idea baru untuk meningkatkan kemajuan negara
13. Mempertahan kedaulatan negara
14. Kerjasama penting untuk mencapai kejayaan
15. Semangat meneroka dalam pelbagai bidang
16. Hubungan diplomatik menjamin keharmonian negara

8(c) Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

11. Pasaran ekonomi Malaysia meluas
12. Ekonomi negara membangun
13. Mengekalkan hubungan baik dengan negara-negara lain
14. Keamanan dunia bertambah baik
15. Berkongsi kepakaran dalam semua bidang
16. Malaysia menjadi negara maju dan makmur
17. Taraf kehidupan rakyat meningkat
18. Pentadbiran negara mendapat pengiktirafan dunia
19. Mengukuhkan identiti negara dan bangsa Malaysia

20. Memelihara kemajuan Malaysia

SKEMA PEMARKAHAN TAMAT

Disediakan oleh:

En. Azhari bin Mohamed, Guru Sejarah SMK Telok Panglima Garang
Pn. S Rosmawati bte Said, SM Sains Banting
Pn. Norizma bte Kusri, SAMT Tunku Ampuan Rahimah

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN SOALAN

- 1 (a) Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia
(b) Bentuk hubungan luar Malaysia
(c) Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara
(d) Perkembangan dasar luar negara
- 2 (a) Maksud pertubuhan serantau
(b) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)
(c) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)
(d) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)
- 3 Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN
- 4 Langkah untuk menjadikan Malaysia sebagai tumpuan ekonomi serantau khususnya di Asia tenggara
- 5 Kejayaan Malaysia dalam menjamin kermanan serantau
- 6 (a) Cabaran mengekalkan nama baik dalam kalangan negara-negara serantau
(b) Langkah-langkah mengatasi cabaran mengekalkan nama baik dalam kalangan negara-negara serantau
- 7 Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme
- 8 Kesimpulan
(a) Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara
(b) Iktibar kepada diri, bangsa dan negara
(c) Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN JAWAPAN**1(a) Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia**

15. Malaysia mempunyai dasar luarnya yang tersendiri iaitu berbaik-baik dengan semua negara
16. Kepentingan dasar luar Malaysia merujuk padamatomatlamat yang ingin dicapai oleh Malaysia
17. Antaranya untuk menjamin keselamatan rakyat dan negara
18. Untuk memelihara kepentingan nasional dan menggekalkan kedaulatan negara
19. Untuk menggalakkan pembangunan dan kemajuan ekonomi
20. Untuk mengekalkan keamanan sejagat melalui kerjasama antarabangsa
21. Untuk menjadi warga global yang bertanggungjawab dan peka terhadap usaha memupuk kesejahteraan dunia

1(b) Bentuk hubungan luar Malaysia

11. Malaysia melaksanakan dua bentuk hubungan luar dengan negara-negara lain
12. Iaitu hubungan bilateral dan hubungan multilateral
13. Hubungan bilateral merujuk pada hubungan secara terus dengan negara-negara tertentu Contohnya hubungan dengan negara-negara jiran antaranya termasuklah Singapura, Indonesia, Thailand dan Vietnam
14. Selain itu hubungan luar juga diadakan dengan negara Asia yang lain, Amerika Latin, Afrika, Asia Barat serta negara maju yang lain seperti Britain dan Amerika Syarikat
15. Hubungan multilateral merujuk pada hubungan dalam bentuk kumpulan dan pertubuhan seperti ASEAN, Komanwel, Pertubuhan Persidangan Islam(OIC), Pergerakan Negara-Negara Berkecuali (NAM) dan sebagainya

1(c) Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara

79. **Faktor Sejarah**
80. Hubungan dengan Kerajaan Melaka dengan China, Arab, Siam dan Kepulauan Melayu telah lama berlaku
81. Hubungan ini berbentuk perdagangan
82. Hubungan Melayu serumpun di Kepulauan Melayu sejak sekian lama seperti Indonesia, Brunei dan Filipina
83. Setelah merdeka, Malaysia menyertai Pertubuhan Komanwel

84. Mendorong Malaysia mengamalkan dasar luar yang pro-Barat dan antikomunis
85. Malaysia diancam oleh fahaman komunis yang menggugat keselamatan Malaysia
86. Malaysia masih bergantung kepada kuasa Barat kerana belum mempunyai keupayaan pertahanan

87. **Faktor ekonomi**
88. Mengamalkan pasaran bebas dengan negara-negara lain di dunia
89. Malaysia negara pengeluar utama bijih timah dan getah
90. Terjalin hubungan ekonomi antara Malaysia dengan negara-negara maju
91. Seperti Amerika Syarikat dan Britain
92. Setelah merdeka, beberapa langkah diambil bagi menggalakkan pelaburan
93. Diharapkan dapat meningkatkan ekonomi
94. Menyediakan peluang pekerjaan
95. Melalui Dasar Pandang ke Timur, kemasukan pelabur dari Jepun dan Korea digalakkan
96. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara sedang membangun
97. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara Islam (OIC)

98. **Faktor politik**
99. Malaysia mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi berparlimen
100. Berhak menentukan masa depan sendiri berdasarkan prinsip-prinsip keamanan sejagat
101. Menekankan pemeliharaan kedaulatan negara-negara lain
102. Berpegang teguh prinsip-prinsip dan piagam PBB
103. Bagi memelihara keamanan dunia
104. Menyokong semua resolusi PBB

105. **Faktor geografi**
106. kedudukan yang strategik di Asia Tenggara
107. Bersempadan dengan banyak negara di rantau ini
108. Perairannya menjadi laluan utama kapal-kapal dagang
109. Keselamatan negara serantau akan mempengaruhi Malaysia

110. **Faktor demografi**
111. Hubungan diplomatik dengan negara Islam
112. Seajar dengan penduduknya majoriti beragama Islam
113. Tidak mengadakan hubungan diplomatik dengan negara Israel
114. Negara berkenaan mencero boh dan menindas pribumi Palestin
115. Menentang keras Dasar Aparteid yang diamalkan di Afrika Selatan
116. Tidak mengadakan sebarang hubungan diplomatik dengan negara berkenaan

117. Rakyat Malaysia bebas mengamalkan budaya hidup dan agama masing-masing

1(d) Perkembangan dasar luar negara

83. Sentiasa berubah mengikut peredaran masa dan perkembangan dunia
84. Ditentukan oleh perkembangan semasa
- 85. Tahap Pertama semasa Tunku Abdul Rahman (1957-1970)**
  86. Dasar pro-Barat yang antikomunis
  87. Dasar berbaik-baik dengan negara jiran dan Komanwel
  88. Ia dilaksanakan disebabkan faktor politik, ekonomi dan sosial
  89. Faktor politik merujuk kepada ancaman komunis
  90. Malaysia mendapatkan bantuan ketenteraan dan pertahanan daripada negara-negara Komanwel
  91. Seperti Britain, USA dan Australia
  92. Malaysia menandatangani Perjanjian Pertahanan Inggeris-Tanah Melayu (AMDA)
  93. Menurut perjanjian, Britain akan membantu Malaysia sekiranya diserang musuh
  94. Menubuhkan Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)
  95. Penubuhan MAPHILINDO
  96. Penubuhan ASEAN
  97. Faktor ekonomi pula memperlihatkan pergantungan Malaysia kepada Britain
  98. kerana Malaysia anggota Blok Sterling
  99. mengharapkan permintaan Britain terhadap hasil timah dan getah
  100. pelabur Britain masih menguasai ekonomi Malaysia khususnya bidang perladangan dan perindustrian
  101. Bagi mengurangkan kebergantungan ini, Malaysia yang mengamalkan pasaran bebas
  102. Mula membina rangkaian perdagangan dengan negara-negara lain
  103. seperti Jepun, USA, Singapura dan Jerman Barat
  104. untuk mencari pasaran baru
- 105. Tahap Kedua semasa Tunku Abdul Razak & Tun Hussein**
  106. Mengamalkan dasar berkecuali dan berbaik-baik dengan semua negara
  107. Perubahan ini disebabkan kurangnya peranan AMDA
  108. kurangnya pengaruh Britain di timur

109. pergolakan yang berlaku di Vietnam yang melibatkan Amerika Syarikat dan China
110. Mengisytiharkan konsep Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN) bersama anggota-anggota ASEAN
111. Menjalinkan hubungan diplomatik dengan negara berfahaman komunis seperti China
112. Menjalinkan hubungan diplomatik dengan Vietnam dengan mengatasi masalah pelarian Vietnam di Malaysia

113. Tahap Ketiga semasa Dato Seri Dr.Mahathir Mohamad (1981-2003)

114. mengekalkan dasar-dasar tahap kedua
115. memberi penekanan kepada kepentingan ekonomi seperti perdagangan, pelaburan dan pembangunan
116. Malaysia menjalinkan hubungan yang lebih erat dengan ASEAN
117. seperti menyelesaikan krisis Vietnam dan Kampuchea
118. Memperkenalkan Dasar Pandang ke Timur
119. dengan menggunakan Jepun dan Korea Selatan sebagai model pembangunan
120. Malaysia mempertingkatkan hubungan dua hala dengan negara lain
121. Menerusi lawatan Tun Dr Mahathir ke negara Afrika, Amerika Selatan, Caribbean dan Pasifik Selatan
122. Malaysia menandatangani perjanjian perdagangan dua hala
123. Malaysia menjalinkan hubungan politik dan perdagangan dengan negara maju dan negara Dunia Ketiga

2(a) Maksud pertubuhan serantau

7. Pertubuhan serantau merupakan satu pertubuhan yang anggotanya terdiri daripada negara-negara yang berjiran antara satu sama lain.
8. Pembentukan pertubuhan ini adalah untuk kepentingan politik, ekonomi dan sosial
9. Sejak Malaysia mencapai kemerdekaan, terdapat tiga pertubuhan serantau yang telah dibentuk dan disertainya iaitu ASA pada tahun 1961, MAPHILINDO pada tahun 1963 dan ASEAN pada tahun 1967

2(b) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)

37. Sejak mencapai kemerdekaan, negara kita dan juga negara-negara serantau diancam hebat oleh pengaruh komunis
38. Di Malaysia, pergerakan PKM telah memainkan peranan penting menyebarkan pengaruh fahaman komunis di kalangan rakyat

39. PKM telah diharamkan oleh kerajaan dan ini menyebabkan ahli-ahlinya melancarkan gerakan gerila bagi menjatuhkan kerajaan
40. Di negara-negara jiran, ancaman komunis juga hebat terutamanya di Thailand yang bersempadan dengan Malaysia
41. PKM telah menggunakan sempadan MalaysiaThailand sebagai pangkalan gerakan gerila mereka dan ini menyukarkan usaha kedua-dua negara untuk melemahkan dan seterusnya menghapuskan gerakan komunis.
42. Begitu juga dengan negara Filipina yang turut diancam oleh pengaruh komunis
43. Malaysia ingin mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran agar dapat membendung pengaruh dan gerakan PKM
44. Pada 31 Julai 1961, satu mesyuarat diadakan di Bangkok antara Malaysia dengan Thailand dan Filipina
45. Hasilnya ASA telah dibuhkan hasil cadangan Tunku Abdul Rahman
46. Pertubuhan ini diharapkan dapat melindungi negara-negara anggota daripada ancaman komunis
47. Pemubuhan ASA juga bertujuan menjalinkan kerjasama ekonomi, sains dan sosial
48. ASA juga bertujuan memberi dan menyediakan kemudahan latihan dan penyelidikan dalam bidang sains dan teknologi di kalangan negara-negara anggota
49. Selain itu bermatlamat untuk mengekalkan serta menjamin keselamatan dan kestabilan politik negara-negara serantau.
50. Matlamat tersebut tidak banyak dicapai kerana tiada kerjasama yang erat
51. ASA juga dianggap sebagai pertubuhan antipemerintahan Presiden Soekarno di Indonesia di Indonesia.
52. Kesangsian ini timbul kerana Malaysia mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Britain
53. Sementara Thailand dan Filipina mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Amerika Syarikat
54. Pertelingkan antara Malaysia dan Filipina berkaitan penubuhan Malaysia akhirnya membawa kepada pembubaran ASA pada tahun 1963

2(c) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)

25. MAPHILINDO merupakan cantuman nama tiga negara iaitu Malaysia, Filipina dan Indonesia

26. Tujuan penubuhannya adalah untuk meningkatkan perhubungan persahabatan dan menyelesaikan pertelingkahan Malaysia-Filipina dan Malaysia-Indonesia.
27. Pertelingkahan yang timbul antara Malaysia dengan kedua-dua negara tersebut adalah disebabkan oleh cadangan pembentukan Malaysia
28. Indonesia tidak bersetuju dengan pembentukan Malaysia kerana Presiden Soekarno menganggap pembentukan Malaysia sebagai satu neokolonisme atau penjajahan bentuk baru
29. Tentangan Filipina pula adalah kerana negara tersebut menuntut Sabah yang didakwanya hak milik negara mereka.
30. Bagi menyelesaikan pertelingkahan ini, Malaysia mengadakan langkah mengadakan rundingan dengan Filipina dan Indonesia.
31. Rundingan ini akhirnya membawa kepada penubuhan MAPHILINDO.
32. Ketiga-tiga negara bersepakat memohon bantuan PBB untuk mendapatkan pandangan rakyat Sarawak dan Sabah tentang penubuhan Malaysia.
33. PBB telah menghantar pewakilannya pada tahun 1963 untuk meninjau padangan rakyat Sabah dan Sarawak
34. Hasilnya, majoriti rakyat di kedua-dua negeri berkenaan bersetuju dan menyokong pembentukan Malaysia
35. Indonesia dan Filipina kurang berpuas hati dengan hasil siasatan PBB dan terus menentang pembentukan Malaysia.
36. Persengketaan yang berterusan ini menyebabkan MAPHILINDO tidak berperanan lagi.

2(d) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)

Latar belakang penubuhan ASEAN

39. Hasrat Malaysia untuk berbaik-baik dan mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran tetap diteruskan walaupun dua buah pertubuhan yang dibentuk sebelum ini iaitu ASA dan MAPHILINDO gagal dan tidak bertahan lama
40. Usaha ini akhirnya berhasil dengan termeterainya Deklarasi Bangkok pada 8 Ogos 1967 yang membawa kepada penubuhan ASEAN.

Matlamat pembentukan ASEAN

41. Matlamat ASEAN ialah mengekalkan kestabilan politik di Asia Tenggara

42. ASEAN juga membantu negara antara satu sama lain dalam bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan
43. meningkatkan taraf hidup penduduk melalui kerjasama dalam bidang pertanian, perdagangan dan perindustrian
44. Memberikan kerjasama dan membantu dalam bentuk latihan dan penyelidikan
45. Mengadakan hubungan yang erat dengan persatuan atau pertubuhan serantau dan antarabangsa.

Keanggotaan

46. Keanggotaan ASEAN pada ketika itu terdiri daripada lima buah negara iaitu Malaysia, Indonesia, Thailand, Filipina dan Singapura.
47. Jumlah anggotanya bertambah menjadi sepuluh apabila kesemua negara di Asia Tenggara menjadi ahli
48. Negara-negara berkenaan ialah Vietnam, Myanmar, Brunei, Laos dan Kampuchea.
49. Negara Papua New Guinea telah dilantik sebagai pemerhati kepada negara ini terletak bersempadan dengan Indonesia tetapi bukan di dalam zon Asia Tenggara

Struktur pentadbiran ASEAN

50. Kerjasama antara negara anggota ASEAN semakin teguh hingga ke hari ini dan bagi memastikan perjalannya yang lancar, struktur pentadbiran ASEAN dibentuk
51. Persidangan Menteri-Menteri Luar ASEAN mengadakan mesyuarat setahun sekali
52. Mesyuarat Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN diadakan sebanyak setahun dua kali
53. Sidang kemuncuk ASEAN akan diadakan mengikut keperluan
54. Sekretariat Tetap ASEAN beribu pejabat di Jakarta, Indonesia
55. ASEAN terdiri daripada dua jawatankuasa tetap
56. Jawatankuasa Tetap Sosial terdiri daripada Jawatankuasa Kebudayaan dan Penerangan, Jawatankuasa Sains dan Teknologi dan Jawatankuasa Pembangunan dan Sosial
57. Jawatankuasa Tetap Ekonomi terdiri daripada Jawatankuasa Kewangan dan Urusan Bank, Jawatankuasa Perindustrian, Galian dan Tenaga, Jawatankuasa

Makanan, Pertanian dan Perhutanan dan Jawatankuasa Perhubungan dan Pengangkutan

3 Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN

41. Tuan rumah mesyuarat menteri-menteri luar ASEAN pada November 1971
42. Menandatangani Deklarasi Kuala Lumpur 1971
43. Mengisytiharkan ASEAN sebagai zon aman, bebas dan berkecuali (ZOPFAN).
44. Tujuan ZOPFAN ialah mengekalkan keamanan dan kestabilan politik di Asia Tenggara dan tidak bersekongkol dengan mana-mana blok Barat atau Blok Timur.
45. Mengadakan mesyuarat bagi membentuk kerajaan Demokratik Campuran Kampuchea di Kuala Lumpur pada tahun 1982.
46. ASEAN diisytiharkan Zon Bebas Senjata Nuklear dalam Mesyuarat Menteri-Menteri Luar (1984).
47. Tidak membenarkan mana-mana kapal menggunakan perairan dan pelabuhannya mengangkut bahan atau senjata nuklear
48. Kerjasama dalam projek-projek perindustrian seperti projek baja urea di Bintulu (Sarawak) serta di Aceh (Indonesia)
49. Kerjasama dalam Sidang Kemuncak ASEAN di Singapura (1992) dengan mewujudkan zon Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN (AFTA) yang bertujuan menghapuskan sekatan dagangan di kalangan negara ASEAN
50. Mengemukakan idea memperluas kerjasama ekonomi melibatkan China, Jepun dan Korea Selatan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad yang dinamakan EAEC
51. Kerjasama tidak rasmi diadakan melalui konsep ASEAN+3
52. Pertubuhan ASEAN-SEAMEO (pertubuhan menteri pelajaran) dan RESCAM (Pusat Serantau untuk Sains dan Matematik) di Pulau Pinang.
53. Menubuhkan Tabung Kebudayaan ASEAN
54. Mengadakan Sukan SEA
55. Mengadakan Tahun Melawat ASEAN pada 1992
56. Kerjasama dalam bidang kebudayaan dan sosial
57. Pertukaran rancangan televisyen dan radio
58. Kerjasama dalam bidang pelancongan
59. Kerjasama melalui dasar berbaik-baik dengan negara jiran
60. Kerjasama dalam pendidikan

4 Langkah (*kejayaan*) untuk menjadikan Malaysia sebagai tumpuan ekonomi serantau khususnya di Asia tenggara

* Calon-calon boleh menggunakan point-point tertentu untuk kejayaan Malaysia dalam bidang ekonomi

1. *Malaysia sebagai Hab Halal*
2. Mengadakan Pameran Halal Antarabangsa Malaysia
3. Mengadakan Forum Penyelidikan Halal Sedunia (WHR)
4. Penubuhan Perbadanan Pembangunan Industri Halal (HDC) yang diletakkan di bawah Badan Bertindak Pelaksanaan Kebangsaan (NITF) untuk menjadi sebuah institusi yang memfokuskan usaha memajukan industri halal di negara ini.
5. Malaysia merupakan negara pertama di dunia yang membangunkan piawaian makanan halal mengikut Standard Halal Malaysia MS 1500:2004
6. Kerajaan Malaysia bersifat proaktif dengan menyediakan lapan taman perindustrian pengeluaran produk dan perkhidmatan halal negara
7. Menawarkan insentif menarik untuk menggalakkan perniagaan untuk menyertai industri halal termasuklah elaun cukai pelaburan untuk pengeluaran makanan halal, faedah istimewa untuk eksport produk halal dan pengecualian duti import bahan mentah.
8. *Meningkatkan industri pelancongan*
9. Kewujudan banyak pulau yang indah dan menarik
10. Kemudahan prasarana di kawasan pelancongan
11. Kemajuan industri pelancongan tanah air
12. Peranan pihak kerajaan dan agensi kerajaan yang berkaitan dengan pelancongan
13. Kementerian Pelancongan telah mengadakan pelbagai pertunjukan kebudayaan dan destinasi pelancongan Malaysia ke beberapa buah negara
14. Mengadakan pelbagai aktiviti tahunan bagi menarik lebih ramai pelancong
15. Memperkenalkan konsep pelancongan baru seperti ekopelancongan, agrotourism, pelancongan perubatan dan pelancongan pendidikan
16. *Memantapkan bidang kewangan*
17. Terlibat dalam aktiviti perdagangan dan pelaburan intrarantau
18. Meningkatkan aliran modal merentas sempadan
19. Menyokong pengembangan serantau syarikat Asia pada skala yang lebih besar
20. Mengeratkan hubungan sektor kewangan dengan ekonomi sedang pesat membangun
21. Mewujudkan Wawasan Pelan Sektor Kewangan
22. Sektor kewangan yang lebih terbuka
23. Penyelarasan dan kerjasama merentas sempadan yang bertambah erat dalam pengawalan, penyeliaan, pengawasan, pencegahan krisis, dan mekanisme penyelesaian kewangan

24. Menggalakkan lebih banyak penyertaan asing dalam sektor kewangan
25. Meningkatkan kehadiran institusi kewangan serantau dan antarabangsa di Malaysia
26. Menambahkan kehadiran dan kepentingan institusi kewangan Malaysia di luar negara
27. Mewujudkan platform perhubungan pelabur sektor kewangan yang akan menjadi titik hubungan yang komprehensif dan berkesan
28. Penyediaan khidmat nasihat dan maklumat mengenai persekitaran pengawalseliaan kewangan dan inisiatif-inisiatif dasar Malaysia
29. Menggalakkan penyertaan asing baharu dalam sektor kewangan Malaysia
30. Pembangunan sektor kewangan domestik pada masa hadapan dan pengukuhan dimensi antarabangsanya
31. Memenuhi permintaan sektor perniagaan antarabangsa secara kompetitif
32. Menyediakan persekitaran yang kondusif kepada peserta pasaran, termasuk institusi kewangan Islam dan penyedia perkhidmatan sokongan profesional kewangan Islam
33. Mengukuhkan rangka kerja untuk keberkesanan dan kecekapan aliran aktiviti kewangan Islam merentas sempadan dan meningkatkan kerjasama dan penyelarasan global
34. Mengoptimumkan potensi platform pasaran kewangan Islam sedia ada
35. Membangunkan Malaysia sebagai pusat rujukan bagi urus niaga kewangan Islam dan memperkukuh kedudukan negara dalam pendidikan dan latihan kewangan Islam
36. Menggalakkan usahasama antara sektor awam dengan sektor swasta
37. Merangsang aktiviti pasaran merentas sempadan

5 Kejayaan Malaysia dalam menjamin kermanan serantau

1. Kerjasama melalui dasar terbaik-baik dengan negara jiran
2. Mengekalkan persefahaman
3. Membina semangat setia kawan antara negara
4. Menjalinkan kerjasama dalam bidang perubatan dan kesihatan
5. Penyelesaian masalah secara diplomasi, toleransi dan rundingan
6. Membuat pertukaran maklumat, teknik dan kepakaran,
7. Penggalakkan di bidang pelancongan,
8. Kerjasama di bidang perkapalan dan penerbangan ,
9. Pertukaran pelajar di antara universiti seperti di antara Universiti Malaya dan Univeristi Filipina
10. Kerjasama di bidang kesenian dan kebudayaan iaitu
11. Mengadakan rombongan dan lawatan sesama mereka untuk mengeratkan lagi perhubungan dan semangat setiakawan
12. Malaysia telah bekerjasama dengan negara-negara yang berjiran dengannya

13. Menggunakan platform ASEAN bagi menguruskan pelbagai konflik yang berlaku di sempadannya.
14. Malaysia berperanan dalam mengurus dan menyelesaikan konflik di Pulau Mindanao, selatan Filipina sehingga termeterai proses damai antara Bangsa Moro dengan kerajaan Filipina
15. Malaysia mengecam semua tindakan, kaedah dan amalan keganasan dan jenayah transnasional.
16. Malaysia aktif menyumbang dan berkongsi maklumat dan pengalaman dalam Suruhanjaya Pencegahan Jenayah dan Keadilan Jenayah (CCPCJ) dan Suruhanjaya Dadah Narkotik (CND) dan juga di peringkat serantau, terutamanya di bawah Program Kerja ASEAN sebagai usaha membanteras keganasan dan jenayah terancang transnasional.
17. Mengisytiharkan Negara-negara ASEAN sebagai kawasan ZOPFAN
18. ASEAN diisytiharkan sebagai Zon Bebas Senjata Nuklear
19. Tidak membenarkan mana-mana kapal menggunakan perairan dan pelabuhannya mengangkut bahan atau senjata nuklear

6(a) Cabaran mengekalkan nama baik dalam kalangan negara-negara serantau

1. Ketidakstabilan politik
2. Berlaku demonstrasi jalanan
3. Pemerintah tidak adil
4. Politik berasaskan kaum
5. Tiada kerjasama dalam masyarakat
6. Tidak mematuhi undang-undang
7. Tidak menghormati sistem demokrasi
8. Keruntuhan akhlak, gejala sosial dan jenayah
9. Tidak mengamalkan nilai-nilai murni
10. Berlaku campurtangan pihak luar
11. Amalan tradisi terpinggir
12. Masyarakat tidak mengamalkan sikap tolak ansur
13. Hubungan diplomatik yang renggang
14. Tidak menghormati kedaulatan negara lain
15. Wujudnya perlumbaan senjata api
16. Ekonomi yang tidak stabil
17. Berlaku amalan rasuah
18. Masyarakat kurang semangat patriotisme

6(b) Langkah-langkah mengatasi cabaran mengekalkan nama baik dalam kalangan negara-negara serantau

1. Anggota perlu bersatu dalam menjaga kepentingan bersama
2. Bantu-mambantu apabila diserang musuh
3. Sering mengadakan mesyuarat

4. Kerjasama dalam ekonomi
5. Kerjasama pertahanan
6. Kerjasama politik
7. Kerjasama pendidikan
8. Pertukaran budaya
9. Hormati kedaulatan negara lain
10. Bertindak satu suara
11. Mengadakan hubungan diplomatik
12. Membuat perjanjian perdagangan
13. Menjalin hubungan persahabatan
14. Menjalin hubungan kebudayaan
15. Melalui penglibatan dalam bidang sukan
16. Mengamalkan pasaran bebas
17. Melaksanakan Dasar Pandang ke Timur
18. Membuat pelaburan dengan negara luar
19. Berbaik-baik dengan negara jiran
20. Pertukaran teknologi
21. Pertukaran kemahiran dan kepakaran
22. Mengadakan lawatan
23. Mengamalkan toleransi antara satu sama lain
24. Bertukar-tukar pendapat dan pandangan
25. Bersatu menjaga kepentingan bersama

7 Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme

67. Bijaksana merancang strategi
68. Bekerjasama antara pemimpin dan rakyat
69. Perundingan dan musyawarah dalam membuat keputusan
70. Berusaha dengan gigih
71. Permuafakatan antara pemimpin negara
72. Mengekalkan perpaduan kaum dan bersatu padu
73. Bekerjasama antara kaum
74. Bertolak ansur antara satu sama lain
75. Mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi
76. Tidak berputus asa dalam usaha mencapai kejayaan
77. Tabah menghadapi cabaran
78. Menanam semangat meneroka
79. Rakyat dan pemimpin yang berwawasan
80. Mengamalkan sikap berdikari
81. Bersikap inovatif dan kreatif dalam semua bidang yang diceburi
82. Mengamalkan pemikiran terbuka dalam menyelesaikan masalah
83. Mengekalkan keamanan
84. Menjalankan pentadbiran teratur dan sistematik

85. Mengelakkan peperangan
86. Hubungan yang baik dengan semua negara
87. Perpaduan dalam kalangan negara anggota
88. Menghormati kedaulatan negara lain
89. Kerjasama antara negara dalam pelbagai bidang
90. Menyertai pertubuhan serantau dan antarabangsa
91. Tidak menjalankan dasar penjajahan
92. Optimis
93. Bersedia menerima perubahan
94. Berbangga sebagai rakyat Malaysia
95. Berani menghadapi risiko
96. Bijak dalam bertindak Cinta akan negara
97. Menghormati negara jiran
98. Pertahan keamanan serantau
99. Sedia berkorban untuk negara

8 Kesimpulan

8(a) Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara

11. Dasar luar Malaysia berubah mengikut perkembangan semasa
12. Malaysia bijak mengatur langkah dasar luarnya demi memelihara keamanan negara
13. Langkah-langkah dinamis dan strategi dasar luar penting bagi memastikan negara dapat terus bersaing dari segi politik, ekonomi dan sosial
14. Perlu mengejar maklumat dan mengikuti perubahan semasa dalam mengejar kemajuan
15. Semangat dan daya saing rakyat negara penting untuk berjaya pada peringkat dunia

8(b) Iktibar kepada diri, bangsa dan negara

17. Memperkaya ilmu berkaitan dasar luar
18. Memiliki semangat patriotisme dan cinta akan negara
19. Menanamkan jati diri
20. Memperoleh idea baru untuk meningkatkan kemajuan negara
21. Mempertahan kedaulatan negara
22. Kerjasama penting untuk mencapai kejayaan
23. Semangat meneroka dalam pelbagai bidang
24. Hubungan diplomatik menjamin keharmonian negara

8(c) Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

21. Pasaran ekonomi Malaysia meluas
22. Ekonomi negara membangun
23. Mengekalkan hubungan baik dengan negara-negara lain

24. Keamanan dunia bertambah baik
25. Berkongsi kepakaran dalam semua bidang
26. Malaysia menjadi negara maju dan makmur
27. Taraf kehidupan rakyat meningkat
28. Pentadbiran negara mendapat pengiktirafan dunia
29. Mengukuhkan identiti negara dan bangsa Malaysia
30. Memelihara kemajuan Malaysia

SKEMA PEMARKAHAN TAMAT

Disediakan oleh:

En. Azhari bin Mohamed, Guru Sejarah SMK Telok Panglima Garang
Pn. Fakezah bte Teridi, Guru Sejarah SMK Bandar Banting
Pn. Norhayati bte. Muhammad Saleh, Guru Sejarah SMK Jugra

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN SOALAN

- 1   (a)   Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia
      (b)   Bentuk hubungan luar Malaysia
      (c)   Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara
      (d)   Perkembangan dasar luar negara

- 2   (a)   Maksud pertubuhan serantau
      (b)   Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)
      (c)   Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)
      (d)   Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)

- 3   Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN

- 4   Sumbangan warga global yang bertanggungjawab kepada kesejahteraan dunia

- 5   Bukti Malaysia telah berjaya memainkan peranan yang berkesan dalam menjamin kestabilan serantau

- 6   Bagaimanakah dasar luar negara kita dapat membantu mengelakkan konflik sedemikian

- 7   Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme

- 8   Kesimpulan
  - (a)   Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara
  - (b)   Iktibar kepada diri, bangsa dan negara
  - (c)   Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

TEMA: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Sejak mencapai kemerdekaan Malaysia telah menyertai dan bergerak aktif dalam pertubuhan serantau

CADANGAN JAWAPAN**1(a) Latar belakang dasar luar Malaysia/kepentingan/matlamat dasar luar Malaysia**

22. Malaysia mempunyai dasar luarnya yang tersendiri iaitu berbaik-baik dengan semua negara
23. Kepentingan dasar luar Malaysia merujuk padamatomatlamat yang ingin dicapai oleh Malaysia
24. Antaranya untuk menjamin keselamatan rakyat dan negara
25. Untuk memelihara kepentingan nasional dan menggekalkan kedaulatan negara
26. Untuk menggalakkan pembangunan dan kemajuan ekonomi
27. Untuk mengekalkan keamanan sejagat melalui kerjasama antarabangsa
28. Untuk menjadi warga global yang bertanggungjawab dan peka terhadap usaha memupuk kesejahteraan dunia

1(b) Bentuk hubungan luar Malaysia

16. Malaysia melaksanakan dua bentuk hubungan luar dengan negara-negara lain
17. Iaitu hubungan bilateral dan hubungan multilateral
18. Hubungan bilateral merujuk pada hubungan secara terus dengan negara-negara tertentu Contohnya hubungan dengan negara-negara jiran antaranya termasuklah Singapura, Indonesia, Thailand dan Vietnam
19. Selain itu hubungan luar juga diadakan dengan negara Asia yang lain, Amerika Latin, Afrika, Asia Barat serta negara maju yang lain seperti Britain dan Amerika Syarikat
20. Hubungan multilateral merujuk pada hubungan dalam bentuk kumpulan dan pertubuhan seperti ASEAN, Komanwel, Pertubuhan Persidangan Islam(OIC), Pergerakan Negara-Negara Berkecuali (NAM) dan sebagainya

1(c) Faktor-faktor penggubalan dasar luar negara**118. Faktor Sejarah**

119. Hubungan dengan Kerajaan Melaka dengan China, Arab, Siam dan Kepulauan Melayu telah lama berlaku
120. Hubungan ini berbentuk perdagangan
121. Hubungan Melayu serumpun di Kepulauan Melayu sejak sekian lama seperti Indonesia, Brunei dan Filipina
122. Setelah merdeka, Malaysia menyertai Pertubuhan Komanwel

123. Mendorong Malaysia mengamalkan dasar luar yang pro-Barat dan antikomunis
124. Malaysia diancam oleh fahaman komunis yang menggugat keselamatan Malaysia
125. Malaysia masih bergantung kepada kuasa Barat kerana belum mempunyai keupayaan pertahanan

126. **Faktor ekonomi**
127. Mengamalkan pasaran bebas dengan negara-negara lain di dunia
128. Malaysia negara pengeluar utama bijih timah dan getah
129. Terjalin hubungan ekonomi antara Malaysia dengan negara-negara maju
130. Seperti Amerika Syarikat dan Britain
131. Setelah merdeka, beberapa langkah diambil bagi menggalakkan pelaburan
132. Diharapkan dapat meningkatkan ekonomi
133. Menyediakan peluang pekerjaan
134. Melalui Dasar Pandang ke Timur, kemasukan pelabur dari Jepun dan Korea digalakkan
135. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara sedang membangun
136. Menjalin hubungan baik dengan negara-negara Islam (OIC)

137. **Faktor politik**
138. Malaysia mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi berparlimen
139. Berhak menentukan masa depan sendiri berdasarkan prinsip-prinsip keamanan sejagat
140. Menekankan pemeliharaan kedaulatan negara-negara lain
141. Berpegang teguh prinsip-prinsip dan piagam PBB
142. Bagi memelihara keamanan dunia
143. Menyokong semua resolusi PBB

144. **Faktor geografi**
145. kedudukan yang strategik di Asia Tenggara
146. Bersempadan dengan banyak negara di rantau ini
147. Perairannya menjadi laluan utama kapal-kapal dagang
148. Keselamatan negara serantau akan mempengaruhi Malaysia

149. **Faktor demografi**
150. Hubungan diplomatik dengan negara Islam
151. Seajar dengan penduduknya majoriti beragama Islam
152. Tidak mengadakan hubungan diplomatik dengan negara Israel
153. Negara berkenaan mencero boh dan menindas pribumi Palestin
154. Menentang keras Dasar Aparteid yang diamalkan di Afrika Selatan
155. Tidak mengadakan sebarang hubungan diplomatik dengan negara berkenaan

156. Rakyat Malaysia bebas mengamalkan budaya hidup dan agama masing-masing

1(d) Perkembangan dasar luar negara

124. Sentiasa berubah mengikut peredaran masa dan perkembangan dunia

125. Ditentukan oleh perkembangan semasa

126. Tahap Pertama semasa Tunku Abdul Rahman (1957-1970)

127. Dasar pro-Barat yang antikomunis

128. Dasar berbaik-baik dengan negara jiran dan Komanwel

129. Ia dilaksanakan disebabkan faktor politik, ekonomi dan sosial

130. Faktor politik merujuk kepada ancaman komunis

131. Malaysia mendapatkan bantuan ketenteraan dan pertahanan daripada negara-negara Komanwel

132. Seperti Britain, USA dan Australia

133. Malaysia menandatangani Perjanjian Pertahanan Inggeris-Tanah Melayu (AMDA)

134. Menurut perjanjian, Britain akan membantu Malaysia sekiranya diserang musuh

135. Menubuhkan Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)

136. Penubuhan MAPHILINDO

137. Penubuhan ASEAN

138. Faktor ekonomi pula memperlihatkan pergantungan Malaysia kepada Britain

139. kerana Malaysia anggota Blok Sterling

140. mengharapkan permintaan Britain terhadap hasil timah dan getah

141. pelabur Britain masih menguasai ekonomi Malaysia khususnya bidang perladangan dan perindustrian

142. Bagi mengurangkan kebergantungan ini, Malaysia yang mengamalkan pasaran bebas

143. Mula membina rangkaian perdagangan dengan negara-negara lain

144. seperti Jepun, USA, Singapura dan Jerman Barat

145. untuk mencari pasaran baru

146. Tahap Kedua semasa Tunku Abdul Razak & Tun Hussein

147. Mengamalkan dasar berkecuali dan berbaik-baik dengan semua negara

148. Perubahan ini disebabkan kurangnya peranan AMDA

149. kurangnya pengaruh Britain di timur

150. pergolakan yang berlaku di Vietnam yang melibatkan Amerika Syarikat dan China
151. Mengisytiharkan konsep Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN) bersama anggota-anggota ASEAN
152. Menjalin hubungan diplomatik dengan negara berfahaman komunis seperti China
153. Menjalin hubungan diplomatik dengan Vietnam dengan mengatasi masalah pelarian Vietnam di Malaysia

154. Tahap Ketiga semasa Dato Seri Dr.Mahathir Mohamad (1981-2003)

155. mengekalkan dasar-dasar tahap kedua
156. memberi penekanan kepada kepentingan ekonomi seperti perdagangan, pelaburan dan pembangunan
157. Malaysia menjalin hubungan yang lebih erat dengan ASEAN
158. seperti menyelesaikan krisis Vietnam dan Kampuchea
159. Memperkenalkan Dasar Pandang ke Timur
160. dengan menggunakan Jepun dan Korea Selatan sebagai model pembangunan
161. Malaysia mempertingkatkan hubungan dua hala dengan negara lain
162. Menerusi lawatan Tun Dr Mahathir ke negara Afrika, Amerika Selatan, Caribbean dan Pasifik Selatan
163. Malaysia menandatangani perjanjian perdagangan dua hala
164. Malaysia menjalin hubungan politik dan perdagangan dengan negara maju dan negara Dunia Ketiga

2(a) Maksud pertubuhan serantau

10. Pertubuhan serantau merupakan satu pertubuhan yang anggotanya terdiri daripada negara-negara yang berjiran antara satu sama lain.
11. Pembentukan pertubuhan ini adalah untuk kepentingan politik, ekonomi dan sosial
12. Sejak Malaysia mencapai kemerdekaan, terdapat tiga pertubuhan serantau yang telah dibentuk dan disertainya iaitu ASA pada tahun 1961, MAPHILINDO pada tahun 1963 dan ASEAN pada tahun 1967

2(b) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASA)

55. Sejak mencapai kemerdekaan, negara kita dan juga negara-negara serantau diancam hebat oleh pengaruh komunis
56. Di Malaysia, pergerakan PKM telah memainkan peranan penting menyebarkan pengaruh fahaman komunis di kalangan rakyat

57. PKM telah diharamkan oleh kerajaan dan ini menyebabkan ahli-ahlinya melancarkan gerakan gerila bagi menjatuhkan kerajaan
58. Di negara-negara jiran, ancaman komunis juga hebat terutamanya di Thailand yang bersempadan dengan Malaysia
59. PKM telah menggunakan sempadan MalaysiaThailand sebagai pangkalan gerakan gerila mereka dan ini menyukarkan usaha kedua-dua negara untuk melemahkan dan seterusnya menghapuskan gerakan komunis.
60. Begitu juga dengan negara Filipina yang turut diancam oleh pengaruh komunis
61. Malaysia ingin mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran agar dapat membendung pengaruh dan gerakan PKM
62. Pada 31 Julai 1961, satu mesyuarat diadakan di Bangkok antara Malaysia dengan Thailand dan Filipina
63. Hasilnya ASA telah dibuhkan hasil cadangan Tunku Abdul Rahman
64. Pertubuhan ini diharapkan dapat melindungi negara-negara anggota daripada ancaman komunis
65. Pemubuhan ASA juga bertujuan menjalinkan kerjasama ekonomi, sains dan sosial
66. ASA juga bertujuan memberi dan menyediakan kemudahan latihan dan penyelidikan dalam bidang sains dan teknologi di kalangan negara-negara anggota
67. Selain itu bermatlamat untuk mengekalkan serta menjamin keselamatan dan kestabilan politik negara-negara serantau.
68. Matlamat tersebut tidak banyak dicapai kerana tiada kerjasama yang erat
69. ASA juga dianggap sebagai pertubuhan antipemerintahan Presiden Soekarno di Indonesia di Indonesia.
70. Kesangsian ini timbul kerana Malaysia mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Britain
71. Sementara Thailand dan Filipina mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Amerika Syarikat
72. Pertelingkan antara Malaysia dan Filipina berkaitan penubuhan Malaysia akhirnya membawa kepada pembubaran ASA pada tahun 1963

2(c) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO)

37. MAPHILINDO merupakan cantuman nama tiga negara iaitu Malaysia, Filipina dan Indonesia

38. Tujuan penubuhannya adalah untuk meningkatkan perhubungan persahabatan dan menyelesaikan pertelingkahan Malaysia-Filipina dan Malaysia-Indonesia.
39. Pertelingkahan yang timbul antara Malaysia dengan kedua-dua negara tersebut adalah disebabkan oleh cadangan pembentukan Malaysia
40. Indonesia tidak bersetuju dengan pembentukan Malaysia kerana Presiden Soekarno menganggap pembentukan Malaysia sebagai satu neokolonisme atau penjajahan bentuk baru
41. Tentangan Filipina pula adalah kerana negara tersebut menuntut Sabah yang didakwanya hak milik negara mereka.
42. Bagi menyelesaikan pertelingkahan ini, Malaysia mengadakan langkah mengadakan rundingan dengan Filipina dan Indonesia.
43. Rundingan ini akhirnya membawa kepada penubuhan MAPHILINDO.
44. Ketiga-tiga negara bersepakat memohon bantuan PBB untuk mendapatkan pandangan rakyat Sarawak dan Sabah tentang penubuhan Malaysia.
45. PBB telah menghantar pewakilannya pada tahun 1963 untuk meninjau padangan rakyat Sabah dan Sarawak
46. Hasilnya, majoriti rakyat di kedua-dua negeri berkenaan bersetuju dan menyokong pembentukan Malaysia
47. Indonesia dan Filipina kurang berpuas hati dengan hasil siasatan PBB dan terus menentang pembentukan Malaysia.
48. Persengketaan yang berterusan ini menyebabkan MAPHILINDO tidak berperanan lagi.

2(d) Penyertaan Malaysia dan perkembangan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)

Latar belakang penubuhan ASEAN

58. Hasrat Malaysia untuk berbaik-baik dan mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran tetap diteruskan walaupun dua buah pertubuhan yang dibentuk sebelum ini iaitu ASA dan MAPHILINDO gagal dan tidak bertahan lama
59. Usaha ini akhirnya berhasil dengan termeterainya Deklarasi Bangkok pada 8 Ogos 1967 yang membawa kepada penubuhan ASEAN.

Matlamat pembentukan ASEAN

60. Matlamat ASEAN ialah mengekalkan kestabilan politik di Asia Tenggara

61. ASEAN juga membantu negara antara satu sama lain dalam bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan
62. meningkatkan taraf hidup penduduk melalui kerjasama dalam bidang pertanian, perdagangan dan perindustrian
63. Memberikan kerjasama dan membantu dalam bentuk latihan dan penyelidikan
64. Mengadakan hubungan yang erat dengan persatuan atau pertubuhan serantau dan antarabangsa.

Keanggotaan

65. Keanggotaan ASEAN pada ketika itu terdiri daripada lima buah negara iaitu Malaysia, Indonesia, Thailand, Filipina dan Singapura.
66. Jumlah anggotanya bertambah menjadi sepuluh apabila kesemua negara di Asia Tenggara menjadi ahli
67. Negara-negara berkenaan ialah Vietnam, Myanmar, Brunei, Laos dan Kampuchea.
68. Negara Papua New Guinea telah dilantik sebagai pemerhati kepada negara ini terletak bersempadan dengan Indonesia tetapi bukan di dalam zon Asia Tenggara

Struktur pentadbiran ASEAN

69. Kerjasama antara negara anggota ASEAN semakin teguh hingga ke hari ini dan bagi memastikan perjalannya yang lancar, struktur pentadbiran ASEAN dibentuk
70. Persidangan Menteri-Menteri Luar ASEAN mengadakan mesyuarat setahun sekali
71. Mesyuarat Menteri-Menteri Ekonomi ASEAN diadakan sebanyak setahun dua kali
72. Sidang kemuncuk ASEAN akan diadakan mengikut keperluan
73. Sekretariat Tetap ASEAN beribu pejabat di Jakarta, Indonesia
74. ASEAN terdiri daripada dua jawatankuasa tetap
75. Jawatankuasa Tetap Sosial terdiri daripada Jawatankuasa Kebudayaan dan Penerangan, Jawatankuasa Sains dan Teknologi dan Jawatankuasa Pembangunan dan Sosial
76. Jawatankuasa Tetap Ekonomi terdiri daripada Jawatankuasa Kewangan dan Urusan Bank, Jawatankuasa Perindustrian, Galian dan Tenaga, Jawatankuasa

Makanan, Pertanian dan Perhutanan dan Jawatankuasa Perhubungan dan Pengangkutan

3 Peranan dan Sumbangan Malaysia dalam ASEAN

61. Tuan rumah mesyuarat menteri-menteri luar ASEAN pada November 1971
62. Menandatangani Deklarasi Kuala Lumpur 1971
63. Mengisytiharkan ASEAN sebagai zon aman, bebas dan berkecuali (ZOPFAN).
64. Tujuan ZOPFAN ialah mengekalkan keamanan dan kestabilan politik di Asia Tenggara dan tidak bersekongkol dengan mana-mana blok Barat atau Blok Timur.
65. Mengadakan mesyuarat bagi membentuk kerajaan Demokratik Campuran Kampuchea di Kuala Lumpur pada tahun 1982.
66. ASEAN diisytiharkan Zon Bebas Senjata Nuklear dalam Mesyuarat Menteri-Menteri Luar (1984).
67. Tidak membenarkan mana-mana kapal menggunakan perairan dan pelabuhannya mengangkut bahan atau senjata nuklear
68. Kerjasama dalam projek-projek perindustrian seperti projek baja urea di Bintulu (Sarawak) serta di Aceh (Indonesia)
69. Kerjasama dalam Sidang Kemuncak ASEAN di Singapura (1992) dengan mewujudkan zon Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN (AFTA) yang bertujuan menghapuskan sekatan dagangan di kalangan negara ASEAN
70. Mengemukakan idea memperluas kerjasama ekonomi melibatkan China, Jepun dan Korea Selatan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad yang dinamakan EAEC
71. Kerjasama tidak rasmi diadakan melalui konsep ASEAN+3
72. Pertubuhan ASEAN-SEAMEO (pertubuhan menteri pelajaran) dan RESCAM (Pusat Serantau untuk Sains dan Matematik) di Pulau Pinang.
73. Menubuhkan Tabung Kebudayaan ASEAN
74. Mengadakan Sukan SEA
75. Mengadakan Tahun Melawat ASEAN pada 1992
76. Kerjasama dalam bidang kebudayaan dan sosial
77. Pertukaran rancangan televisyen dan radio
78. Kerjasama dalam bidang pelancongan
79. Kerjasama melalui dasar berbaik-baik dengan negara jiran
80. Kerjasama dalam pendidikan

4 Sumbangan warga global yang bertanggungjawab kepada kesejahteraan dunia

1. Hidup bersatu padu
2. Menghargai keamanan
3. Saling memahami
4. Bertolak ansur
5. Menghormati hak asasi manusia
6. Mematuhi undang-undang
7. Memulihara sungai, laut dan alam sekitar
8. Mengelakkan pembakaran terbuka
9. Menanam pokok
10. Menolak gejala negatif
11. Melibatkan diri dalam misi kemanusiaan
12. Menyokong perjuangan rakyat Palestin
13. Menolak pendekatan perkauman
14. Menghindari penyalahgunaan dadah

5 Bukti Malaysia telah berjaya memainkan peranan yang berkesan dalam menjamin kestabilan serantau.

ASA

1. Keselamatan negara terjamin dan dilindungi dari ancaman komunis
2. Melemahkan gerakan komunis di sempadan Malaysia-Thailand

MAPHILINDO

3. Berusaha menyelesaikan pertikaian Malaysia-Indonesia /Filipina
4. Meningkatkan perhubungan persahabatan ASEAN
5. Keselamatan perairan negara
6. Zon bebas senjata nuklear diisytiharkan
7. Kapal tidak dibenarkan menggunakan perairan
8. Bahan dan senjata nuklear dilarang diangkut melalui perairan
9. ZOFPAN diisytiharkan
10. Tidak bersekongkol dengan mana-mana Blok Barat atau Timur
11. Berjaya mengelakkan campur tangan kuasa besar
12. Menjalin hubungan dengan semua negara
13. Wujud keamanan negara
14. Membantu membentuk kerajaan Demokratik Campuran Kampuchea

15. Berusaha menyelesaikan krisis selatan Thailand
16. Berusaha menyelesaikan krisis selatan Filipina
17. Berusaha menyelesaikan masalah pelarian Vietnam
18. Pelaksanaan demokrasi di Myanmar (Burma)
19. Menyelesaikan krisis kemanusiaan di Rohingya / Myanmar
20. Menyelesaikan isu politik di Aceh

6 Bagaimanakah dasar luar negara kita dapat membantu mengelakkan konflik sedemikian

1. Berbaik-baik dengan semua negara tanpa mengira ideologi
2. Menghormati kedaulatan negara lain
3. Tidak mencampuri urusan hal ehwal dalam negara lain
4. Menyelesaikan konflik secara rundingan
5. Mengukuhkan kerjasama dalam pelbagai aspek
6. Mengamalkan sikap toleransi
7. Mengutamakan keamanan dan keharmonian
8. Mengelakkan persaingan senjata
9. Berpegang teguh kepada piagam PBB
10. Menghormati hak asasi manusia
11. Menolak dasar apartheid
12. Perihatin terhadap isu-isu kemanusiaan
13. Menghormati kepelbagaian agama
14. Pengamalan demokrasi
15. Rasional
16. Dinamik

7 Nilai-nilai murni/iktibar/unsur patriotisme

100. Bijaksana merancang strategi
101. Bekerjasama antara pemimpin dan rakyat
102. Perundingan dan musyawarah dalam membuat keputusan
103. Berusaha dengan gigih
104. Permuafakatan antara pemimpin negara
105. Mengekalkan perpaduan kaum dan bersatu padu
106. Bekerjasama antara kaum
107. Bertolak ansur antara satu sama lain
108. Mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi
109. Tidak berputus asa dalam usaha mencapai kejayaan
110. Tabah menghadapi cabaran
111. Menanam semangat meneroka
112. Rakyat dan pemimpin yang berwawasan
113. Mengamalkan sikap berdikari
114. Bersikap inovatif dan kreatif dalam semua bidang yang diceburi

115. Mengamalkan pemikiran terbuka dalam menyelesaikan masalah
116. Mengekalkan keamanan
117. Menjalankan pentadbiran teratur dan sistematik
118. Mengelakkan peperangan
119. Hubungan yang baik dengan semua negara
120. Perpaduan dalam kalangan negara anggota
121. Menghormati kedaulatan negara lain
122. Kerjasama antara negara dalam pelbagai bidang
123. Menyertai pertubuhan serantau dan antarabangsa
124. Tidak menjalankan dasar penjajahan
125. Optimis
126. Bersedia menerima perubahan
127. Berbangga sebagai rakyat Malaysia
128. Berani menghadapi risiko
129. Bijak dalam bertindak Cinta akan negara
130. Menghormati negara jiran
131. Pertahan keamanan serantau
132. Sedia berkorban untuk negara

8 Kesimpulan

8(a) Pengetahuan yang diperolehi daripada pelaksanaan dasar luar negara

16. Dasar luar Malaysia berubah mengikut perkembangan semasa
17. Malaysia bijak mengatur langkah dasar luarnya demi memelihara keamanan negara
18. Langkah-langkah dinamis dan strategi dasar luar penting bagi memastikan negara dapat terus bersaing dari segi politik, ekonomi dan sosial
19. Perlu mengejar maklumat dan mengikuti perubahan semasa dalam mengejar kemajuan
20. Semangat dan daya saing rakyat negara penting untuk berjaya pada peringkat dunia

8(b) Iktibar kepada diri, bangsa dan negara

25. Memperkaya ilmu berkaitan dasar luar
26. Memiliki semangat patriotisme dan cinta akan negara
27. Menanamkan jati diri
28. Memperoleh idea baru untuk meningkatkan kemajuan negara
29. Mempertahan kedaulatan negara
30. Kerjasama penting untuk mencapai kejayaan
31. Semangat meneroka dalam pelbagai bidang
32. Hubungan diplomatik menjamin keharmonian negara

8(c) Harapan untuk masa depan Malaysia yang lebih gemilang

31. Pasaran ekonomi Malaysia meluas
32. Ekonomi negara membangun
33. Mengekalkan hubungan baik dengan negara-negara lain
34. Keamanan dunia bertambah baik
35. Berkongsi kepakaran dalam semua bidang
36. Malaysia menjadi negara maju dan makmur
37. Taraf kehidupan rakyat meningkat
38. Pentadbiran negara mendapat pengiktirafan dunia
39. Mengukuhkan identiti negara dan bangsa Malaysia
40. Memelihara kemajuan Malaysia

SKEMA PEMARKAHAN TAMAT

Disediakan oleh:

En. Azhari bin Mohamed, Guru Sejarah SMK Telok Panglima Garang
Sumber: Pentaksiran Diagnostik Akademik SBP 2013

TOPIK-TOPIK PENTING SEJARAH KERTAS 2 SPM 2013

TINGKATAN 4:

TEMA 7 : TAMADUN AWAL MANUSIA

BAB1 – TAMADUN AWAL MANUSIA (TAMADUN HWANG HO)

BAB 2 – PENINGKATAN TAMADUN (TAMADUN INDIA & TAMADUN CHINA)

BAB 3 – TAMADUN AWAL ASIA TENGGARA

TEMA 8 : TAMADUN ISLAM DAN PERKEMBANGANNYA

BAB 4- ISLAM DAN PERKEMBANGAN DI MAKKAH

BAB 5 – KERAJAAN ISLAM MADINAH (PERJANJIAN AQABAH/HIJRAH/ PIAGAM MADINAH/PENYEBARAN ISLAM / PERANG DALAM ISLAM/ PEMBUKAAN SEMULA KOTA MAKKAH)

BAB 6 – PEMBENTUKAN KERAJAAN ISLAM DAN SUMBANGAN

BAB 7 – ISLAM DI ASIA TENGGARA (KESAN KEDATANGAN ISLAM – PENTADBIRAN/ PEMERINTAHAN/ PENDIDIKAN/ KESENIAN/ EKONOMI)

BAB 8 – PEMBAHARUAN DAN PENGARUH ISLAM DI MALAYSIA

TEMA 9 : PERKEMBANGAN DI EROPAH DAN KESANNYA TERHADAP EKONOMI NEGARA

BAB 9 – PERKEMBANGAN DI EROPAH (ZAMAN GELAP)

BAB 10 – DASAR BRITISH DAN KESANNYA TERHADAP EKONOMI NEGARA

(KESAN DASAR EKONOMI – PEMBANDARAN/ MASYARAKAT MAJMUK/ PENDIDIKAN VERNAKULAR/ PENGANGKUTAN & PERHUBUNGAN)

TINGKATAN 5 :

TEMA 10 : KEMUNCULAN DAN PERKEMBANGAN NASIONALISME SEHINGGA PERANG DUNIA KEDUA

BAB 1 – KEMUNCULAN DAN PERKEMBANGAN NASIONALISME DI ASIA TENGGARA (IMPERIALISME BARAT/ SISTEM BIROKRASI BARAT)

BAB 2- NASIONALISME DI MALAYSIA SEHINGGA PERANG DUNIA KEDUA (GERAKAN ISLAH/ AKHBAR/ MAJALAH/ NOVEL/ PERSATUAN MELAYU)

TEMA 11 : PEMBINAAN NEGARA DAN BANGSA KE ARAH KEMUNCULAN NEGARA MALAYSIA YANG BERDAULAT

BAB 3 – KESEDARAN PEMBINAAN NEGARA DAN BANGSA (KELANTAN/ NEGERI SEMBILAN)

BAB 4 – PEMBINAAN NEGARA DAN BANGSA MALAYSIA

BAB 5 – PEMBINAAN NEGARA DAN BANGSA YANG MERDEKA (SURUHANJAYA REID/ PTM 1957)

BAB 6 – PENGUKUHAN NEGARA DAN BANGSA MALAYSIA

(LANGKAH-LANGKAH PEMBENTUKAN MALAYSIA/ PERJANJIAN MALAYSIA)

BAB 7 – SISTEM PEMERINTAHAN DAN PENTADBIRAN NEGARA MALAYSIA (PILIHANRAYA)

BAB 8 – PEMBANGUNAN DAN PERPADUAN UNTUK KESEJAHTERAAN

(DASAR PENDIDIKAN KEBANGSAAN/ AKTA BAHASA KEBANGSAAN/DASAR KEBUDAYAAN KEBANGSAAN/ WAWASAN 2020)

TEMA 12 : MALAYSIA DAN KERJASAMA MASYARAKAT ANTARABANGSA
BAB 9 – MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA
(DASAR LUAR MALAYSIA, ASEAN, ASA, MAPHILINDO)

NOTA RINGKAS FOKUS SEJARAH SPM 2013

TINGKATAN 4

BAB 1 : KEMUNCULAN TAMADUN AWAL MANUSIA

Tamadun Hwang Ho

(a) Lokasi tamadun Hwang Ho

- Dilembah Hwang Ho yang subur (Sungai Kuning)
- Bersifat setempat kerana bergunung ganang dan berpadang pasir

(b) Dinasti yang wujud dalam tamadun Hwang Ho

- Dinasti Hsia
- Dinasti Shang
- Dinasti Chou
- Dinasti Ching
- Dinasti Chin

Ciri-Ciri Tamadun Hwang Ho

(a) Petempatan awal

- Berasaskan pertanian membawa kepada kemunculan bandar
- Anyang merupakan negara kota dalam tamadun Hwang Ho
- Terletak di kawasan tanah tinggi di Sungai Huan
- Di bandar ini, terdapat istana, kuil, dan pusat pentadbiran
- Ketua pemerintah iaitu raja, golongan pembesar, dan golongan agama juga tinggal di kawasan bandar
- Bandar Anyang dilengkapi dengan tembok untuk menghalang pencerobohan musuh
- Bandar ini juga dikelilingi oleh perkampungan yang didiami oleh masyarakat petani

(b) **Organisasi sosial masyarakat Shang**

- Golongan raja dan pembesar menduduki lapisan paling atas yang diterajui oleh raja
- Lapisan bawah terdiri daripada petani yang membentuk sebahagian besar penduduk
- Golongan petani mendiami kawasan luar bandar
- Golongan artisan mempunyai kemahiran dalam teknologi gangsa
- Gangsa digunakan untuk bagi menghasilkan senjata, perisai dan hiasan pada kereta kuda yang digunakan oleh tentera serta peralatan untuk upacara keagamaan
- Disebabkan hanya golongan pembesar sahaja yang mampu miliki tentera dan senjata gangsa, mereka menggunakan keistimewaan ini untuk menundukkan golongan bawahan.
- Golongan hamba ialah golongan paling bawah
- Perhambaan merupakan satu ciri utama dalam Dinasti Shang

(c) **Ciri-ciri pengkhususan pekerjaan masyarakat Tamadun Hwang**

- Golongan pembesar mempunyai tentera masing-masing iaitu tentera berkuda dan tentera berjalan kaki
- Petani sebagai tonggak ekonomi dan pentadbiran berperanan memenuhi keperluan golongan atasan
- Golongan artisan mencipta pelbagai barangan tembaga seperti bekas minuman dan makanan, senjata dan barang tembikar
- Golongan hamba sebagai tentera paksaan
- Selain itu, golongan hamba digunakan untuk membantu kerja-kerja perburuhan
- Golongan hamba juga dijadikan korban dalam upacara penyembahan

(d) **Sistem pemerintahan Dinasti Shang.**

- Sistem pemerintahan berbentuk beraja
- Pengganti raja dilantik daripada kalangan saudara yang lebih muda atau anak lelaki raja
- Raja mempunyai wibawa politik, ekonomi, sosial dan agama
- Raja berkuasa di kawasan pusat pentadbiran
- Kuasa raja merupakan mandat daripada tuhan
- Tidak perlu mendapat pengesahan politik kerana mereka adalah daripada keturunan pemerintah agama
- Raja dibantu oleh bangsawan dan pegawai kerajaan yang berhak mentadbir wilayahnya
- Golongan bangsawan berhak mewujudkan pentadbiran sendiri seperti pungutan cukai, pertahanan dan undang-undang

(e) **Sistem pentadbiran Dinasti Chou**

- Raja-Raja Chou membahagikan pemilikan tanah kepada wilayah- wilayah
- Melantik pembesar tempatan di setiap wilayah
- Raja Chou dibantu oleh ketua menteri dan enam badan yang Menguruskan soal pertanian, tentera, kerja awam, upacara agama, hal ehwal monarki dan undang-undang
- Pentadbiran pada peringkat wilayah dikendalikan oleh pembesar- pembesar feodal
- Raja-Raja Chou mengikat pembesar tempatan melalui ikrar taat setia kepada pemerintah, memberikan hadiah seperti kereta kuda, senjata gangsa, hamba dan binatang
  - Mereka juga diminta melindungi raja dan memberikan bantuan tentera pada masa perang
  - Pembesar tempatan juga diberikan hak untuk bertindak sebagai ketua agama untuk menjalankan upacara pengorbanan

(f) **Agama dan kepercayaan**

- Masyarakat tamadun Hwang Ho mengamalkan banyak kepercayaan termasuk animisme dan politisme

- Masyarakat Shang mengamalkan penyembahan roh nenek moyang
- Mereka juga menyembah tuhan syurga(Shang Ti) dan tuhan bumi(tu), menyembah sungai, bukit dan gunung
- Upacara penyembahan melibatkan permainan muzik.tarian dan upacara korban
- Upacara ini diketuai oleh golongan bomoh
- Tulang oracle digunakan untuk meramal sesuatu keadaan
- Golongan bomoh yang terlibat dalam upacara penilikan ini meletakkan tulang ini di atas unggun api sehingga timbul rekahan
- Rekahan ini ditafsirkan dan disabitkan dengan sesuatu kejadian
- Amalan ini membawa kepada kemunculan sistem tulisan awal di China
- Rekahan-rekahan pada tulang ini menimbulkan idea untuk mencipta tulisan.
- Tulisan China berbentuk ideogram, iaitu tulisan berbentuk simbol
- Tulisan asal ini kebanyakannya mempunyai gambar seperti kanak-kanak. Bulan, matahari dan sungai

(g) **Penciptaan Sistem Kalendar**

- Dicipta semasa Dinasti Shang.
- 30 hari dalam sebulan dan 360 hari setahun.
- Untuk menentukan musim menanam dan menuai.
- Untuk menjalankan aktiviti harian.
- Amalan menggunakan kalendar diteruskan untuk upacara perkahwinan / perburuan / pengkebumian.

Sumbangan Tamadun Hwang Ho

(a) **Bidang politik/pemerintahan**

- Sistem pemerintahan berbentuk monarki diteruskan hingga ke zaman Dinasti Ching
- Gelaran raja ditukar kepada maharaja
- Raja dikaitkan dengan konsep anak syurga dan mandat dari syurga
- Amalan dinasti diteruskan hingga abad ke-20

(b) **Bidang ekonomi**

- Pembinaan sistem pengairan dengan membina terusan untuk mengairi kawasan pertanian dan mengelakkan berlakunya banjir

- Kemajuan dalam teknologi pembajakan
- Penciptaan cangkul dan sabit
- Penggunaan batas untuk tujuan penanaman
- Petani menggantikan alat pertanian yang dibuat daripada kayu dengan yang dibuat daripada besi

(c) Sistem Tulisan

- Berkembang secara evolusi dan masih digunakan oleh orang China sehingga hari ini
- Penggunaan tulisan ini adalah meluas dan digunakan dalam bidang penulisan dan percetakan
- Tulisan ini juga diajar di sekolah-sekolah China
- Terus berkembang dengan penggunaannya oleh orang Korea dan Jepun

(d) Bidang agama dan kepercayaan

- Pemujaan roh nenek moyang
- Unsur pemujaan yang dijalankan sejak zaman Shang telah diteruskan mengikut kesesuaian masa
- Unsur korban manusia tidak lagi diamalkan dan digantikan dengan unsur makanan, duit kertas dan barangan perhiasan
- Konsep Yin dan Yang serta Feng Hsui diteruskan hingga ke hari ini
- Orang China mempercayai alam semesta dan kejadiannya terdiri daripada unsur saling melengkapi iaitu Yin dan Yang
- Konsep Feng Hsui berlandaskan falsafah Taoisme yang berlandaskan falsafah alam semesta yang merujuk pada hubungan antara manusia dengan alam sekitar

(e) Sistem kalendar

- Kalendar dicipta semasa Dinasti Shang.
- 30 hari dalam sebulan dan 360 hari setahun.
- Raja menggunakan kalendar untuk menentukan musim menanam dan menuai
- Untuk menjalankan aktiviti harian.
- Amalan menggunakan kalendar diteruskan untuk upacara perkahwinan / perburuan / pengkebumian.

(f) Pengamalan falsafah perang Sun Tzu

- Karyanya the **Art of War**
  - membincang kan selok belok perang dan cara menangani musuh dalam pelbagai bahasa
- Falsafah tersebut diaplikasikan sebagai taktik dalam perniagaan

BAB 2 : PENINGKATAN TAMADUN**Tamadun India.****Ciri-ciri pendidikan Zaman Vedik.** (Peranan pendidikan dalam Tamadun India)

- Mementingkan keagamaan
- Agama Hindu sebagai teras
- Didominasi oleh kaum lelaki
- Kaum wanita tidak mempunyai ruang menerima pendidikan
- Pendidikannya memberi tumpuan pembelajaran kitab-kitab veda
- Bahasa Sanskrit merupakan medium pengajaran penting
- Kaedah hafalan digunakan untuk mendalami kitab-kitab veda
- Pendidikan yang berteraskan agama Hindu dan Buddha
- Pendidikan peringkat awal diberikan di istana dan di rumah
- Pendidikan tinggi diberikan di Kolej Brahma
- Lahir university agama Buddha, iaitu Nalanda

Tujuan pendidikan

- adalah untuk menyediakan manusia menghadapi hari selepas mati
- Segala hukuman agama harus dipelajari supaya mereka dapat hidup sempurna dengan nilai-nilai murni yang diajar oleh agama
- untuk capai taraf sebagai Brahmin yang berpendidikan,
- Pendidikan juga untuk meningkatkan ilmu sains.
- Pendidikan di India bertujuan untuk menambah ilmu
- bertujuan mengatasi buta huruf
- Pendidikan juga untuk mendapatkan jawatan dalam pemerintahan.

Aspek penekanan dalam pendidikan

- Mementingkan keagamaan dan agama Hindu

- Pendidikannya memberi tumpuan pembelajaran kitab-kitab veda
- seseorang harus menghafal pelbagai buku agama khususnya veda yang mengandungi peraturan ritual, mentera, dan lagu-lagu agama.
- Mereka juga harus belajar karya saintifik dan falsafah

Pusat dagangan dan pelabuhan di India.

- Anga
- Kalinga
- Karusa.

Contoh pelabuhan penting

- Tamralipti
- Ghantashala,
- Kadura
- Broach
- Chual
- Kalyan
- Cambay

Hasil dagangan di India.

- senjata
- gading gajah
- emas
- berlian
- mutiara.

Perusahaan di India

- pengeluaran tekstil
- kain kapas
- sutera.
- barang emas
- mutiara
- batu permata.

Sresthin (persatuan perdagangan)

- persatuan perdagangan dan perusahaan
- wujud disetiap bandar
- contoh persatuan itu ialah persatuan tukang kayu, tukang logam, tukang kulit
- Matlamatnya untuk mengawal harga, kualiti barang, dan gaji pekerja.
- Undang-undang telah digubal untuk mengawal persataun.
- Pelaksanaan undang-undang telah diawasi oleh raja.

Cukai di India.

- Diperkenalkan sejak Zaman Maurya
- Hasil pertanian dan hasil buah-buahan
- untuk menyara anggota tentera, para pentadbir dan raja

Negara yang menjalinkan hubungan dagangan dengan India.

- Hubungan antara kerajaan Maurya dengan Macedonia, Sri Lanka, rantau Asia Tenggara dan Asia Tenggara.
- Sejak tahun 100M, perdagangan maritim antara India dengan Alam Melayu.

Kemajuan yang dicapai dalam bidang perdagangan tamadun India.

- Aktiviti perdagangan mengalami perkembangan pesat kerana melibatkan
- Perdagangan di dalam wilayah India dan perdagangan luar seperti Macedonia, Sri Lanka, rantau Asia Tenggara dan Asia Tenggara.
- Pusat Perdagangan iaitu Anga, Kalinga, dan Karusa yang menghasilkan senjata, gading gajah, emas, berlian dan mutiara.
- Mempunyai pelabuhan yang menghubungkan India dengan Negara luar seperti Tamralipti, Ghantashala, Kadura, Broach, Chaul, Kalia dan Cambay.
- Di setiap bandar wujud persatuan perdagangan dan perusahaan yang dikenali sebagai sresthin antaranya persatuan tukang kayu, tukang logam dan tukang kulit.
- Matlamat persatuan adalah untuk mengawal harga, kualiti barangan dan gaji pekerja.
- Raja menggubal undang-undang untuk mengawasi perjalanan persatuan perdagangan.
- Dasar kewangan dan ekonomi yang sistematik dengan menggunakan mata wang sebagai medium jual beli. Contoh bentuk mata wang emas dan dikenali sebagai dinara, wang perak dan wang daripada cangkerang siput.
- Terdapat sektor perusahaan seperti pengeluaran tekstil, kain kapas, sutera, perusahaan yang berasaskan barangan emas, mutiara dan batu permata.
- Pelbagai jenis cukai dikenakan terhadap pelbagai hasil perdagangan
- Seperti hasil pertanian dan buah-buahan.
- Cukai dipungut untuk menyara anggota tentera, para pentadbir dan raja.
- Perdagangan dengan Alam Melayu telah berkembang untuk mendapatkan hasil seperti rempah, bedak wangi, gading gajah, dan besi.
- Dari China pula seperti tekstil, tembikar, barang kaca, dan minyak wangi.

Tamadun China

Jenis kegiatan ekonomi zaman Dinasti Shang.

- kemajuan dalam pertanian
- perdagangan dalam negeri
- perdagangan maritim,
- perusahaan

- pembentukan persatuan perniagaan.

Sumbangan Tamadun China dalam bidang pertanian.

- Dalam bidang pertanian tenggala diperkenalkan untuk membuat batas tanaman
- Kolar kuda digunakan untuk kuda menarik tenggala kayu, kereta kuda, dan kereta sorong beroda serta penyisir tanah.
- Sistem penanaman secara bergilir telah diperkenalkan untuk menjaga kesuburan tanah.
- Kawasan bukit telah diteres untuk pertanian pada zaman Dinasti Shang.
- Sistem pengairan seperti pembinaan terusan telah dilaksanakan untuk memperoleh sumber air dalam pertanian terkawal.
- Kawalan terhadap banjir dengan pembinaan terusan.

Kesan perkembangan perusahaan dalam tamadun China.

- Perusahaan logam dan perusahaan tembikar telah berkembang sejak zaman Dinasti Han
- Perusahaan tersebut didagangkan ke kawasan di luar China seperti Alam Melayu, India, Timur Tengah dan Barat.
- Hasil dagangan dibawa melalui jalan darat, iaitu Jalan Sutera Darat dan kemudian melalui Jalan Laut mulai zaman Dinasti Tang.
- Buktinya terdapat tembikar China di tapak-tapak pelabuhan kerajaan awal di kawasan-kawasan tersebut.
- Hasil perusahaan China bukan sahaja didagangkan ke luar tetapi didagangkan dalam negeri China sendiri.
- Muncul persatuan perdagangan yang membawa kepada kelahiran golongan kelas pertengahan yang besar.

BAB 5 : KERAJAAN ISLAM DI MADINAH

PERJANJIAN AQABAH PERTAMA DAN KEDUA

1. Aqabah ialah tempat antara Mina dan Makkah. Wakil Aus dan Khazraj menemui Nabi di Aqabah kemudian memeluk Islam. Pada musim haji (621M) berikutnya, mereka mengunjungi lagi Nabi Muhammad s.a.w dan wujud perjanjian Aqabah Pertama.
2. Antara isi perjanjian Aqabah Pertama termasuklah:
  - a. Suku Aus dan Khazraj hendaklah beriman dengan Allah swt. dan Rasul.
  - b. Berjanji membantu perjuangan Nabi saw.
  - c. Tidak mengamalkan amalan jahiliah.
3. Selepas perjanjian tersebut Nabi s.a.w menghantar pendakwah Islam, Mus'ab bin Umair untuk menyebarkan Islam.
4. Pada tahun 622M Perjanjian Aqabah Kedua ditandatangani. Isi perjanjiannya :
  - a. Suku Aus dan Khazraj jemput Nabi saw di Makkah untuk hijrah ke Madinah
  - b. Suku Aus dan Khazraj memeluk Islam dan taat kepada Nabi saw.
  - c. Mereka secara sukarela mengadakan tempat tinggal
  - d. Kesediaan mempertahankan Islam.
  - e. Berjanji menjaga keselamatan baginda dan orang Islam Makkah
5. Kesan Perjanjian:
  - a. Penghantaran utusan dakwah ke Madinah
  - b. Islam mula tersebar di Madinah kemudian seluruh pelusuk dunia
  - c. Perlindungan bagi orang Islam Makkah.
  - d. Jaminan dan keselamatan orang Islam Makkah terjamin
  - e. Berlaku Hijrah dan kewujudan tahun Hijrah.
  - f. Permulaan wujudnya negara Islam di Madinah
  - g. Mengembalikan keamanan dan persaudaraan masyarakat Madinah oleh Nabi saw melalui Islam.

HIJRAH

1. Berlaku pada 1 Rabiulawal bersamaan 12 September tahun 622M.
2. Berlaku secara rahsia dan berperingkat-peringkat.
3. Nabi Muhamad s.a.w berhijrah bersama Abu Bakar al-Siddiq memakan masa selama lebih kurang 2 hari.

4. Umar bin al-Khattab berhijrah secara sendirian dan terang-terangan kerana sifat keberaniannya.

Konsep Hijrah

Makna Hijrah:

1. Perkataan Arab bermakna *berpindah*.
2. Dalam konteks tamadun Islam bermaksud perpindahan orang Islam dari Makkah ke Madinah . Bertujuan untuk memperkukuhkan kedudukan Islam dan satu strategi baru untuk menyebarkan Islam.
3. Pengertian lain hijrah – Perjuangan untuk menegak kebenaran dan meninggalkan keburukan atau kejahatan.
4. Semangat ingin berubah dan boleh berlaku dalam pelbagai keadaan seperti perubahan sikap, cara berfikir, dan tingkah laku.
5. Barat mentafsir Hijrah sebagai pelarian.
6. Disangkal kerana terdapat perbezaan konsep Hijrah Barat dan Islam seperti berikut:
  - a. Hijrah orang Islam kerana jemputan orang Arab Madinah.
  - b. Orang Makkah ke Madinah disambut dengan gembira dan rela.
  - c. Orang Islam Makkah diberi jaminan kjeselamatan dan diberi tempat tinggal.
  - d. Nabi Muhamad saw pula dilantik sebagai pemimpin Madinah dan diterima oleh semua golongan penduduk Madinah.

Cara penghijrahan Nabi Muhamad s.a.w.

1. Setelah berjaya melepaskan diri daripada kepungan
2. Ali Abu Talib menggantikan nabi saw untuk tidur di tempat nabi.
3. Bersama Abu bakar meninggalkan Makkah .
4. Bersembunyi di Gua Thur sebelum berhijrah ke Madinah. Dibantu oleh Abdullah bin Abu bakar. Asma binti Abu Bakar menghantar makanan dan Amir bin Fuhairah menyediakan susu kambing diberi kepada baginda.
5. Dipandu oleh Abdullah bin Arqat – waktu itu belum Islam lagi.

Sebab dan Tujuan Hijrah

1. Perintah Allah swt menerusi wahyu.
2. Meneruskan penyebaran Islam. Di Makkah Islam diancam.
3. Satu strategi Nabi menyebarkan Islam.
4. Suasana aman di tempat baru memudahkan penyebaran Islam.
5. Jemputan daripada penduduk Madinah yang menghadapi pelbagai konflik. Mereka memerlukan pemimpin dan mendamaikan ketegangan.

Kepentingan Hijrah

1. Dakwah Islamiah dapat dilakukan dengan aman dan dapat dilakukan secara terang-terangan.
2. Peluang untuk mendamaikan masyarakat Arab di Madinah.
3. Menjalinkan hubungan persaudaraan orang Islam Makkah dan Madinah.
4. Dapat menyatukan golongan yang sebelum ini berseteru.

5. Wujud golongan Muhajirin dan Ansar. Muhajirin bermaksud *berpindah*. Ansar bermaksud *menolong* (Nasara). Golongan Ansar membantu Muhajirin dengan cara:
  - a. Menjaga keselamatan
  - b. Menyediakan modal untuk berniaga
6. Keamanan dapat menjana ekonomi , kegiatan agama, dan kegiatan lain dalam sejahtera sebagai sebuah negara.
7. Wujud takwim Hijrah. Mula digunakan pada zaman Khulafa Ar Rasyidin dan diteruskan oleh Umar al Khatab.
8. Wujud masjid Nabawi . Masjid pertama dalam perkembangan Islam ialah Masjid Quba'. Yang menjadi tempat ibadat, belajar berbincang dan aktiviti berjual beli.
9. Pertukaran nama Madinah Al Munawarah daripada Yathrib dan menjadi pusat tamadun Islam dan agama.
10. Menunjukkan sikap toleransi dan tolong- menolong ke arah kecemerlangan.
11. Menunjukkan sokongan dan pengorbanan sahabat nabi. Menggadai nyawa, harta. Abd Rahman Auf menyumbangkan hartanya untuk penyebaran agama Islam.
12. Memperlihatkan wanita berperanan menggerakkan kemajuan negara
13. Menunjukkan ketabahan hati dan kebesaran jiwa nabi sanggup meninggalkan kampung halaman.
14. Kebijaksanaan nabi mengatur strategi untuk berhijrah.
15. Kewujudan negara Islam pertama bagi mempertahankan Islam dan Madinah dariapda Quraish.

PIAGAM MADINAH

1. Perlembagaan atau undang-undang bertulis pertama di dunia yang dirangka Nabi pada 622M- berpandukan wahyu.
2. Asas pemerintahan Kerajaan Islam yang terdiri daripada masyarakat Islam dan Bukan Islam.
3. Piagam dirangka berasaskan persetujuan orang Islam dan bukan Islam.
4. Mengandungi 47 fasal . 23 fasal membincangkan hubungan orang Islam dan tanggungjawab mereka. 24 fasal tanggungjawab orang bukan Islam terhadap Madinah.
5. Dirumus kepada 7 aspek penting merangkumi politik, ekonomi, sosial seperti:
  - a. Politik
    - i. Nabi Muhamad pemimpin di Madinah
    - ii. Sebagai hakim menyelesaikan masalah antara Islam dan Bukan Islam
  - b. Agama
    - i. Bebas mengamalkan sebarang agama
    - ii. Bebas mengamalkan adat selagi tidak bertentangan dengan Islam.
  - c. Sosial
    - i. Masyarakat sebagai satu ummah dan mempunyai tanggungjawab yang sama terhadap negara
    - ii. Tidak boleh bermusuhan
  - d. Perundangan
    - i. Undang-undang Islam diguna pakai, tetapi undang-undang kekeluargaan dalam kabilah boleh diamalkan selagi tidak bertentangan dengan Islam

- ii. Undang-undang Islam menekankan penginsafan dan bukannya jatuhnya hukuman.
- e. Menetapkan syarat jatuh hukuman seperti saksi yang dapat mengesahkan jenayah.
- f. Ekonomi
  - i. Kerjasama dituntut bagi memajukan ekonomi negara
  - ii. Unsur tipu dan riba dihapuskan.
- g. Pertahanan
  - i. Semua anggota masyarakat dikehendaki pertahankan negara
- h. Kedudukan kaum Yahudi
  - i. Keselamatan terjamin selagi mematuhi perlembagaan Madinah

Kepentingan Piagam Madinah

1. Model kerajaan Islam yang unggul
2. Unsur Islam boleh digunakan dalam negara pelbagai agama dan kaum
3. Perlembagaan yang mengandungi unsur dunia dan akhirat.
4. Menunjukkan sistem ekonomi Islam mementingkan keadilan dan ketelusan dalam perniagaan.
5. Berjaya membentuk masyarakat berasaskan ummah, hidup dalam bersatu padu dan aman menerusi semangat ukhuwah Islamiah iaitu semangat persaudaraan sesama Islam, adil, persamaan hak dan tiada perbezaan taraf.
6. Mempamerkan undang-undang yang lengkap dan sempurna berasaskan undang-undang syariah.
7. Negara diwujudkan atas dasar perlembagaan terlebih dahulu.
8. Berjaya menyusun masyarakat kehidupan yang sistematik berasaskan undang-undang.
9. Wujudkan semangat kerjasama dan sama-sama bertanggungjawab menjaga keselamatan negara hingga menjadikan kerajaan Islam kuat dan dihormati.

PENYEBARAN ISLAM

Berikut adalah strategi penyebaran Islam iaitu:

1. Menghantar utusan ke Rom, Rom Timur Timur, Parsi, Mesir, Habsyah dan wilayah di sekitar semenanjung Arab.
2. Tiada paksaan tetapi dengan diplomasi dan menerapkan nilai yang baik.
3. Menerusi warkah atau surat untuk wujud persefahaman.
4. Peperangan berlaku dengan izin atas tujuan mempertahankan diri, agama dan negara. Kerajaan Islam melalui beberapa siri peperangan sejak 622M. Antaranya:
  - a. Perang Badar 624M/2H
    - Dalam perang ini Islam menang, Nabi mengampunkan orang tawanan Arab Quraish, Tawanan Wanita dan kanak-kanak dibebaskan. Lelaki diberi syarat untuk membebaskan diri mereka dengan mengajar 10 kanak-kanak Islam membaca dan menulis sehingga pandai akan dibebaskan.
  - b. Perang Uhud 625M/3H
  - c. Perang Khandak 627M/5H

- d. Perang Tabuk 630M/8H
5. Perang dalam Islam mesti mengikut prinsip tertentu, iaitu:
- Dengan izin Allah swt setelah turunnya wahyu. Berperang apabila diserang oleh musuh.
  - Berperang untuk mencari keamanan supaya tempat ibadat terjaga.
  - Menentang kezaliman dan mempertahankan diri.
  - Islam menganjurkan perdamaian jika musuhnya inginkan perdamaian.
  - Dakwah mesti dilaksanakan dengan baik
  - Perang berpandukan aspek berikut:
    - Tidak boleh membunuh orang yang lemah seperti orang tua, kanak-kanak, wanita, orang sakit, dan orang yang menyerah diri.
    - Tidak dibenarkan membunuh binatang ternakan, dan tanaman.
    - Dilarang meroboh rumah ibadat.

PEMBUKAAN SEMULA KOTA MAKKAH

- Kota Mekah ialah tempat kelahiran Nabi Muhamad s.a.w dan tempat lahirnya agama Islam.
- Orang Quraish melanggar perjanjian Hudaibiyah 630M
- Kedudukan Madinah akan menjadi lebih mantap.
- Satu strategi jangka panjang dalam penyebaran Islam.

Cara Pembukaan Kota Makkah:

- Berlaku tanpa kekerasan
- Peringkat awal menghantar tentera Islam empat pasukan 10000 orang.
- Diketuai oleh Khalid Al Walid, Abu Ubaidah Al Jarrah, Saad bin Ubadah, dan Zubair Al Awwam.. Masuk Makkah melalui 4 penjuru.
- Pengislaman Abu Sufian dan Al Abbas telah memudahkan lagi Makkah dibuka, selain jaminan keselamatan oleh penduduk Makkah.
- Kesan pembukaan Kota Makkah: Sebelum memasuki Makkah Abu Sufian dan bapa saudara nabi Al Abbas telah memeluk Islam.

Kepentingan Pembukaan Kota Makkah

- Menunjukkan semangat persaudaraan Islam dengan memberi jaminan keselamatan
- Menunjukkan semangat perpaduan dalam negara yang pelbagai agama dan keturunan.
- Sifat pemaaf Nabi saw terserlah – tidak membalas dendam terhadap orang Quraish.
- Kaabah terpelihara daripada kemungkar. Agama menyembah berhala dihapuskan.
- Kota suci umat Islam dalam melakukan ibadah.
- Membuktikan kukuhnya negara Islam di Madinah.
- Bermulanya penyebaran Islam secara menyeluruh ke Tanah Arab tanpa paksaan.
- Wujud sebuah pusat pemerintahan Islam yang kuat dimana Madinah masih kekal pusat pemerintahan.
- Titik akhir perjuangan Nabi Muhammad s.a.w sebelum beliau wafat iaitu dalam Khutbah akhir Nabi menyatakan setiap orang Islam bersaudara dan meninggalkan pusaka iaitu al quran dan sunnah.

Tindakan / strategi / usaha Nabi Muhammad dalam penyebaran Islam

- Menghantar perutusan ke Rom, Rom Timur, Parsi, Mesir, Habsyah dan Semenanjung Tanah Arab
- Tidak memaksa memeluk Islam
- Menggunakan diplomasi
- Menunjukkan nilai-nilai yang baik
- Menyeru memeluk Islam melalui warkah
- Mewujudkan rasa persefahaman dengan wilayah tersebut

PEPERANGAN DALAM ISLAM**Sebab peperangan dibenarkan dalam Islam**

- Mempertahankan maruah diri
- Mempertahankan agama
- Mempertahankan negara
- Dengan keizinan Allah

Contoh peperangan

- Perang Badar 2H
- Perang Uhud 3H
- Perang Khandak 5H
- Perang Tabuk 8H

Peperangan dalam Islam

- Allah telah memberi keizinan untuk berperang
- Setelah diserang oleh musuh
- Mencari keamanan supaya tempat ibadat mereka terjaga
- Menjaga maruah negara
- Tidak memusnahkan harta benda
- Menentang kezaliman
- Mempertahankan diri
- Islam menganjurkan perdamaian

- Di medan perang tentera Islam dilarang membunuh sesuka hati
- Dilarang memusnahkan tumbuh-tumbuhan
- Akhlak tentera Islam mestilah mulia, saling bertolak ansur dan menunjukkan teladan yang baik

Perang Badar

- Tawanan Arab Quraisy dalam perang Badar diampunkan
- Tawanan wanita dan kanak-kanak dibebaskan
- Tawanan lelaki diberikan syarat untuk membebaskan diri
- Tawanan lelaki yang berjaya mengajar 10 orang kanak-kanak Islam membaca dan menulis sehingga pandai dibebaskan

BAB 7 : ISLAM DI ASIA TENGGARA

Pengaruh Islam terhadap Pemerintahan dan Pentadbiran :

- Istitusi pemerintahan beraja ditukar kepada institusi kesultanan selepas kedatangan Islam
- Sultan sebagai ketua negara
- Mufti sebagai penasihat sultan dalam hal ehwal agama Islam dan pentadbiran negara
- Pegawai dan petugas seperti kadi, khatib, bilal, pemungut zakat, penyelia baitulmal dan penjaga harta wakaf
- Dalam Hukum Kanun Melaka, raja-raja Melaka digelar Khalifatul Mukminin (pemimpin orang mukmin) dan Zillullah fil'Alam (bayangan Allah di dalam alam)
- Islam dijadikan agama rasmi
- Unsur Islam pada nama negeri seperti Aceh Darus Salam
- Nama raja juga menggunakan nama Islam seperti Sultan Mansur Syah
- Diperkenalkan undang-undang syariah tetapi tidak dapat dijalankan sepenuhnya kerana masih terikat dengan undang-undang adat
- Di Aceh terdapat Kanun Mahkota Alam
- Muncul semangat jihad sebagai kewajipan untuk menentang penjajah

Pengaruh Islam terhadap Ekonomi:**a) Perdagangan**

Kegiatan perdagangan semasa Kesultanan Melayu Melaka.

- Aktiviti perniagaan berkembang
- Pedagang tempatan terlibat dengan rangkaian perdagangan Timur Barat
- Menyediakan kemudahan pentadbiran yang licin dan teratur.
- Wujud jawatan penting seperti syahbandar sebagai ketua pelabuhan
- Wujud jawatan laksamana bagi menjaga urusan kelautan
- Undang-undang Laut Melaka memperuntukkan undang-undang perniagaan
- Wujud sistem sukat dan timbang
- Terdapat paling kurang 84 bahasa yang dipertuturkan di Melaka
- Urusan perdagangan menggunakan dua kaedah iaitu kaedah pertukaran barang dan kaedah jual beli.

b) Mata Wang

Ciri - ciri yang terdapat pada mata wang di Johor pada abad ke 16.

- Diperbuat daripada timah
- Dikenali sebagai wang katun
- Berbentuk bulat dan enam segi
- Tidak mempunyai tarikh
- Mempunyai tulisan jawi atau Arab seperti Malik atau Sultan al-Adil.
- Mata wang emas Johor yang tertua dikenal pasti bertarikh tahun 1527.
- Mata wang emas ini dikenali kupang
- Mengandungi emas seberat 10 grain (0.65 gram) dan 40 grains (2.6 gram)
- Ditulis dengan nama dan pangkat sultan yang memerintah dan yang mengeluarkan mata wang tersebut.
- Di bahagian belakang pula tertulis gelaran Islam sultan berkenaan seperti Khalifatul Muslimin

c) Percukaian**Sistem percukaian pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.**

- Cukai paling asas ialah cukai tetap atau cukai import ditetapkan oleh pemerintah
- Para pedagang dari India, Ceylon, Tanah Arab, Siam dan Pegu dikenakan cukai sebanyak 6 peratus
- Pedagang dari China dan Jepun dikenakan cukai sebanyak 5 peratus.
- Barang seperti beras dan makanan tidak dikenakan cukai.
- Cukai diraja dikenakan terhadap orang asing yang menetap di Melaka
- Orang asing dari Kepulauan Melayu dikenakan cukai diraja sebanyak 3 peratus.
- Orang asing dari tempat-tempat lain dikenakan cukai diraja sebanyak 6 peratus.

Pengaruh Islam mempengaruhi perkembangan ekonomi di negeri-negeri Melayu.

- Amalan riba tidak dibenarkan dalam bidang perniagaan di kalangan orang Islam.
- Walau bagaimanapun, golongan ceti yang memberikan pinjaman wang dibenarkan.
- Penegasan bersabit larangan amalan riba ini dijelaskan dalam Hukum Kanun Melaka dan Hukum Kanun Pahang.
- Pihak pemerintah telah menekankan agar golongan kaya dan berkemampuan membayar zakat harta.
- Kutipan zakat disimpan oleh baitulmal.
- Baitulmal berfungsi menyelenggarakan harta kerajaan.
- Harta ini akan digunakan bagi kepentingan dan kemakmuran negara.

Pengaruh Islam terhadap Sistem Pendidikan :

- Sebelum kedatangan Islam, pendidikan hanya untuk golongan bangsawan sahaja
- Islam mewajibkan setiap orang Islam menuntut ilmu
- Berlaku perkembangan pendidikan dan muncul institusi pendidikan formal seperti istana, pondok, pesantren, madrasah dan surau
- Aceh telah menggantikan Melaka sebagai pusat pendidikan Islam selepas Melaka dikuasai Portugis

- Sistem pendidikan di Aceh dibahagikan kepada tiga iaitu peringkat rendah (rangkang), menengah (muenasah) dan tinggi/universiti (Jamiah Bait al-Rahman)
- Aceh digelar Serambi Makkah

Pengaruh Islam terhadap Bahasa dan Kesusasteraan :

- Pengaruh Islam dalam bidang bahasa dikenal pasti dalam aspek tulisan (tulisan jawi)
- Istilah bahasa Arab digunakan dalam bahasa Melayu seperti sultan, syukur, berkat dll
- Lahir sasterwan tempatan seperti Tun Sri Lanang dll
- Bahasa Melayu menjadi bahasa lingua franca dan bahasa ilmu dan bidang perdagangan
- Hasil kesusasteraan Melayu dan bentuknya turut terpengaruh dengan gaya dan tatabahasa Arab seperti syair, nazam dll

Pengaruh Islam terhadap Kesenian :

- Kesenian Islam seperti seni khat, seni bina, dan seni ukir
- Pengaruh seni khat seperti pada batu nisan dan ukiran kayu
- Unsur seni kaligrafi mengambil contoh huruf Arab, ayat al-Quran dan tulisan jawi
- Pengaruh seni bina Islam dapat dilihat pada masjid, kubah, mimbar, mihrab dan menara azan

Pengaruh Islam terhadap Cara Hidup :

- Lahir cara hidup berorientasikan Islam seperti cara berpakaian iaitu bertudung kepala dan bersongkok
- Islam menjadi 'ad-din' iaitu satu cara hidup yang lengkap dan menyeluruh
- Mengubah system social masyarakat yang mempunyai kelas kepada konsep persaudaraan atau persamaan taraf sesama manusia
- Nilai-nilai akhlak Islam dijadikan panduan
- Cara hidup orang Melayu seperti gotong-royong dan bersatu padu

BAB 9 : PERKEMBANGAN DI EROPAH**ZAMAN GELAP DI EROPAH****a) Maksud Zaman Gelap**

- Eropah mengalami zaman mundur selepas kejatuhan tamadun Rom
- merupakan peringkat awal zaman Pertengahan
- Eropah mengalami kemerosotan dalam bidang ilmu pengetahuan
- Eropah mengalami kemerosotan dalam perdagangan
- Eropah mengalami kemerosotan dalam kehidupan perbandaran

b) Ciri-ciri zaman gelap**Politik**

- Tidak terdapat pentadbiran pusat yang berkesan / pentadbiran wilayah musnah

- Berlaku huru-hara
- Kemunculan golongan Baron
- Golongan petani mencari perlindungan daripada tuan tanah
- Petani membayar cukai yang tinggi kepada tuan tanah
- Jika tidak mampu, mereka terpaksa menyerahkan tanah kepada tuan tanah
- Petani terpaksa menjadi hamba kepada tuan tanah
- Tuan tanah mendapat perlindungan daripada golongan raja
- Pembentukan sistem feodal
- Golongan pembesar memberi khidmat kepada pihak raja
- Golongan pembesar mendapat naungan daripada pihak istana

Ekonomi

- Kegiatan ekonomi terhad
- Perdagangan diganggu orang-orang Gasar seperti Viking dan Magyar
- Orang Eropah tidak berdagang ke Timur Jauh
- Perdagangan di kawasan Mediterranean dikuasai oleh pedagang Islam
- Hanya menumpukan kepada kegiatan pertanian
- Perniagaan secara kecil-kecilan
- Perniagaan menerusi sistem tukar barang
- Penggunaan mata wang dalam urusan perdagangan terhad

Sosial

- Sifat gereja yang mengongkong / memiliki kuasa / hartanah
- Gereja memberi fokus kepada kegiatan amalan agama / keakhiratan
- Kemerosotan kehidupan perbandaran
- Kelembapan perkembangan ilmu pengetahuan

c) Ciri-ciri Zaman Kemuncak Pertengahan (Perubahan- perubahan)

- Gereja memainkan peranan sebagai institusi yang universal
- Gereja menjadi ejen penyatuan
- Peningkatan aktiviti pertanian
- Kemunculan perdagangan
- Kemunculan bandar-bandar seperti Venice, Milan dan Florence
- Lahirnya kelas pertengahan terdiri daripada artisan, pedagang, ahli perbankan
- Status sosial berasaskan kekayaan bukan pemilikan tanah
- Rakyat mula terlibat dalam urusan politik / memberi hak politik kepada rakyat

- Parlimen diwujudkan bagi memenuhi tuntutan rakyat
- Wujud hubungan antara rakyat dengan pemerintah

d) **Persamaan sistem feodal di Eropah dengan ciri-ciri feudalisme yang terdapat dalam masyarakat Melayu tradisional**

- Raja menjadi penaung dalam negara
- Raja memiliki tanah di negeri masing-masing secara mutlak
- Raja mempunyai pembesar-pembesar
- Pembesar-pembesar itu mendapat naungan daripada istana
- Pembesar memberi khidmat kepada raja
- Rakyat memberi khidmat kepada tuan tanah / pembesar

BAB 10 : DASAR BRITISH DAN KESANNYA TERHADAP

EKONOMI NEGARA

Kesan Dasar Ekonomi

1. Pemandaran
2. Pembentukan masyarakat berbilang kaum
3. Sistem pendidikan vernakular
4. Sektor perkilangan
5. Sistem pengangkutan dan perhubungan
6. Perkhidmatan kesihatan

1. **Pemandaran**

- **Pemandaran** – perubahan daripada pekan kecil/ kampung kepada bandar hasil pertambahan fungsi atau kegiatan ekonomi
- **Lombong** – pekan yang berhampiran kawasan perlombongan akan mengalami pertambahan penduduk serta berfungsi sebagai tempat mengumpul hasil lombong

- **Fungsi** – fungsi bandar meningkat seperti pusat pentadbiran, perbankan dsb.
- **Bijih** – bandar hasil perlombongan bijih timah seperti Kuala Lumpur, Taiping dan Seremban
- **Petroleum** – bandar hasil perlombongan petroleum seperti Miri
- **Bandar Baru** – Kuala Lumpur, Taiping, Ipoh dan Seremban menyebabkan pusat kehidupan bertumpu di bandar
- **Pusat** – pusat perniagaan dan pentadbiran yang dilengkapi kemudahan infrastruktur dan institusi kewangan
- **Cina** – menghuni kawasan bandar baru
- **Melayu** – kawasan kampung seperti pesisir sungai
- **India** – kawasan ladang getah
- **Pengangkutan** – bandar baru berkembang kerana perkembangan sistem pengangkutan dan pertanian komersial
- **Kuala Lumpur**- kedudukan strategik dan perkembangan jalan raya dan jalan kereta api utama
- **Bandar pelabuhan** – seperti pelabuhan Klang, Melaka dan Pulau Pinang kerana industri bijih timah
- **Kuching** – pusat pengumpulan dan pengeksportan gambir dan lada hitam
- **Untung**- aktiviti pembinaan infrastruktur tertumpu di kawasan yang memberikan keuntungan ekonomi kepada British seperti di pantai barat Tanah Melayu

2. Pembentukan Masyarakat Berbilang Kaum

Faktor kedatangan imigran Cina dan India ke Tanah Melayu;

- Kekayaan sumber alam
- Kemakmuran ekonomi
- Kestabilan politik
- Dasar British yang menggalakkan penghijrahan buruh asing untuk keperluan tenaga manusia

Kesan;

- Pembentukan masyarakat berbilang kaum
- Petempatan dan jenis pekerjaan berbeza mengikut kaum
- Melayu – bertani di luar bandar
- India – penoreh getah di estet
- Cina – berniaga dan melombong di kawasan bandar
- Bahasa pertuturan berbeza
- Tidak terdapat kesepaduan dan interaksi antara kaum
- Menyulitkan proses perpaduan nasional

3. Sektor Perkilangan

- **Sebelum abad ke-20** – tumpuan ekonomi kepada pengeluaran bahan mentah seperti bijih timah dan getah
- **Import**- hamper semua barangan perkilangan diimport
- **Saingan** - memberi saingan kepada perkilangan tempatan
- **Syarikat Shum Yip Leong** - di Setapak, Selangor dan Tapah, Perak menghasilkan kasut getah untuk dieksport ke China
- **Syarikat Kasut Bata**- ditubuhkan di Klang, Selangor
- Kinta Rubber Works- di Ipoh, Perak menghasilkan barangan berasaskan getah
- **Syarikat United Engineers** – mendirikan kilang membina kapal korek, kapal kecil dan mesin memproses getah
- **Nanas**- perusahaan mengetin nanas berpusat di Johor menghasilkan nanas dalam tin untuk eksport
- **Asing** – kebanyakan kilang dimiliki dan diusahakan oleh pemodal Eropah dan China
- **1970-an** – pihak pemerintah membanyakkan penglibatan orang Melayu dalam sektor perindustrian dan perniagaan untuk mengimbangi kedudukan ekonomi antara kaum

4. Sistem Pendidikan Vernakular

- **Vernakular** – sistem pendidikan yang menggunakan bahasa ibunda sebagai bahasa pengantar
- **Perpaduan** – tidak mampu memupuk perpaduan kerana murid-murid daripada pelbagai kaum telah dipisahkan
- **Sebelum British** – kanak-kanak Melayu mendapat pendidikan di surau, masjid dan sekolah pondok
- **Tumpuan** – kepada aspek membaca dan memahami al-Quran, mempelajari bahasa Arab, hukum-hakan agama, kemahiran membaca, menulis dan mengira

Selepas Kedatangan British:

i. Vernakular Melayu

- **Selat** –ditubuhkan di Negeri-Negeri Selat
- **Pertama** – sekolah Melayu pertama di Teluk Belanga, Singapura
- **Perak** – ditubuhkan di Kuala Kangsar dan Batu Gajah
- **Perempuan** – sekolah untuk murid perempuan dibina di Negeri-Negeri Selat
- **Rendah** – hanya peringkat sekolah rendah
- **Kurikulum** – terbatas dan bersesuaian dengan cita-cita British menjadikan anak Melayu sebagai petani yang lebih baik daripada bapanya
- **MPSI** – Maktan Perguruan sultan Idris bertujuan melatih guru sekolah Melayu
- **Lanjutan** – institusi lanjutan sekolah rendah
- **KMKK** – Kolej Melayu Kuala Kangsar khusus untuk golongan elit

ii. Vernakular India

- **Tamil** – pendidikan Tamil disediakan oleh British di kawasan Bandar
- **Ladang** – pihak pengurusan ladang akan membiayai sekolah Tamil di kawasan ladang
- **Contoh** - Sekolah Tamil Vivekananda di Seremban
- **India** – sukatan pelajaran, buku dan tenaga pengajar dari India
- **Pengantar** – bahasa Tamil sebagai bahasa pengantar

iii. Vernakular Cina

- **Saudagar** – dibiayai oleh saudagar ddari China
- **Contoh** – Sekolah Chung Hwa dan Sekolah Cina Yuk Chai di Kuala Pilah
- **Pengantar** – menggunakan dialek masing-masing sebagai bahasa pengantar
- **China** – guru, buku dan sukatan pelajaran dari China
- **Enakmen** – Enakmen Pendaftaran Sekolah diwartakan untuk menyekat pengaruh komunis

iv. Pendidikan Inggeris

- **Mubaligh** – pada peringkat awal merupakan usaha mubaligh Kristian dan badan sukarela
- **Elit** – dianggap sekolah elit kerana lokasi di bandar dan pelajarnya daripada kalangan orang atasan
- **Kurikulum** – berasaskan sistem pendidikan di England
- **Universiti** – penubuhan Universiti Malaya di Singapura

5.Sistem Pengangkutan dan Perhubungan**i. Jalan Kereta Api**

- **Bijih** – mempercepatkan pengangkutan bijih timah dari kawasan perlombongan ke pelabuhan untuk dieksport
- **1885** – jalan kereta api pertama dari Taiping ke Port Weld
- **1889** – menghubungkan kawasan perlombongan Kuala Lumpur dengan Port Swettenham
- **1891**- menghubungkan Seremban dengan Port Dickson
- **1895**- menghubungkan Ipoh dan Tapah Road dengan Telok Anson
- **1904** – semua kawasan perlombongan bijih timah di Perak, Selangor dan di Negeri Sembilan telah mempunyai perkhidmatan kereta api.
- **1918**- menghubungkan Seberang perai dengan sempadan siam
- **1931**- menghubungkan Gemas, Pahang dan Kelantan ke sempadan Siam
- **1923**- disambung ke Singapura
- **Getah** – menggalakkan pembukaan tanah baru di kawasan pedalaman untuk penanaman getah

- **Keistimewaan** – mempercepatkan pengangkutan dan boleh membawa muatan yang banyak

ii. Jalan Raya

- **Ganti** – menggantikan jalan denai dan kereta lembu untuk mengangkut bijih
- **Berkembang** – di kawasan perlombongan bijih timah dan ladang getah
- **1895-** Selangor dan Perak mempunyai rangkaian jalan raya sepanjang 2400km
- **1902-** semakin popular selepas pengenalan kenderaan bermotor
- **1911-** dari Seberang Perai ke Melaka
- **1911-1928** – menghubungkan Perlis dan Singapura
- **Mudah** – jalan raya antara Kuala Lumpur dan Kuantan memudahkan perhubungan pantai barat dan pantai timur

iii. Sistem Perhubungan

- **Contoh** – telegraf, telefon, perkhidmatan pos, radio dan perkhidmatan udara
- **Cepat** – perhubungan antara negeri dan negara luar lebih cekap dan cepat

6. Perkhidmatan Kesihatan

- **Keperluan asas yang mendesak kerana ;**
- Kemasukan beramai-ramai buruh asing telah
  - menambahkan jumlah penduduk
- Tempat tinggal dan tempat kerja mempunyai kepadatan
  - yang tinggi dan tidak dapat diurus dengan baik
- Bekalan air bersih tidak mencukupi
  - Penyakit berjangkit mudah merebak
- **Hospital** – British menubuhkan hospital dan pusat kesihatan untuk mengawal wabak penyakit
- **1898-** hospital kerajaan terawal dibina di Taiping dan Kuala Lumpur
- **1895-** terdapat 29 buah pusat perubatan di Perak dan Kuala Lumpur
- **Perak** – hospital dibina di Tanjung Malim, Batu Gajah, Gopeng, Kerian dan Kuala Kangsar
- **Pusat kesihatan kecil** – 14 buah di Selangor, 2 di Pahang dan 3 di Negeri Sembilan
- **Sabah-** beberapa buah hospital dibina di Jesselton (Kota Kinabalu), Sandakan, Beaufort, Kudat dan Tawau
- **Sarawak-** perkhidmatan kesihatannya tertumpu di Kuching
- **1921-** pusat perubatan kecil dibina di Sri Aman dan Sibul
- **Hospital Tung Shin** – memberi perkhidmatan khusus kepada pekerja lombong bijih timah yang terdiri daripada imigran China
- **Institut Penyelidikan Perubatan** – bertanggungjawab mengkaji punca penyakit dan langkah-langkah pencegahan
- **Bandar** – menitikberatkan kebersihan dan kesihatan awam di bandar
- **Sanitary Board** – mengawas kebersihan dan kesihatan bandar di Kuala Lumpur
- **Perak** – turut ditubuhkan di beberapa bandar di Perak

- **Sanitary Board (1911)**- menjaga kebersihan bandar
- **Jabatan Kesihatan** – bertanggungjawab daripada aspek kesihatan

FOKUS NOTA RINGKAS SEJARAH SPM TINGKATAN 5

BAB 1 : KEMUNCULAN DAN PERKEMBANGAN NASIONALISME DI ASIA TENGGARA

1.1.2 FAKTOR-FAKTOR IMPERIALISME BARAT

- Kedudukan yang strategik antara India dan China
- Tanahnya yang subur
- Kaya dengan bahan mentah
- Kepesatan sektor perindustrian di Eropah
- Memerlukan kawasan pasaran baru
- Perkembangan dalam sektor pengangkutan dan perhubungan
- Penggunaan kapal berkuasa wap
- Boleh membawa muatan yang banyak
- Mempercepatkan perjalanan antara Timur dan Barat
- Pembukaan Terusan Suez memendekkan jarak perjalanan antara Barat dan Timur
- Perjalanan lebih selamat
- Menjimatkan kos
- Penciptaan telegraf membawa perubahan kepada perhubungan Barat dan Timur
- Persaingan antara kuasa Barat
- Slogan **Beban Orang Putih** digunakan oleh British dan Belanda
- Slogan **Tugas Menyebarkan Tamadun** digunakan oleh Perancis
- Menyebarkan agama Kristian

Ciri-ciri umum sistem birokrasi Barat yang diperkenalkan di Negara-negara Asia Tenggara

- Kuasa barat menubuhkan kerajaan pusat
- Barat melantik Gabenor Jeneral sebagai ketua pentadbir
- Mereka melaksanakan pentadbiran melalui biro(jabatan)
- Pegawai barat dilantik sebagai ketua biro
- Kuasa barat memperkenalkan undang-undang barat.

FILIPINA

Ciri-ciri birokrasi yang diperkenalkan oleh Sepanyol di Filipina.

- Sepanyol memperkenalkan sistem pentadbiran berpusat
- Gabenor Jeneral menjadi pemerintah tertinggi di peringkat pusat

- Datuk Bandar menjadi pentadbir wilayah
- Gabenor kecil menjadi pentadbir Bandar
- Encomiendero menjadi pemerintah Encomienda

Maksud Sistem Encomienda

- Sistem pentadbiran Sepanyol diperingkat tempatan
- pemerintahnya diketuai encomiendero

Tugas-tugas Encomiendero yang diperkenalkan Sepanyol di Filipina.

- menjaga keamanan
- mengutip cukai
- mengkristiankan penduduk barangay

Sebab sistem Encomienda dibenci oleh penduduk Filipina.

- mengenakan cukai yang tinggi
- mengenakan kerahan tenaga terhadap penduduk

INDONESIA

Perubahan sistem pentadbiran yang diperkenalkan oleh Belanda di Indonesia.

- pentadbiran dibahagikan kepada pentadbiran pusat dan tempatan
- pentadbiran pusat diketuai oleh Gabenor Jeneral
- pentadbiran tempatan diketuai dikendalikan oleh pembesar tempatan
- pentadbiran tempatan menjalankan tugas dengan pengawasan pegawai Belanda
- Belanda menubuhkan jabatan kerajaan seperti Jabatan Pelajaran dan Pertanian
- Belanda menubuhkan dewan tempatan
- dewan tempatan berfungsi sebagai penasihat pentadbiran Belanda
- dewan tempatan tiada kuasa perundangan
- Belanda menubuhkan Volksraad
- Volksraad merupakan majlis rakyat

THAILAND

Perubahan yang dilakukan oleh Raja Mongkut terhadap sistem pentadbiran Thailand.

- melantik 80 orang penasihat barat mengetuai pelbagai jabatan
- penasihat barat digubakan untuk melatih pegawai tempatan
- Penasihat Britain dalam kewangan, pelabuhan dan polis
- Penasihat Amerika dalam jabatan kastam
- Penasihat Perancis dalam ketenteraan

Sistem birokrasi yang diperkenalkan oleh Chulalongkorn di Thailand.

- memperkenalkan majlis Penasihat rendah, majlis mesyuarat tinggi dan cabinet menteri
- melantik juruaudit dari Britain
- pentadbir dilantik dalam kerajaan berdasarkan tahap pendidikan
- memperkenalkan system raja berperlembagan menggantikan raja mutlak
- pengaruh pembesar tempatan dan raja dikurangkan.

Kesan-kesan pengenalan sistem birokrasi barat terhadap sistem pentadbiran Asia Tenggara.

- Penubuhan Kerajaan Pusat
- Pentadbiran dibahagikan kepada pentadbiran pusat dan tempatan
- pentadbiran pusat diketuai gabenor Jeneral/pesuruhjaya tinggi
- pembesar tempatan diperingkat pusat dihapuskan
- Terhapusnya institusi raja
- Raja kehilangan kuasa
- Fungsi raja sebagai penaung agama terhapus
- Pentadbiran dijalankan melalui biro-biro
- Pegawai barat dilantik menjadi ketua biro
- Beberapa jabatan ditubuhkan seperti perhutanan, kesihatan pelajaran dan lain-lain
- Pengenalan sistem undang-undang Barat
- Kuasa barat memperkenalkan undang-undang barat
- rang undang-undang di tanah jajahan diluluskan dinegara mereka
- British memperkenalkan sistem kehakiman barat
- Raja menerima penasihat Barat
- Raja terpaksa menerima penasihat barat daripada residen
- Residen dan penasihat barat menasihati sultan dalam semua perkara kecuali hal ehwal agama dan adat istiadat melayu
- pembesar tempatan hilang pengaruh
- pentadbiran tempatan diambil alih oleh pegawai bandaran.

BAB 2 : NASIONALISME DI MALAYSIA SEHINGGA PERANG DUNIA

KEDUA

FAKTOR –FAKTOR PEMANGKIN NASIONALISME DI TANAH MELAYU SEHINGGA PERANG DUNIA KEDUA

Pengenalan Sistem politik Barat dan memusnahkan sistem politik tempatan

- British meletakkan seorang Residen
- Residen mengambil alih pentadbiran negeri daripada pembesar tempatan
- Pembesar diberikan pencen
- Pembesar digantikan dengan oleh pegawai British
- Kesannya perubahan ini menjatuhkan maruah orang tempatan /mencabar sistem tempatan/amalan tradisi
- Keadaan ini telah membangkitkan kebencian penduduk terhadap British

Perkembangan sistem pendidikan

- Melahirkan golongan intelek Melayu yang mampu berfikir tentang kemajuan bangsa
- Menggunakan idea baru untuk memajukan diri dan menolak penjajahan British
- Mereka menyedari perlunya sumbangan tenaga dan fikiran mereka untuk menyedarkan bangsa Melayu
- Mereka menggunakan idea baru untuk memajukan diri dan menolak penjajahan

Dasar British dalam sistem pentadbiran

- Menggalakkan sesiapa sahaja datang ke Tanah Melayu
- Untuk melabur, berniaga, berdagang, bekerja dan menetap di Tanah Melayu
- Ramai orang asing telah datang ke Tanah Melayu dan menetap di sini
- Kemasukan orang asing yang berterusan telah meningkatkan jumlah imigran di Tanah Melayu
- Ini menimbulkan persaingan kepada penduduk tempatan
- Orang asing menguasai bidang perlombongan, perladangan getah dan perniagaan.
- Orang Melayu kekal dengan pertanian padi yang tidak dimajukan oleh British
- British membuka bandar baru sebagai pusat pentadbiran
- Orang Melayu tetap tinggal di kampung-kampung dengan segala kekurangan
- Kemajuan ekonomi seperti perniagaan/prasarana / elektrik / perkhidmatan pos/telefon/sekolah/hospital
- Telah meningkatkan taraf hidup di bandar
- Keadaan ini menjarakkan lagi jurang taraf hidup antara orang tempatan di luar bandar dengan imigran lain di bandar
- Dasar British telah memundurkan lagi taraf hidup orang Melayu
- Golongan intelek Melayu menjadikannya sebagai isu gerakan nasionalisme

Pendudukan Jepun menjadi pemangkin terhadap gerakan nasionalisme.

- konsep Kawasan Kesemakmuran Asia telah menekankan kebebasan negara negara Asia
- Untuk menentukan kemajuan masing-masing dan meningkatkan persaudaraan dalam kalangan negara tersebut
- Jepun menggalakkan orang tempatan bekerjasama/berjanji untuk memerdekakan Tanah Melayu
- Kesengsaraan hidup akibat kekurangan makanan/ubat-ubatan /kekejaman pentadbiran Jepun menyebabkan penduduk Tanah Melayu membenci penjajahan oleh kuasa Barat atau Timur
- Semua penjajah tetap zalim/menekan kehidupan orang tempatan
- Kesannya, apabila British memperkenalkan Malayan Union tahun 1946, orang Melayu menentang
- Mereka tidak mahu dijajah oleh sesiapa pun

Penguasaan Parti Komunis Malaya selama 14 hari tahun 1945 membangkitkan semangat menentang penjajah

- PKM menguasai balai-balai polis dan memerintah dengan kejam
- Mereka membunuh dan menangkap sesiapa sahaja yang dianggap penyokong Jepun
- Gerakan ini mencetuskan konflik perkauman
- Banyak orang Melayu terbunuh/rumah dibakar oleh anggota PKM
- Dibalas oleh orang Melayu di Perak/Johor Sembilan/Pahang

Kemunculan mesin cetak

- Memberikan kesan kepada penyebaran ilmu pengetahuan
- Mendorong kepada penentangan terhadap British
- Melalui buku, akhbar, majalah, kitab agama dan lain-lain, idea menentang penjajah dapat disebar

Gerakan Pan-Islamisme Sedunia memberi kesan terhadap kesedaran

semangat kebangsaan

- Merupakan gerakan intelektual Islam seluruh dunia untuk membangkitkan pemahaman yang lebih progresif terhadap Islam
- Bertujuan untuk menentang penjajahan Barat ke atas negara-negara Islam
- Gerakan reformis oleh Syed Muhammad Abduh, pensyarah di Universiti al-Azhar, Mesir telah tersebar luas
- Dalam tulisannya, beliau memberikan kupasan bahawa Islam ialah cara hidup yang menekankan kepentingan dunia dan akhirat
- Islam juga mendorong umatnya menuju kejayaan
- Tulisannya disebar dalam majalah al-Manar
- Gerakan Wahabi yang berlaku di Arab Saudi juga mendesak matlamat yang sama

Kesedaran Politik Serantau

- Indonesia yang rapat dengan Tanah Melayu (geografi) dan budaya telah mempengaruhi gerakan nasionalisme di Tanah Melayu
- Kesedaran politik dan pendidikan Indonesia yang lebih matang telah melahirkan ramai golongan intelektual
- Penulis yang hebat telah menghasilkan karya yang menjadi bacaan masyarakat di Tanah Melayu
- Idea kebebasan politik dan penentangan terhadap penjajahan telah tersebar luas dan dihayati oleh penduduk tempatan
- Kemasukan orang Indonesia ke Tanah Melayu memudahkan penerimaan unsur kegiatan nasionalisme Indonesia di Tanah Melayu

GERAKAN ISLAH DI TANAH MELAYU

Maksud Gerakan Islah

- Gerakan Islah adalah satu gerakan pemulihan yang berusaha membetulkan pandangan masyarakat Melayu terhadap Islam.
- Ia bertujuan untuk memajukan umat Islam berdasarkan ajaran al-Quran dan Hadis.

- dipimpin oleh Kaum Muda setelah tamat belajar di Universiti al-Azhar di Mesir

Tokoh-tokoh /pelopor

- Sheikh Tahir Jalaludin
- Syed Syeikh al-Hadi
- Dr. Burhanuddin al-Helmy

Matlamat / tujuan / isu

- menyampaikan idea mereka demi kemajuan umat Islam selaras dengan kemajuan dunia pada waktu itu.
- Memajukan ekonomi, pendidikan, politik dan sosial orang Melayu.
- Menyematkan sikap mengkritik penjajah ke dalam fikiran orang Melayu
- Mengkritik raja yang tidak berperanan dalam memajukan orang Melayu.
- Mengkritik pembesar Melayu yang tidak berperanan dalam memajukan orang Melayu.

Akhbar/ Majalah

- Al-Imam
- Neracha
- Edaran Zaman
- Pengasuh
- Saudara

Halangan/Tentangan

- Perjuangan Kaum Muda ini telah ditentang oleh Kaum Tua yang terdiri daripada golongan alim ulama dan telah lama menguasai masyarakat dengan fahaman lama mereka.
- Bagi mereka Islam itu hanyalah akhirat dan fardu ain semata-mata sehingga sukar untuk Kaum Muda mempengaruhi masyarakat Melayu mengenai ajaran Islam yang sebenarnya.
- Gerakan gologan Kaum Muda ini tidak dapat bergerak dengan baik di negeri-negeri Melayu kerana terdapat beberapa undang-undang yang menghalang pengaruh Kaum Muda.

- Undang-undang tersebut tidak membenarkan sebarang kegiatan dakwah Islam dilakukan tanpa kebenaran Sultan.
- Risalah dan Buku karya tokoh-tokoh Kaum Muda juga dilarang di bawa masuk ke negeri-negeri Melayu.
- Tekanan British dan Kaum Tua tidak dapat menghalang sepenuhnya Gerakan Islah dalam masyarakat Melayu, terutamanya dalam bentuk pendidikan.

Sumbangan

- Beberapa buah madrasah telah ditubuhkan oleh kaum Muda yang menjalankan sistem pendidikan Islam.
- Pendidikan tersebut meliputi pendidikan untuk dunia dan akhirat seperti fardu ain, ilmu hisab dan bahasa Inggeris.
- Kaum perempuan juga diberi peluang untuk mendapatkan pendidikan.

AKHBAR DAN MAJALAH

Akhbar, Majalah Dan Novel ; Penggerak Kesedaran Kebangsaan

- Akhbar, majalah dan Novel memainkan peranan yang penting dalam melahirkan semangat kebangsaan di Tanah Melayu.
- Salah seorang penulis terkenal pada tahun 1920-an ialah Zainal Abidin bin Ahmad (Zaa'ba) yang merupakan seorang tokoh bahasa, pemikir dan cendekiawan ulung Melayu.
- Antara karya yang terkenal yang dihasilkan oleh Za'ab ialah Ilmu Mengarang Melayu dan Pelita Bahasa Melayu.
- Pada tahun-tahun 1930-an muncul pula tokoh-tokoh seperti Dato' Onn Ja'afar dan Abdul Rahim kaji.
- Tulisan mereka telah membangkitkan kesedaran untuk memajukan diri dan bersatu padu, di samping mengkritik dasar-dasar British yang menekan orang Melayu.
- Akhbar, majalah dan novel yang dihasilkan pada ketika itu ialah untuk menyedarkan dan seterusnya memajukan bangsa Melayu.

AKHBAR

- Warta Melayu

- Lembaga Malaya
- Majlis Utusan Melayu
- Warta Negara
- Fajar Sarawak

Akhbar dan Isu yang dibangkitkan

Sosial/Pendidikan

- Memajukan pendidikan tinggi orang Melayu.
- Menggalakkan pendidikan untuk anak perempuan
- Menyeru orang Melayu supaya meninggalkan sikap negative seperti memilih kerja dan tidak mahu berusaha
- Menggalakkan tabungan di kalangan orang Melayu untuk pendidikan anak-anak.
- Mementingkan kemahiran tradisional orang Melayu seperti pertukangan dan kerja tangan
- Mementingkan pendidikan bahasa Inggeris untuk kemajuan orang Melayu
- Meminta taraf sekolah Melayu dibaiki dengan memberikannya nilai ekonomi
- Memartabatkan bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi dalam pentadbiran British.
- Mengekalkan nilai-nilai baik masyarakat Melayu

Aspek ekonomi

- Kurangkan kemasukan pedagang luar yang mengancam ekonomi tempatan
- Galakkan orang Melayu terlibat dalam aktiviti ekonomi
- Melarang orang Melayu daripada menjual tanah mereka
- Menyeru orang Melayu supaya berjimat cermat
- Meminta British mengadakan kampung Khas orang Melayu di Kuala Lumpur

Aspek Politik

- Mengkritik British kerana mengurangkan kuasa Raja-Raja Melayu
- Mengkritik para pembesar dan raja-raja Melayu kerana tidak melaksanakan -kemajuan kepada masyarakat Melayu
- Menolak dasar pilih kasih British dalam pentadbiran kerajaan.
- Menuntut diadakan Malay Administrative (M.A.S) untuk melindungi orang -Melayu dalam perkhidmatan kerajaan.

- Menyeru orang Melayu di seluruh Tanah Melayu supaya bersatu dalam sebuah - pertubuhan kebangsaan
- Menentang tuntutan orang luar terhadap politik tempatan

MAJALAH

Pengasuh

- Majalah pengasuh ini telah membangkitkan isu berikut:
- Membincangkan soal pentafsiran Islam yang progresif bagi kemajuan ummah
- Menggalakkan pendidikan dikalangan orang Melayu
- Memperluaskan ilmu dalam semua bidang
- Memberikan pentafsiran kepada persoalan orang Islam
- Menggesa orang Melayu menjauhkan diri daripada sifat buruk

Guru

- Pada tahun 1924, Majalah Guru telah diterbitkan dan pengarangnya terdiri daripada Muhamad Dato' Muda Linggi, Yusuf Ahmad dan Mohd Sidin Rashid.
- Antara isu-isu yang dibangkitkan oleh Majalah Guru ialah ;
- Memberikan pendidikan yang secukupnya kepada anak-anak Melayu
- Menyeru perpaduan di kalangan orang Melayu.
- Meniupkan semangat Cinta Negara dan menentang penjajahan
- Membaiki taraf hidup orang Melayu
- Memajukan bahasa dan sastera Melayu
- Menggalakkan perpaduan di kalangan guru sebagai pemimpin bahasa.
- Pada tahun 1930, Majalah Bulan Melayu telah diterbitkan oleh Zainon Sulaiman.
- Majalah Bulan Melayu ini telah membincangkan isu-isu berikut:
- Menggalakkan perpaduan di kalangan guru perempuan Melayu Johor.

- Menggalakkan wanita mendapat pendidikan untuk kemajuan diri
- Mendorong wanita menjaga kesopanan dengan nilai-nilai Islam dan budaya Timur
- Menggalakkan wanita menjadi obor untuk memajukan bangsa.

NOVEL

- Novel-novel yang banyak menyampaikan mesej-mesej kesedaran bangsa ialah :
- Keris Melaka yang dikarang oleh Ahmad Bakhtiar
- Anak Mat Lela Gila oleh Ishak Haji Muhammad
- Putera Gunung Tahan oleh Ishak Haji Muhammad
- Melor Kuala Lumpur oleh Harun Aminurrashid

Keris Melaka Ahmad Bakhtiar

- Semangat perjuangan menentang penjajah Barat
- Sumbangan tokoh-tokoh Kesultanan Melayu Melaka seperti Hang Tuah
- Gunakan Sejarah sebagai inspirasi dan pedoman untuk mendorong semangat perjuangan bangsa bagi generasi muda

Anak Mat Lela Gila- Ishak Haji Muhammad

- Semangat anak muda menentang penjajah
- Hargai warisan bangsa
- Semangat cintakan tanah air
- Maruah bangsa lebih berharga daripada kesenangan

Melor Kuala Lumpur- Harun Aminurrashid

- Emansipasi wanita
- Kepentingan pendidikan moden di kalangan wanita Melayu
- Membuang pandangan negative yang boleh menghalang kemajuan bangsa

PERSATUAN

Persatuan Sahabat Pena Malaya (PASPAM)

- Persatuan Sahabat Pena Malaya (Paspam) telah ditubuhkan pada 7 April 1934, bertujuan untuk membaiki kedudukan ekonomi dan sosial orang Melayu.
- Paspam ialah sebuah bertubuhan yang berlandaskan sastera, tetapi ia cuba menyatupadukan orang Melayu, Sabah dan Sarawak.
- Persatuan ini telah dipimpin oleh cendekiawan Pulau Pinang seperti S.M Zainal Abidin B.A
- Melalui pertubuhan ini orang Melayu dapat berkenal-kenalan dan bertukar-tukar pendapat bagi memajukan diri dan bangsa.
- Ia juga dapat menggalakkan perpaduan dan persaudaraan di kalangan orang Melayu di seluruh Semenanjung Tanah Melayu.
- Paspam telah mendapat sambutan yang hangat kerana organisasinya adalah lebih kemas dan mempunyai perlembagaannya sendiri.
- Paspam adalah merupakan asas kepada kesedaran perpaduan Melayu.

Kesatuan Melayu Muda (KMM)

- KMM dipimpin oleh Ibrahim Haji Yaakob bersifat politik
- Bersifat radikal dan anti-penjajah British
- Keanggotaan terdiri daripada lepasan MPSI Tanjung Malim, Perak
- Menggalakkan perpaduan di kalangan pemuda Melayu
- Meningkatkan tahap pendidikan orang Melayu
- Semasa pendudukan Jepun KMM telah bekerjasama dengan Jepun untuk menghalau British dari Tanah Melayu
- KMM menjadi alat propaganda Jepun dengan membeli akhbar Warta Malaya
- Ahli KMM telah mengelilingi Tanah Melayu untuk mendapatkan sokongan
- KMM telah menubuhkan cawangannya di Maahad Ihya Assyariff di Gunung Semanggol untuk melatih kader-kader yang dikenali tentera semut

BAB 3 : KESEDARAN PEMBINAAN NEGARA DAN BANGSA

WARISAN NEGERI-NEGERI MELAYU

1. **Unsur-unsur warisan Kesultanan Melayu Melaka yang diamalkan di negeri-negeri Melayu.**

- Sistem pemerintahan Negeri-Negeri Melayu seperti Johor, Perak, dan Pahang berdasarkan sistem pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka.
- Warisan Kesultanan Melayu Melaka seperti adat istiadat melayu, agama Islam dan Bahasa Melayu berkembang di negeri-negeri tersebut.
- Kerajaan tersebut diasaskan oleh kerabat diraja Melaka.
- Semua pemerintah negeri menggunakan gelaran Sultan pada awal nama masing-masing.
- Sistem warisan takhta di negeri-negeri tersebut mementingkan jurai keturunan sebelah bapa.
- Putera sulung sultan dengan permaisurinya berpeluang mewarisi takhta kerajaan.
- Sekiranya sultan tidak mempunyai putera, adik lelaki sultan boleh mewarisi takhta.
- Mengamalkan Sistem Pembesar Empat Lipatan seperti diamalkan oleh Melaka.
- Perbezaan antara ketiga-tiga negeri tersebut adalah pada gelaran pembesarnya, disebabkan perubahan semasa dan penyesuaian dengan keadaan tempatan.
- Kitab undang-undang disalin dan dipinda berdasarkan Hukum kanun Melaka untuk disesuskan dengan unsure tempata. Contoh Undang-Undang Pahang yang disusun oleh Sultan Abdul Ghapur Muhiyuddin Syah pada tahun 1596.

SISTEM JEMAAH MENTERI DI KELANTAN

bertujuan untuk melicinkan pentadbiran dan pemerintahan.

- Diamalkan semasa pemerintahan Sultan Muhammad I(1801-1836).
- Baginda melantik beberapa orang pembesar untuk membantu pentadbirannya.
- Sultan Muhammad II(1836-1886) telah memperkembangkan Sistem Jemaah Menteri dengan mewujudkan lapan badan Jemaah Menteri.
- Setiap satunya dianggotai oleh empat orang pembesar.
- Setiap Jemaah Menteri mempunyai bidang tugas masing-masing.

Lapan badan Jemaah Menteri itu ialah:

- Jemaah Penasihat Raja
  - mengurus perkara dan urusan penting yang bukan rahsia.
- Jemaah Menteri Istana
  - mengurus istiadat diraja dan istiadat rasmi di seluruh negeri kelantan.
- Jemaah Menteri Keadilandan Kehakiman
  - mengendalikan urusan penting tentang keadilan dan kehakiman.
- Jemaah Menteri Dalam Negeri
  - Menjaga keamanan negeri.
- Jemaah Menteri Luar Negeri
  - Mengurus dasar dan hal ehwal luar negara.
- Jemaah Menteri Perbendaharaan
  - Mengendali harta benda dan hasil mahsur.
- Jemaah Menteri Peperangan
  - Mengurus pertahanan dan keamanan negeri.
- Jemaah Menteri Pentadbiran danPenggimaran Negeri
  - Mengurus kemajuan dan pembangunan negeri.

SISTEM DEMOKRASI NEGERI SEMBILAN

Negeri Sembilan buah daerah dalam Negeri sembilan.

- Sungai Ujong, Rembau, Johol, Jelevu, Jempol, Seri Menanti, Inas, Terachi, dan Gunung Pasir.

Gelaran tertinggi pemerintah Negeri Sembilan

- Gelaran ialah Yang Dipertuan Besar.

Unsur demokrasi dalam sistem pemerintahan di negeri Sembilan

- Negeri sembilan mengamalkan sistem pemerintahan berdasarkan Adat Perpatih, iaitu kedaulatan berada di tangan rakyat.
- Pelantikan pemimpin dibuat daripada peringkat palin, bawah iaitu Anak Buah, diikuti oleh Buapak, Lembaga dan Undang yang kemudiannya melantik Yang Dipertuan Besar.
- Perlantikan pembesar dibuat oleh Undang, Lembaga, buapak dan Anak Buah walaupun Yang Dipertuan Besar pemerintah tertinggi kerajaan.
- Setiap keputusan yang dibuat oleh Yang Dipertuan Besar adalah berdasarkan perundingan baginda dengan Undang.
- Setiap Luak ditadbir oleh Undang dan mereka dipilih oleh Lembaga.
- Undang dipertanggungjawab untuk melantik Yang Dipertuan Besar.
- Lembaga dilantik oleh Buapak .Buapak merupakan ketua suku anggota masyarakat yang bertanggungjawab terhadap suku masing-masing.
- Lembaga berkuasa melantik individu yang layak menjadi Undang.
- Buapak merupakan ketua Perut.Buapak menjadi tempat rujukan bagi setiap masalah, khususnya yang berkaitan dengan adat.

- Setiap anggota Perut dikenali sebagai anak Buah.
- Sistem ini tidak mengamalkan kuasa mutlak tetapi mengagihkan tersebut kepada individu mengikut pangkat.
- Ini menunjukkan sistem pemilihan pemimpin mempunyai unsur demokrasi.

Peraturan hidup yang menjadi amalan dalam Adat Perpatih

- Kepentingan bersama dalam membuat keputusan.
- Semangat gotong-royong, dalam sebarang pekerjaan.
- Saling menghormati di antara satu sama lain.
- Bermuafakat untuk memilih pemimpin.
- Semangat kerjasama antara suku untuk memilih pemimpin.

BAB 5 : PEMBINAAN NEGARA DAN BANGSA YANG MERDEKA

SURUHANJAYA REID

Peranan Suruhanjaya REID.

- Membincang perlembagaan Persekutuan
- Menyusun Perlembagaan Persekutuan
- Merangka sebuah perlembagaan bagi Persekutuan Tanah Melayu yang akan merdeka berpandukan beberapa isu
  - Kerjaan persekutuan yang kuat
  - Pemberian kuasa autonomi kepada negeri dalam bidang tertentu
  - Kedudukan Raja-Raja Melayu
  - Hak istimewa orang Melayu
  - Pewujudan satu bangsa Persekutuan Tanah Melayu
- Menerima 131 memorandum daripada pelbagai pihak
  - Raja-Raja Melayu
  - Orang perseorangan
  - Pertubuhan politik
- Cadangan parti Perikatan diberi perhatian utama sebagai kerajaan

- Menerbitkan cadangan Suruhanjaya Reid pada Februari 1957
- Cadangan diterima oleh parlimen british Mei 1957
- Melahirkan Perlembagaan Kemerdekaan 1957

Kerakyatan Jus soli

- Tuntutan orang dagang
- Tidak diterima oleh orang Melayu
- Prinsip kerakyatan yang sama rata kepada semua kaum
- Boleh melemahkan orang Melayu
- Raja-Raja Melayu telah menerima kerakyatan jus soli dengan syarat orang bukan Melayu mengiktiraf kedudukan istimewa orang Melayu dalam Perelembagaan Persekutuan tanah Melayu
- Pakatan Murni antara kaum telah terbina di Persekutuan Tanah Melayu yang merdeka
- Agama Islam sebagai agama rasmi PTM
- Bahasa melayu sebagai bahasa Kebangsaan

PERJANJIAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1957

Isi Penting Perjanjian Persekutuan Tanah melayu 1957

- Pembentukan sebuah Kerajaan Persekutuan
- Pemisahan antara kuasa persekutuan dengan kuasa negeri
- Pemisahan melalui Senarai Persekutuan dan Senarai Negeri
- Institusi Raja dijadikan Raja Berpelembagaan pada peringkat negeri dan negara
- Tiga jenis kerakyatan diwujudkan
- Kedudukan istimewa orang melayu dikekalkan
- Agama Islam sebagai agama rasmi Persekutuan
- Tanah Simpanan Melayu dikekalkan
- Bahasa melayu sebagai bahasa kebangsaan
- Yang di-Pertuan Agong menjadi ketua negara
- Demokrasi berparlimen sebagai pentadbiran negara
- Dewan rakyat dan Dewan Negara diletak di bawah kuasa Parlimen
- Menteri Besar menjadi pelaksana pentadbiran peringkat negeri dibantu Dewan Undangan Negeri dan EXCO

Kepentingan Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957

- Pakatan murni dicapai
- Wujud kerajaan demokrasi berkonsep Raja Berpelembagaan
- Pemimpin Melayu dan bukan Melayu menyokong pakatan ini
- Wujud perpaduan jitu antara kaum di PTM
- Keharmonian kaum dapat dicapai tanpa pertumpahan darah
- Memberi hak mutlak kepada penduduk tempatan untuk mentadbir negara yang merdeka mengikut acuan sendiri
- Setiap kaum berusaha untuk melahirkan identiti masyarakat yang merdeka
- Perbezaan warna kulit, agama, bahasa dan bangsa diketepikan

Usaha para pemimpin negara dalam mencapai kemerdekaan

- Bijaksana dalam menuntut kemerdekaan
- Kemerdekaan tanpa pertumpahan darah
- Sikap bekerjasama
- Sentiasa mengutamakan perundingan
- Kata sepakat telah menjadi pendekatan terbaik masyarakat berbilang kaum

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj

- Presiden UMNO
- Ketua parti Perikatan
- Perdana Menteri pertama
- Bijak mengendali pakatan murni antara kaum
- Mencapai kemerdekaan dengan penuh harmoni dan gemilang

Tun Abdul Razak

- Timbalan Presiden UMNO
- Timbalan Perdana Menteri pertama
- Perunding dalam tuntutan kemerdekaan di London tahun 1956
- Perunding untuk menyiapkan Perlembagaan Kemerdekaan 1957
- Pengerusi Jawatankuasa Penyata Pendidikan 1956
- Menggubal sistem pendidikan Kebangsaan Negara / Penyata Razak 1957
- Menjadi Perdana Menteri Malaysia kedua 1970

Tun H. S. Lee

- Tokoh MCA
- Memulakan kerjasama antara kaum sehingga mencetus idea Parti Perikatan
- Berkerjasama dengan UMNO dan MIC untuk mendapat kemerdekaan
- Menteri kewangan pertama

Tun V. T. Sambanthan

- Sumbangan dalam menuntut kemerdekaan
- Presiden MIC
- Menyokong sepenuh dasar kerjasama kaum sebagai tonggak kemerdekaan negara
- Menyeru kaum India memberi kesetiaan tidak berbelah bagi kepada Negara

BAB 6 : PENGUKUHAN NEGARA DAN BANGSA MALAYSIA

PEMBENTUKAN MALAYSIA

CADANGAN KE ARAH PEMBENTUKAN MALAYSIA

1. Lord Brassey

-Sarawak, Sabah, Negeri-Negeri Melayu dan Negeri-Negeri Selat

2. Malcom MacDonald

-Sarawak, Sabah, Singapura, Brunei dan Persekutuan Tanah Melayu

3. Dato' Onn

- Persekutuan Tanah Melayu merdeka dinamai Malaysia.
- menurutnya British akan menggabungkan negeri Sarawak, Sabah, Brunei, Singapura dan Persekutuan Tanah Melayu

4. Lee Kuan Yew

-Singapura dan Tanah Melayu

5. Tunku Abdul Rahman (TAR)

- menyetujui gagasan Malaysia
- mencadangkan pembentukannya di Hotel Adelphi, Singapura

FAKTOR-FAKTOR PEMBENTUKAN MALAYSIA

FAKTOR POLITIK

- Barisan Sosialis - bimbang perkembangan pengaruh Barisan Sosialis yang memenangi pilihan raya Hong Lim di Singapura
- Komunis- PTM mempunyai pengalaman yang lama membanteras pengaruh PKM di Tanah Melayu
- Cepat merdeka- mempercepatkan kemerdekaan Sarawak, Sabah, Singapura dan Brunei
- Dekolonisasi- dasar British ekoran daripada usul PBB supaya memerdekakan tanah jajahan
- Stabil- member kestabilan politik rantau Asia Tenggara

FAKTOR EKONOMI

- Pasaran - pasaran luas menggalakkan pelaburan dan perkembangan industri pertanian
- Sumber- memanfaatkan keistimewaan dan sumber-sumber yang ada

FAKTOR SOSIAL

- Imbangi- mengimbangkan jumlah dan kadar pertumbuhan kaum di kalangan negeri anggota
- Kemajuan- memajukan negeri-negeri yang belum membangun seperti Sarawak dan Sabah
- Kesepakatan- memperlihatkan kesepakatan dan semangat setia kawan

REAKSI TERHADAP PEMBENTUKAN MALAYSIA

REAKSI DALAM NEGERI

PERSEKUTUAN TANAH MELAYU

- majoriti menyokong idea ini
- PAS dan Barisan Sosialis minta dirundingkan dengan rakyat dahulu

SINGAPURA

- **Lee Kuan Yew**- bimbang dengan pengaruh parti Barisan Sosialis dan ingin mempertahankan kedudukannya
- **Barisan Sosialis**- menentang idea ini dan menyatakan Malaysia penjajahan bentuk baru
- **Di sokong**- pendapat ini disokong Parti Buruh dan Parti Rakyat Bersatu
- **Referendum**- dalam referendum, pengundi-pengundi Sengapura memilih penggabungan diadakan dengan Malaysia

SARAWAK DAN SABAH

- **Awal**- menolak cadangan ini
- **Sokong**- akhirnya mereka menyokong menyertai Malaysia.
- **Merdeka** dulu- ada yang nak merdeka dulu daripada British, baharulah menyertai Malaysia.
- **Parti Perikatan Sarawak**- terdiri daripada parti PANAS, SNAP, BERJASA, SCA dan PESAKA berjuang menyokong sertai Malaysia.
- **Parti Perikatan Sabah**- terdiri daripada parti UNKO, USNO, Pasok Momugun, Parti Bersatu dan Parti Demokratik menyokong menyertai Malaysia.
- **Perkara 20**- mnyenaraikan tuntutan Sarawak dan Sabah untuk dimasukkan ke dalam Perlembagaan Malaysia
- **Contoh**-
  - Hak wilayah asing
  - Ketua negeri
  - Bahasa kebangsaan

BRUNEI

- **Awal**- Sultan Brunei menyokong gagasan Malaysia pada peringkat awal
- **Suruhanjaya**- membentuk sebuah suruhanjaya untuk meninjau pendapat rakyat Brunei
- **PRB**- Parti Rakyat Brunei di bawah pimpinan A.M. Azahari menentang gagasan Malaysia
- **Persekutuan Borneo**- matlamatnya ialah menubuhkan Persekutuan Borneo iaitu kerajaan Kalimantan Utara (Sarawak, Sabah dan Brunei)
- **Neokolonialisme**- menganggap gagasan Malaysia satu bentuk neokolonialisme
- **Pemberontakan**- melancarkan pemberontakan di bawah pasukan Tentera Nasional Kalimantan Utara (TNKU)
- **Tangguh**- Sultan Brunei menangguhkan keputusan tentang gagasan Malaysia
- **Patahkan**- tentera British dapat mematahkan Pemberontakan Brunei. Azahari mendapat perlindungan politik di Indonesia.

REAKSI NEGARA LUAR

INDONESIA

- **Awal**- pada peringkat awal tidak menunjukkan sebarang reaksi terhadap pembentukan Malaysia
- **Neokolonialisme**- berpendapat pembentukan Malaysia satu bentuk neokolonialisme yang akan mengancam Indonesia
- **PKI**- Parti Komunis Indonesia mempengaruhi Presiden Soekarno untuk mengisytiharkan Dasar Konfrontasi
- **Dasar Konfrontasi**- dari segi ekonomi dan kemsyarakatan dengan konsep Ganyang Malaysia
  - **Pengintip**- menghantar pengintip untuk memusnahkan gagasan Malaysia dari dalam secara sulit
  - **Nelayan**- serangan terhadap kapal-kapal nelayan Tanah Melayu

- **Udara**- pencerobohan udara
- **Serang**- melancarkan serangan melalui Johor, Sarawak dan Sabah
- **Buruk**- memburukkan nama Malaysia di Negara Afro-Asia dan Negara Dunia Ketiga
- **Ancaman ekonomi**- ancaman Indonesia untuk menekan Tanah Melayu dari segi ekonomi tidak berlaku kerana tindakan ini menjejaskan Indonesia sendiri.
- **Tindakbalas Malaysia:**
  - i. **Komanwel**- meminta bantuan tentera Komanwel dari Britain, Australia, New Zealand dan Kanada.
  - ii. **Britain**- Malaysia mempunyai perjanjian pertahanan dengan Britain
- **Bantahan rasmi**- menghantar bantahan rasmi kepada Setiausaha Agung PBB berhubung pencerobohan Indonesia
- **Lawatan**- Tun Abdul Razak mengadakan lawatan ke beberapa buah negara Afrika bagi menjelaskan masalah hubungan diplomatik Indonesia-Malaysia.
- **Guling**- Jeneral Soeharto telah menggulingkan Presiden Soekarno
- **Pulih**- Presiden Soeharto menghantar Menteri Luar Indonesia, Adam Malik bagi memulihara hubungan diplomatik Malaysia-Indonesia
- **Tamat**- Ogos 1966, tamatlah konfrontasi Indonesia terhadap Malaysia.

FILIPINA

- **Tuntut**- menuntut hak ke atas Sabah
- **Perjanjian**- tuntutan ini berdasarkan perjanjian antara Sultan Jamalul Alam dengan Baron Von Overbeck
- **Overbeck**- menjual haknya kepada Alfred Dent
- **SBUB**- Dent menubuhkan SBUB yang memerintah Sabah sehingga kedatangan Jepun
- **Serah**- SBUB menyerahkan Sabah kepada kerajaan British
- **Pajakan** – pajakan telah diisytiharkan tamat oleh waris Sultan Sulu yang terakhir iaitu Sultan Esmail Kiram pada 22 Januari 1958.
- **Iktiraf**- Jun 1966, Filipina mengiktiraf penubuhan Malaysia
- **MAPHILINDO**- dalam usaha membaiki hubungan 3 negara melalui MAPHILINDO (Malaysia, Filipina dan Indonesia)

LANGKAH-LANGKAH PEMBENTUKAN MALAYSIA

1. **Lawatan TAR**- Tunku Abdul Rahman membuat lawatan ke Sarawak, Sabah dan Brunei untuk menerangkan konsep, tujuan dan matlamat penubuhan Malaysia.
2. **Rundingan**- rundingan diadakan antara pegawai-pegawai kanan PTM dengan pegawai-pegawai British dari Sarawak, Sabah dan Singapura.

3. **JPPK**- hasilnya sebuah Jawatankuasa Perunding Perpaduan Kaum ditubuhkan yang dipengerusikan oleh Donald Stephens
4. **Mesyuarat**- mesyuarat jawatankuasa ini berlangsung sebanyak 4 kali
5. **S. Cobbold**- dalam mesyuarat terakhir, ahli-ahli bersepakat mengemukakan satu memorandum kepada Suruhanjaya Cobbold yang dibentuk oleh British
6. **Memorandum**- memorandum ini mengandungi perkara penting yang memberikan pertimbangan kepada pandangan dan pendapat Sarawak dan Sabah untuk dimasukkan ke dalam perlembagaan baru
7. **Rumusan S. Cobbold**-
  - i. 1/3 penduduk Sarawak dan Sabah menyokong gagasan Malaysia tanpa syarat
  - ii. 1/3 menyokong dengan syarat kepentingan mereka harus dilindungi
  - iii. 1/3 ingin kemerdekaan sebelum menyertai Malaysia
8. **Cadangan S. Cobbold**-
  - i. Perlembagaan Malaysia yang baru harus berasaskan Perlembagaan PTM 1957
  - ii. Sarawak dan Sabah diberikan kuasa menentukan dasar imigresennya
  - iii. Bahasa Melayu dijadikan bahasa kebangsaan
  - iv. Jaminan terhadap hak dan kedudukan bumiputera Sarawak dan Sabah
  - v. Pemberian nama Malaysia
  - vi. Penentuan tarikh penubuhan Malaysia
9. **JAK**- bermesyuarat sebanyak 24 kali untuk mewajarkan kemasukan Sarawak dan Sabah ke dalam Malaysia.
10. **31 Ogos 1963**- pada bulan Disember 1962, PTM, Singapura, Sarawak dan Sabah bersetuju Malaysia dibentuk pada 31 Ogos 1963.
11. **Tentang**- tentangan daripada Indonesia dan Filipina telah menyulitkan pembentukan Malaysia
12. **UNMM**- Perwakilan Malaysia ke PBB telah dibentuk oleh Setiausaha Agung PBB iaitu U Thant meninjau sekali lagi pendapat rakyat Sarawak dan Sabah
  - i. Majoriti- majoriti rakyat Sarawak dan Sabah bersetuju menyertai Malaysia
  - ii. Lebih suka- mereka lebih suka menyertai PTM berbanding Indonesia dan Filipina
13. **16 September 1963**- tarikh pembentukan Malaysia ditunda pada 16 September 1963
14. **Tertunda**- ini disebabkan laporan daripada PBB tidak dapat disiapkan serta tentangan daripada Indonesia dan Filipina yang berterusan.
15. **Tarik diri**- Brunei telah menarik diri pada saat-saat akhir.

PERJANJIAN MALAYSIA 1963

1. Ditandatangani- ditandatangani di London pada 9 Julai 1963
2. Peristiwa penting ke arah pembentukan Malaysia:
  - i. Akta Malaysia- Akta yang memperuntukkan penggabungan negeri-negeri berkenaan yang seterusnya dinamai Malaysia
  - ii. Kelulusan- diluluskan oleh Parlimen British, Parlimen Tanah Melayu, Dewan Perhimpunan Singapura, Majlis Undangan Sarawak dan Sabah
  - iii. Perkenan- diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong
  - iv. Rasmi- pada 16 september 1963 Malaysia secara rasminya ditubuhkan

INTIPATI PERJANJIAN MALAYSIA 1963

1. Hal-ehwal luar- semua urusan hal ehwal luar adlah menjadi tanggungjawab Kerajaan Persekutuan
2. Agama Islam- agama Islam merupakan agama Persekutuan kecuali Sarawak dan Sabah tetapi agama lain bebas diamalkan
3. Bahasa Melayu- Bahasa Melayu merupakan bahasa kebangsaan tetapi bahasa Inggeris dan bahasa lain masih boleh digunakan
4. Bahasa Inggeris- bagi negeri Sarawak dan Sabah, bahasa rasmi ialah bahasa Inggeris sehingga 10 tahun selepas Hari Malaysia
5. Hari Malaysia- hari perisytiharan pembentukan Malaysia pada 16 September 1963
6. Sarawak dan Sabah:

- i. Imigresen- diberikan kuasa mengawal hal ehwal imigresen
  - ii. Perkhidmatan awam- mengawal perkhidmatan awam
  - iii. Bumiputera- bumiputeranya sama taraf dengan orang Melayu di PTM
7. Kerusi- Sarawak (24 kerusi), Sabah (16 kerusi). Dan Singapura (15 kerusi)
8. Kepentingan Perjanjian Malaysia 1963 :
- i. menerusi diplomasi, masalah pembentukan Malaysia dapat diatasi
  - ii. berjaya menggabungkan PTM dengan negeri-negeri jirannya bagi kepentingan bersama
  - iii.kejayaan ini memaparkan ciri-ciri kepimpinan tokoh tempatan
  - iv.Kerajaan British juga sanggup bekerjasama dan bertolak ansur demi mencapai kesejahteraan bersama
  - v.kerjasama rakyat negeri-negeri anggota dapat memastikan kedaulatan negeri terjamin
9. Singapura- Pada tahun 1965, Singapura berpisah dengan Malaysia.

**BAB 7. SISTEM PEMERINTAHAN DAN PENTADBIRAN NEGARA
MALAYSIA.**

PILIHAN RAYA

Maksud :

1. **Pilih**- proses memilih wakil rakyat untuk memerintah
2. **Sulit**- pemilihan dilakukan secara sulit
3. **Kira**- pengiraan undi secara terbuka dan keputusannya direkodkan
4. **Menang**- calon yang mendapat undi terbanyak dikira menang
5. **Demokrasi**- merupakan ciri penting demokrasi berparlimen

Proses Pilihan Raya (PR) di Malaysia :

1. **SPR**- menentukan sempadan bahagian pilihan raya, pendaftaran pemilih dan mengendalikan pilihan raya
2. **PR Umum** – diadakan untuk memilih ahli Dewan Rakyat dan ahli dewan Undangan Negeri secara serentak diseluruh Semenanjung Malaysia tetapi di Sarawak dan Sabah secara berasingan
3. **PR kecil**- diadakan apabila berlaku kekosongan kerusi dimana-mana kawasan Parlimen atau Dewan Undangan Negeri disebabkan oleh hal-hak tertentu seperti kematian
4. **Bebas**- warganegara Malaysia bebas memilih dan menganggotai mana-mana parti politik

Calon Pilihan Raya :

1. **Kelayakan :**

- i. **Warganegara**- warganegara Malaysia
  - ii. **Umur**- berumur 21 tahun
  - iii. **Akal**- sempurna akal
  - iv. **Mufliis**- bukan orang yang mufliis
  - v. **Kerajaan**- tidak memegang jawatan dalam perkhidmatan awam
  - vi. **Kesalahan**- tidak disabitkan dengan sesuatu kesalahan oleh mahkamah
2. **Hilang kelayakan :**
- i. **Penjara**- dihukum penjara tidak kurang daripada 12 bulan
  - ii. **Denda**- didenda tidak kurang RM2000
  - iii. **Pengampunan**- belum mendapat pengampunan
3. **Bertanding**- calon-calon dalam sesuatu pilihan raya boleh bertanding atas nama parti atau atas nama individu sebagai calon bebas
4. **Penamaan**- mereka harus mengemukakan kertas penamaan calon pada hari penamaan calon

Pengundi dalam Pilihan Raya :

1. **Mengundi**- seseorang pengundi yang berkelayakan boleh mengundi jika namanya didaftarkan dalam Senarai Daftar Pemilih
  2. **Kelayakan :**
    - i. **Daftar**- nama didaftarkan dalam Senarai Daftar Pemilih
    - ii. **Warganegara**- warganegara Malaysia
    - iii. **Umur**- berumur 21 tahun
    - iv. **Bermastautin**- bermastautin atau tidak bermastautin
    - v. **Tinggal**- tinggal di mana-mana kawasan pilihan raya Dewan Rakyat atau Dewan Undangan Negeri
  3. **Hak** – hanya boleh mengundi dalam sebuah kawasan pilihan raya sahaja
  4. **Undi pos**- perlembagaan membenarkan anggota pasukan keselamatan, pelajar di luar Negara dan pegawai kerajaan yang bertugas di luar Negara mengundi melalui pos dengan syarat nama mereka didaftarkan sebagai pengundi
  5. **Kempen**- calon daripada pelbagai parti yang bertanding dibenarkan berkempen antara 7 – 15 hari sahaja
  6. **Urus setia**- SPR telah menubuhkan urusetia yang diketuai oleh seorang setiausaha
- Tujuan**- memastikan pilihan raya dijalankan dengan efektif dan adil

7. **Demokrasi**- pilihan raya penting kepada semua warganegara dalam system pemerintahan demokrasi

Tanggungjawab- setiap wargenegara perlu bertanggungjawab mengambil tahu perkembangan politik semasaa

Bentuk kerajaan- mereka harus melibatkan diri dalam proses memilih pemimpin Negara serta menentukan bentuk kerajaan dan corak pemerintahan demokrasi melalui pilihan raya

PPD KUALA LANGAT

BAB 8 : PEMBANGUNAN DAN PERPADUAN UNTUK KESEJAHTERAAN

AKTA BAHASA KEBANGSAAN**Langkah/Usaha/Cara Memajukan Bahasa Melayu**

- Penubuhan Dewan Bahasa dan Pustaka
- Pelancaran Minggu Bahasa dan Bulan Bahasa
- Pelancaran slogan “ Minggu Bahasa “ dan “ Bulan Bahasa
- Penubuhan sekolah menengah yang menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar seperti Sekolah Alam Syah
- Meluluskan Akta Bahasa Kebangsaan 1967
- Menukarkan bahasa pengantar di sekolah rendah Inggeris kepada bahasa kebangsaan secara berperingkat-peringkat
- Penubuhan Universiti Kebangsaan pada 1977
- Mulai 1982 bahasa Melayu menjadi bahasa pengantar di semua sekolah menggantikan bahasa Inggeris
- Penggunaan bahasa Melayu di mahkamah pada tahun 1990

DASAR KEBUDAYAAN KEBANGSAAN**Sejarah penubuhan :**

- Lahir daripada gagasan Kongres kebudayaan Kebangsaan yang dianjurkan oleh Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan pada tahun 1971

Tujuan Dasar Kebudayaan digubal :

- Menjadi panduan dalam membentuk dan mengekalkan identiti negara Malaysia
- Bertujuan memperkukuh perpaduan melalui kebudayaan
- Memupuk dan memelihara keperibadian kebangsaan
- Memperkaya dan mempertingkatkan kualiti kehidupan dari aspek kemanusiaan
- Memperkaya dan mempertingkatkan kualiti kehidupan dari aspek kerohanian
- Mempertingkatkan kualiti kehidupan seimbang dengan pembangunan sosio ekonomi

Tiga Prinsip utama Dasar Kebudayaan Kebangsaan :

- kebudayaan rakyat asal rantau Melayu sebagai tunjang

- unsur-unsur kebudayaan lain yang wajar dan sesuai boleh diterima
- Islam sebagai unsur yang terpenting

SUKAN UNTUK PERPADUAN

Usaha untuk memupuk perpaduan dalam kalangan generasi baru negara kita

- penyertaan dalam sukan tanpa mengira ideologi
- dapat menyemarakkan semangat patriotik di kalangan rakyat
- aktiviti sukan tidak menghadkan penyertaan kepada sesuatu kaum sahaja
- aktiviti sukan membuka peluang seluas-luasnya kepada mereka yang berminat pada peringkat sekolah, sukan merupakan aktiviti sukan yang digalakkan
- Majlis Sukan sekolah-sekolah ditubuhkan di peringkat daerah, negeri dan kebangsaan
- Temasya Sukan Malaysia (SUKMA) diadakan dua tahun sekali
- SUKMA dapat mengeratkan perpaduan antara kaum / hubungan antara negeri

WAWASAN 2020

Maksud Wawasan 2020 :

- Merupakan gagasan negara untuk menjadi sebuah negara maju menjelang 2020
- Dicetuskan oleh Perdana Menteri Dato Seri Dr Mahathir Mohamad pada 1981

Matlamat wawasan 2020

- Menjadikan Malaysia sebuah negara maju menggunakan acuan sendiri setanding dengan negara maju
- Menitikberatkan kemajuan bersepadu

Kemajuan Bersepadu untuk menjadi negara maju berteraskan :

- perpaduan rakyat
- kestabilan politik
- ketinggian taraf hidup
- kekukuhan nilai moral dan etika
- kekukuhan sistem kerajaan
- ketinggian maruah bangsa
- semangat yakin diri bangsa

Sembilan Cabaran Wawasan 2020 :

- **Cabaran Pertama : Membina bangsa Malaysia yang bersatu padu**
  - Perpaduan dapat dicapai melalui dasar kerajaan seperti dasar Pembangunan Nasional, Dasar Bahasa Kebangsaan, Dasar Kebudayaan Kebangsaan dan Dasar Pendidikan Kebangsaan
  - Memberikan sumbangan ke arah mewujudkan hubungan antara kaum
  - Dapat mewujudkan rakyat yang beridentitikan Malaysia
- **Cabaran Kedua : Membina masyarakat berjiwa bebas, tenteram dan berkeyakinan**
  - Bangsa yang gagah akan dapat memajukan negara dan mengangkat martabat bangsa dan negara
  - Musuh negara mudah ditangkis
- **Cabaran Ketiga : Memupuk dan membina masyarakat demokratik yang matang**
  - masyarakat memiliki kebebasan untuk memilih kerajaan
  - menggunakan hak-hak demokrasi dengan sewajarnya
  - perasaan tidak puas hati dan teguran kepada kerajaan dan pemimpin disalurkan melalui saluran tertentu
- **Cabaran Keempat: Mewujudkan masyarakat yang bermoral dan beretika**
  - diseimbangkan dengan kemajuan fizikal dalam membentuk masyarakat berbudaya unggul

- kepatuhan kepada agama, pengamalan budaya dan tradisi yang cemerlang
  - keberkesanan sistem pendidikan
  - keunggulan institusi kekeluargaan sumber pembinaan masyarakat bermoral
  - penekanan kepada melahirkan insan berilmu , berakhlak , seimbang dan harmonis
-
- **Cabaran Kelima : Mewujudkan masyarakat yang matang , liberal dan bertoleransi**
    - masyarakat yang matang dapat berfikir secara rasional dan tidak bertindak secara melulu
    - masyarakat yang liberal dapat membebaskan diri daripada fahaman sempit dan berfikiran terbuka serta menerima perubahan dan pandangan orang lain
    - dapat dilihat melalui perlembagaan negara , pengamalan sistem demokrasi , kewujudan parti politik gabungan pelbagai kaum seperti Barisan Nasional , Dasar Pendidikan Kebangsaan dan Akta Bahasa Kebangsaan
  - **Cabaran Keenam : Membina masyarakat yang maju dan saintifik**
    - masyarakat progresif yang dapat menyerap perubahan persekitaran untuk membina kecemerlangan
    - penguasaan masyarakat terhadap ilmu pengetahuan yang bertunjangkan sains dan teknologi ukuran kemajuan bangsa
    - mempunyai budaya ilmu yang menjana produktiviti dan amalan kreatif serta inovatif
  - **Cabaran Ketujuh : Mewujudkan masyarakat berbudaya penyayang**
    - dicirikan dengan kehidupan masyarakat yang bermuafakat, saling memahami dan menghormati, bekerjasama dan saling membantu
    - masyarakat yang tidak individualistik
    - meletakkan kepentingan masyarakat lebih daripada kepentingan diri
    - asas masyarakat penyayang ialah kepatuhan kepada agama, nilai-nilai murni amalan tradisi dan institusi kekeluargaan
  - **Cabaran Kelapan : Menjamin masyarakat yang adil dan saksama ekonominya**
    - Pelaksanaan dasar-dasar seperti Rancangan Pembangunan Lima Tahun , Rancangan Pembangunan Luar Bandar , Dasar Ekonomi Baru dan Dasar Pembangunan Nasional.
    - Dasar-dasar ini untuk menjamin keadilan ekonomi sekaligus meningkatkan taraf hidup rakyat
  - **Cabaran Kesembilan : Memupuk dan membina masyarakat makmur**

- Dicitrakan oleh masyarakat yang hidup dalam kemewahan dan mempunyai taraf hidup yang tinggi
- tiada ahli masyarakat yang hidup melarat dalam kemiskinan
- pendapatan isi rumah pendapatan negara berada pada tahap yang tinggi

Tanggungjawab pelajar dalam merealisasikan Wawasan 2020

- mengekalkan perpaduan
- saling memahami dan menghormati
- memiliki daya kreatif dan inovatif
- bersikap terbuka
- bangga dengan apa yang dicapai
- menghayati Falsafah Pendidikan Negara
- berusaha mengekalkan kemajuan negara
- menjadi masyarakat yang berbudaya penyayang

BAB 9: MALAYSIA DALAM KERJASAMA ANTARABANGSA

Dasar-Dasar Luar Malaysia

Perkembangan Dasar Luar Malaysia

Tahap Pertama: Tunku Abdul Rahman (1957 – 1970)

- Dasar pro-Barat yang antikomunis
- Dasar baik-baik dengan negara jiran dan Komanwel
- Ia dilaksanakan disebabkan faktor politik, ekonomi dan sosial.
- Faktor politik merujuk kepada ancaman komunis.
- Malaysia mendapatkan bantuan pertahanan daripada negara-negara Komanwel.

- Malaysia menandatangani Perjanjian Pertahanan Inggeris-Tanah Melayu (AMDA) 1956.
- Dasar berbaik dengan negara jiran disebabkan timbul krisis selepas Malaysia mencapai kemerdekaan seperti konfrontasi dengan Indonesia, terputusnya hubungan dengan Filipina (1963-1965) dan keluarnya Singapura daripada Malaysia.
- Malaysia menandatangani beberapa perjanjian dan menubuhkan ASA 1961 dan Maphilindo pada 1962 serta ASEAN pada 1967.
- Faktor ekonomi pula memperlihatkan pergantungan Malaysia kepada Britain.
- kerana Malaysia anggota blok sterling, mengharapkan permintaan negara Barat terhadap hasil timah dan getah dan pelabur Britain masih menguasai peratus yang besar dalam ekonomi Malaysia.
- Bagi mengurangkan kebergantungan ini, Malaysia yang mengamalkan pasaran bebas
- Mula membina rangkaian perdagangan dengan negara-negara lain seperti Jepun.

Tahap Kedua: Tunku Abdul Razak (1972 -1976) & Tun Hussein (1976 – 1981)

- Mengamalkan dasar berkecuali dan berbaik-baik dengan semua negara.
- Perubahan ini disebabkan kurangnya peranan AMDA dan kurangnya pengaruh Britain di timur
- Ia juga kerana pergolakan yang berlaku di Vietnam.
- Mengisytiharkan ZOPFAN
- Menjalinkan hubungan diplomatik dengan negara berfahaman komunis seperti China.
- Menjalinkan hubungan diplomatik dengan Vietnam pada 1976.

Dato Seri Dr.Mahathir Mohamad (1981 – 2003)

- Dasar tahap ini mengekalkan dasar tahap kedua tetapi memberi penekanan kepentingan ekonomi.
- Malaysia menjalin hubungan yang lebih erat dengan negara ASEAN, seperti menyelesaikan krisis Vietnam dan Kampuchea.
- Memperkenalkan Dasar Pandang ke Timur pada 1982 dengan menggunakan Jepun dan Korea Selatan sebagai model pembangunan.
- Malaysia mempertingkatkan hubungan dua hala dengan negara lain menerusi lawatan yang dilakukan oleh Perdana Menteri, Dato Seri Dr Mahathir ke negara Afrika, Amerika Selatan Caribbean dan Pasifik Selatan.
- Melalui siri lawatan ini, Malaysia menandatangani perjanjian perdagangan dua hala.
- Malaysia menjalin hubungan dengan negara Dunia Ketiga.

MALAYSIA DALAM PERTUBUHAN SERANTAU

PERTUBUHAN NEGARA-NEGARA ASIA TENGGARA (ASA)

1. Komunis- diancam hebat oleh pengaruh komunis seperti di Malaysia, Thailand dan Filipina
2. Kerjasama- Malaysia bekerjasama dengan negara jiran untuk membendung pengaruh dan gerakan PKM
3. Cadang- Tunku Abdul Rahman mencadangkan penubuhan ASA
4. ASA – hasil mesyuarat di Bangkok antara Malaysia, Thailand dan Filipina, ditubuhkan ASA pada 31 Julai 1961
5. Matlamat :
  - i. Kerjasama- menjalinkan kerjasama dalam bidang ekonomi, sains dan sosial.
  - ii. Latihan- kemudahan latihan dan penyelidikan dalam bidang sains dan teknologi
  - iii. Kekal- mengekalkan dan menjamin keselamatan dan kestabilan politik negara-negara serantau
6. Sebab kegagalan :
  - i. Longgar- kerjasama yang longgar
  - ii. Anti- ASA dianggap pertubuhan antipemerintahan Presiden Soekarno di Indonesia.
  - iii. Sangsi – kesangsi ini timbul kerana Malaysia mempunyai perjanjian ketenteraan dengan Britain
manakala Thailand dan Filipina dengan Amerika Syarikat
- iii. Pertelingkahan - pertelingkahan Malaysia-Filipina tentang penubuhan persekutuan Malaysia membawa kepada pembubaran ASA pada tahun 1963.

MALAYSIA, FILIPINA dan INDONESIA (MAPHILINDO)

1. Tujuan :
  - i. Tingkat- meningkatkan perhubungan persahabatan
  - ii. Selesai- menyelesaikan pertelingkahan antara Malaysia- Filipina dan Malaysia - Indonesia
  - iii. Indonesia – Presiden Soekarno menganggap pembentukan Malaysia sebagai satu neokolonialisme atau
penjajahan bentuk baru
  - iv. Filipina – menuntut Sabah yang didakwanya masih menjadi hak milik negara mereka
  - v. MAPHILINDO – Malaysia mengadakan rundingan dengan Indonesia dan Filipina yang membawa kepada
penubuhan MAPHILINDO
2. PBB- mereka bersepakat memohon bantuan PBB untuk mendapatkan pandangan rakyat Sabah dan Sarawak
3. Setuju- hasil tinjauan PBB, majoriti rakyat Sabah dan Sarawak bersetuju dan menyokong penubuhan Malaysia

4. Gagal- Indonesia dan Filipina tidak berpuas hati dan terus menentang menyebabkan MAPHILINDO tidak berperanan lagi.

PERSATUAN NEGARA-NEGARA ASIA TENGGARA (ASEAN)

1. Hasrat- hasrat Malaysia untuk berbaik-baik dan mengadakan kerjasama dengan negara-negara jiran diteruskan
2. ASEAN- termetai Deklarasi Bangkok yang membawa kepada penubuhan Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara (ASEAN)
3. Matlamat :
  - i. Stabil- mengekalkan kestabilan politik di rantau Asia Tenggara
  - ii. Bantu-membantu antara satu sama lain dalam bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan
  - iii. Tingkat- meningkatkan taraf hidup penduduk melalui kerjasama dalam bidang pertanian, perdagangan dan perindustrian
  - iv. Kerjasama- memberikan kerjasama dan membantu dalam bentuk latihan dan penyelidikan
  - v. Hubungan- mengadakan hubungan yang erat dengan persatua atau pertubuhan serantau dan antarabangsa
4. Anggota – kesemua 10 negara di Asia Tenggara
5. Peranan dan Sumbangan Malaysia :
  - i. Politik

Anjur- Deklarasi Kuala Lumpur mengisytiharkan negara-negara ASEAN sebagai zon aman, bebas dan berkecuali (ZOPFAN)

Tujuan – a. mengekalkan keamanan dan kestabilan politik di rantau Asia Tenggara

b. tidak bersekongkol dengan mana-mana blok Barat atau blok Timur bagi mengelakkan campur tangan kuasa-kuasa besar

Kampuchea-1978, Vietnam menceroobh Kampuchea dan menjatuhkan kerajaan Khmer Rouge

Campuran – ASEAN berusaha mengatasinya dengan mengadakan satu mesyuarat di Kuala Lumpur bagi membentuk kerajaan Demokratik Campuran Kampuchea di bawah pimpinan Putera Norodom Sihanouk

Nuklear- 1984, Menteri-Menteri Luar ASEAN memutuskan ASEAN ialah Zon Bebas Senjata Nuklear

ii. Ekonomi

Perindustrian- kerjasama dalam projek-projek perindustrian seperti projek baja urea di Bintulu, Sarawak dan di Aceh, Indonesia.

AFTA- zon Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN (AFTA)

EAEC- Perundingan Ekonomi Asia Timur (EAEC) idea Dato' Seri Dr. Mahathir Mohamad yang melibatkan China, Jepun dan Korea Selatan.

Tentang – ditentang oleh negara maju seperti Amerika Syarikat

ASEAN + 3 – kerjasama antara negara ASEAN dengan negara-negara timur iaitu China, Jepun dan Korea Selatan

iii. Sosial

SEAMEO- Pertubuhan Menteri-Menteri Pelajaran ASEAN (SEAMEO) yang memberi tumpuan ke arah kerjasama dalam semua bidang yang berkaitan

RECSAM – pembinaan Pusat Serantau untuk Sains dan Matematik (RECSAM) di Pulau Pinang

Festival- mengadakan festival kebudayaan dan kesenian dengan menubuhkan Tabung Kebudayaan ASEAN

Pertukaran- pertukaran rancangan televisyen dan radio

Sukan SEA- sukan SEA diadakan untuk merapatkan hubungan antara negara melalui semangat kesukanan

Pelancongan – mengadakan Tahun Melawat ASEAN (1992)

TAMAT

SELAMAT BERJAYA BUAT SEMUA MURID-MURID DI SELANGOR

PEJ

N DAERAH BACHOK

RAMALAN

PEPERIKSAAN SPM 2013

**SEJARAH
KERTAS 2**

SET 2

TEMA 7

Tamadun Hwang Ho

Peningkatan Tamadun (Perundangan)

TEMA 8

Piagam Madinah

Penyebaran Islam di Asia Tenggara

TEMA 9

Ekonomi Tradisional dan Dagangan

TEMA 10

Imperialisme di Asia Tenggara

Nasionalisme Persatuan Melayu

TEMA 11

Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957

Ciri Demokrasi Berparlimen (Pilihan Raya)

Dasar Pembangunan Ekonomi Negara

TEMA 12

Dasar Luar Malaysia

RAMALAN PEPERIKSAAN SPM 2013

SEJARAH

KERTAS 2

2½ jam

1249 / 2

Dua jam tiga puluh minit

1. Kertas ini mengandungi dua bahagian :

Bahagian A dan Bahagian B.

2. Jawab **semua** soalan dalam Bahagian A dan **tiga** soalan daripada Bahagian B.

3. Jawapan bagi **Bahagian A** hendaklah ditulis pada ruang yang disediakan dalam kertas soalan.

4. Jawapan bagi **Bahagian B** hendaklah ditulis dalam kertas jawapan yang dibekalkan oleh Pengawas Peperiksaan.

5. Ikat kertas jawapan bersama-sama kertas soalan ini dan serahkan kepada Pengawas Peperiksaan pada akhir peperiksaan.

BAHAGIAN A

Jawab SEMUA soalan

PENINGKATAN TAMADUN (PERUNDANGAN)

1 Pertambahan saiz masyarakat telah menyebabkan sistem perundangan dalam tamadun Rom, India dan China berkembang selari dengan peningkatan tamadunnya.

(a) Berikan dua cabang undang-undang Rom.

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(b) Nyatakan prinsip undang-undang Rom.

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(c) Bagaimanakah undang-undang dilaksanakan dalam tamadun India ?

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(d) Jelaskan prinsip undang-undang yang berteraskan falsafah *legalisme* dalam tamadun China.

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(e) Berdasarkan pengetahuan anda, apakah kepentingan sistem undang-undang dalam kehidupan manusia ?

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

PIAGAM MADINAH

2 Piagam Madinah atau Sahifah Madinah telah dirangka oleh Nabi Muhammad s.a.w. pada tahun 622 Masihi.

(a) Apakah maksud Piagam Madinah ?

.....

.....

[1 markah]

(b) Nyatakan kandungan Piagam Madinah dari segi politik, ekonomi dan sosial.

(i) .....

(ii) .....

(iii) .....

[3 markah]

(c) Berikan **dua** hak orang Yahudi yang diiktiraf dalam Piagam Madinah ?

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(d) Pada pandangan anda, apakah kepentingan Piagam Madinah dalam pembentukan sebuah negara Islam ?

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(e) Berdasarkan pengetahuan anda, apakah ciri masyarakat Madinah yang boleh diamalkan bagi merealisasikan semangat 1Malaysia?

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

NASIONALISME PERSATUAN MELAYU

3 Persatuan-persatuan Melayu yang muncul pada awal abad ke-20 membincangkan isu ekonomi, pendidikan, perpaduan dan pembelaan politik bangsa Melayu.

(a) Apakah matlamat perjuangan Kesatuan Melayu Singapura (KMS) ?

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(b) Berikan **dua** peranan Mohamed Eunos Abdullah dalam Kesatuan Melayu Singapura (KMS).

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(c) Nyatakan kejayaan yang dicapai oleh Kesatuan Melayu Singapura (KMS) dalam perjuangannya.

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(d) Nyatakan tujuan penubuhan Persatuan Sahabat Pena Malaya (PASPAM).

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(e) Jika anda pemimpin Persatuan Sahabat Pena Malaya (PASPAM), apakah aktiviti yang akan anda laksanakan untuk mencapai matlamat penubuhan persatuan tersebut ?

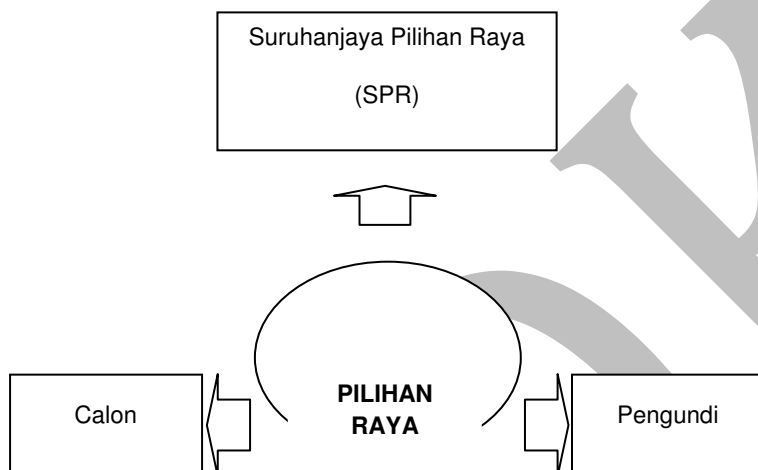
(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

CIRI DEMOKRASI BERPARLIMEN (PILIHAN RAYA)

- 4 Rajah berikut berkaitan dengan pihak yang terlibat dalam proses pilihan raya di Malaysia.

- (a) Apakah tugas Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR).

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

- (b) Berikan **dua** keadaan yang menyebabkan seseorang itu tidak layak menjadi calon untuk bertanding dalam pilihan raya.

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(c) Nyatakan syarat yang perlu dipatuhi untuk membolehkan seseorang itu menjadi pengundi dalam pilihan raya.

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(d) Sebagai rakyat Malaysia yang patriotik, kemukakan hujah anda untuk menyokong kepentingan amalan pilihan raya dalam negara demokrasi.

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

(e) Pada pandangan anda, apakah usaha yang boleh dilaksanakan untuk mewujudkan sistem pilihan raya yang telus di negara kita ?

(i) .....

(ii) .....

[2 markah]

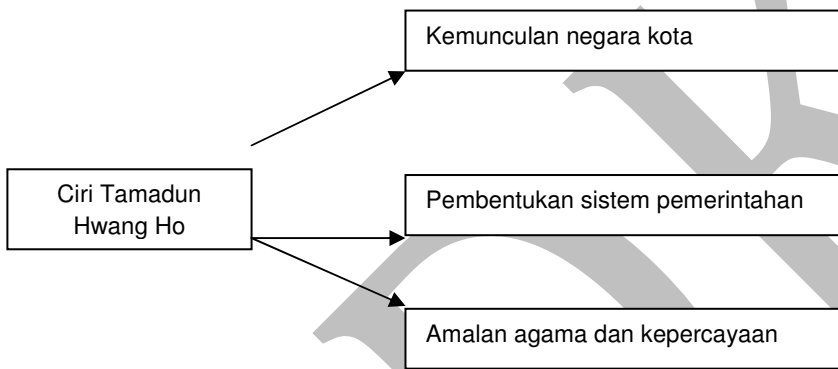
PPD KKL

BAHAGIAN B

Jawab TIGA soalan sahaja.

TAMADUN HWANG HO

5 Rajah di bawah berkaitan dengan ciri tamadun Hwang Ho.

(a) Terangkan ciri tamadun Hwang Ho yang disebutkan di atas.

[8 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(b) Berdasarkan pengetahuan anda, nyatakan sumbangan tamadun digunakan dalam masyarakat pada hari ini.

Hwang Ho yang masih

[6 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(c) Apakah nilai-nilai yang boleh kita teladani daripada masyarakat ?

dalam tamadun Hwang Ho

[6 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PENYEBARAN ISLAM DI ASIA TENGGARA

6 Maklumat di bawah berkaitan dengan faktor penyebaran Islam ke Asia Tenggara.

FAKTOR PENYEBARAN ISLAM	Perdagangan
	Kelahiran Kerajaan Islam

(a) Jelaskan cara yang digunakan oleh para pedagang untuk menyebarkan Islam di Asia Tenggara.

[8 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(b) Terangkan peranan kerajaan Melaka dan Aceh dalam menyebarkan Islam di Asia Tenggara.

[8 markah]

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(c) Berdasarkan peranan pedagang dan pemerintah, apakah nilai murni yang boleh diteladani daripada kesungguhan mereka menyebarkan Islam?

[4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(b) Mengapakah pelombong Eropah berjaya menguasai industri perlombongan bijih timah di Tanah Melayu pada awal abad ke-20 ?

[4 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(c) Apakah persediaan yang perlu ada untuk membolehkan ekonomi negara kita bersaing dengan cabaran di peringkat global ?

[6 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IMPERIALISME BARAT DI ASIA TENGGARA

8 Portugal, Sepanyol, Belanda, Britian, Perancis dan Amerika Syarikat merupakan kuasa Barat yang terlibat dengan imperialisme di Asia Tenggara.

(a) Terangkan faktor yang membawa kepada imperialisme Barat di Asia Tenggara. [10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(b) Pada pandangan anda, mengapakah Asia Tenggara menjadi sasaran imperialisme Barat ?

[4 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(c) Apakah langkah yang perlu dilakukan oleh pemimpin negara untuk memastikan kemerdekaan yang kita nikmati akan terus terpelihara ?

[6 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PERJANJIAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1957

9 Suruhanjaya Reid telah dibentuk pada bulan Mac 1956 bagi Tanah Melayu yang merdeka.

merangka perlembagaan Persekutuan

(a) Terangkan peranan Suruhanjaya Reid dalam merangka

perlembagaan tersebut.

[8 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(b) Nyatakan isi perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957.

[6 markah]

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(c) Berdasarkan pengetahuan anda, apakah kepentingan perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957 kepada pembinaan negara dan bangsa ?

[6 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DASAR PEMBANGUNAN EKONOMI NEGARA

10 Rajah berikut berkaitan dasar-dasar yang untuk memenuhi keperluan ekonomi moden yang berteraskan perindustrian.

DASAR PEMBANGUNAN EKONOMI NEGARA	
Dasar	Matlamat
Dasar Pertanian Negara	Meningkatkan pendapatan sektor pertanian ke tahap maksimum
Dasar Penswastaan	Memindahkan perkhidmatan dan perusahaan kerajaan kepada sektor swasta
Dasar Kependudukan	Mencapai sasaran 70 juta penduduk menjelang tahun 2100

(a) Nyatakan strategi yang dilaksanakan oleh kerajaan untuk menjayakan matlamat Dasar Pertanian Negara (DPN).

[6 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(b) Berdasarkan pengetahuan anda, apakah kebaikan kerajaan memindahkan perkhidmatan dan perusahaan awam kepada sektor swasta ?

[8 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(c) Pada pandangan anda, mengapakah matlamat Dasar kepada negara kita ?

Kependudukan memberikan kesan positif

[6 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DASAR LUAR MALAYSIA

9 Sejak mencapai kemerdekaan, dasar luar Malaysia sentiasa berubah mengikut peredaran masa dan perkembangan dunia.

(a) Terangkan faktor yang mempengaruhi penggubalan dasar luar Malaysia.

[8 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(b) Jelaskan perkembangan dasar luar Malaysia yang berikut :

(i) *Dasar Luar Tahap Pertama (Dasar Pro-Barat) 1957 – 1970*

[3 markah]

.....

.....

.....
.....
.....

(ii) *Dasar Luar Tahap Kedua (Dasar Berkecuali) 1972 – 1981*

[3 markah]

.....
.....
.....
.....

(c) Pada pandangan anda, apakah kepentingan hubungan dua hala ekonomi Malaysia ?

terhadap masa depan politik dan

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

[6 markah]

PPD KKL